

Et kritisk studie af sportsmetaforer i dansksprogede politiske nyheder

POLITICS IS SPORT – A critical study of sport metaphors in political news in Danish media

Speciale af Laura Andersen – 31/07/92

Specialets omfang – 162.641 anslag svarende til ca. 67,8 normalsider

Studienummer - 462520

Afleveringsdato – 02/06/20

Vejleder – Jonas Nygaard Blom

Center for Journalistik

Syddansk Universitet

Abstract

Andersen, L: *POLITICS IS SPORT – A critical study of sport metaphors in political news in Danish media*, Center for Journalistik, Syddansk Universitet, 2020

This paper examines the role of sport metaphors in political news in Danish media. The study is conducted through the examination of a number of different text examples from a period of one year in political news containing sport metaphors in Danish media. Conceptual metaphor theory is central to the analysis that is conducted by using semantic metaphor analysis and qualitative corpus linguistics. The study is based on a corpus of 8.803 words and 367 different text samples collected from the 1st of March 2019 until the 1st of March 2020 in Danish Media. The corpus has been further subcategorized through the identification of 102 different sport metaphors. Furthermore, the texts of the corpus have been subcategorized into seven different source domains and five different target domains. The study concludes that there are a number of significant features concerning the source domains of the sport metaphors. The different features help in the way in which the source domains construct the target domains. The metaphorical structure of a domain is very clear in the construction of i.e. the target domain **election** through the source domain *race*. In regards to target domains, the study concludes that it is mainly politicians and political parties, which are constructed through *sports* as a source domain. However, concepts such as the target domain **election** can also be seen in the study. Furthermore, the study concludes that the narrative surrounding the sport metaphor is essential to the potential of a given metaphor. A sport metaphor presented through creative language with a constant focus on the narrative may create a better possibility for the reader to understand the image being created through the metaphor. Further investigations on the subject could include the study of variation in sport metaphors across country borders. It could also include a study of the reader's reaction to specific sport metaphors and the way in which they are used in political news in Danish media.

Indholdsfortegnelse

<i>Indledning</i>	5
<i>Begrebsafklaring</i>	6
<i>Teori</i>	7
Konceptuel metafor-teori (CMT)	8
Tre former for metafor-teori	10
Denotation og konnotation.....	11
Udviklingen inden for metafor-teori.....	12
Nye bud på metafor-teori.....	13
Kritik af CMT	14
Sportsmetaforer	16
Sportsmetaforer i den amerikanske valgkamp	16
Sportsmetaforer på tværs af sprog.....	18
VALGKAMP ER SPORT	18
Sportsmetaforer i almensproget	19
<i>Metode</i>	19
Korpuslingvistik.....	19
Kvalitativ korpuslingvistik	21
Semantisk metaforanalyse	22
Kvantitativ metode.....	22
Kvalitet i kvalitativ metode.....	23
Brug af metode.....	23
Afgrensning	26
<i>Empiri</i>	28
Liste over sportsmetaforer.....	28
Konkret indsamling	29
Krav til tekstkorpus	29
Empiriens udseende	31
Fejlkilder	32
<i>Analyse</i>	33
Sportsmetaforernes kildeområder.....	33
De syv kildeområder	34
Metaforen POLITIK ER LØB	35
Metaforen POLITIK ER BOLDSPIL	37
Metaforen POLITIK ER TEKNISKE SPORTSTERMER	39
Metaforen POLITIK ER BOKSNING	41
Metaforen POLITIK ER GENEREL SPORT	42

Metaforen POLITIK ER HESTESPORT	43
Metaforen POLITIK ER SEJR	44
Generelle kendetegn ved kildeområderne	45
Sportsmetaforers målområder	46
Politikere som målområde	48
Politik som målområde	49
Valgkamp som målområde	50
Partier som målområde	51
EU som målområde	52
Generelle kendetegn ved målområderne	53
Delkonklusion	54
Sportsmetaforernes betydningspotentialer	55
Delkonklusion	63
<i>Diskussion .....</i>	<i>64</i>
En repræsentation af tiden	64
Gennemsigtighed i processen	65
Nye metaforiske udtryk	66
Sportsmetaforer på tværs af landegrænser	66
Delkonklusion	69
<i>Perspektivering .....</i>	<i>70</i>
<i>Konklusion .....</i>	<i>71</i>
<i>Litteraturliste .....</i>	<i>74</i>
<i>Bilag .....</i>	<i>76</i>
Bilag 1: Udfordringer ved corona-krisen	76
Bilag 2: Tekstkorpus	77

Indledning

Partiet Venstre kan *føre* i meningsmålingerne, og Mette Frederiksen kan *vinde* en politisk debat på TV2. Lars Løkke kan lave et *comeback*, og Danmark kan have *den grønne førertrøje* på i forhold til klimaet. Sportsmetaforer kan virke til at være gennemgående i dækningen af politik i Danmark. Men hvor får vi egentlig alle disse udtryk fra? Er fodboldmetaforer populære, fordi fodbold er Danmarks uofficielle nationalsport? Har udbredelsen af cykelsporten givet mulighed for, at alle partier kan beskrives som deltagere i et cykelløb? Eller er det boksnings skyld, at der er mulighed for, at en bestemt politiker er helt ude i tovene?

Metaforer har været et hyppigt anvendt redskab i den skriftlige formidling gennem mange år. Det kan være en måde at konkretisere svært stof og få læseren til at danne et billede i hovedet, hvilket gør det muligt at afkode en bestemt formulering øjeblikkeligt. George Lakoff og Mark Johnson fremhæver metaforen som et middel til at forstå et område gennem et andet område (Lakoff og Johnson 1980). Zoltán Kövecses skriver, hvordan et område forklares gennem et andet område. Området, der bruges til at *beskrive* et andet, omtales som kildeområde, mens det område, der *beskrives* gennem et andet, omtales som målområde (Kövecses 2010).

Dette speciale fokuserer på den konstruktion, der finder sted gennem forholdet imellem politik og sport i danske medier. Sportsmetaforer er meget synlige i den skriftlige formidling af politik. Trods sportsmetaforenes hyppige anvendelse er det i forskningsregi sparsomt, hvad der omhandler sportsmetaforens udbredelse i politik i Danmark. Selvom der har været fokus på sportsmetaforer i flere sproglige sammenhænge, har fokus været på udbredelsen af sportsmetaforer generelt og ikke specifikt på området *politik*. Derfor er denne undersøgelse sat i verden for at undersøge de sproglige sammenhænge imellem politik og sport og dermed metaforen POLITIK ER SPORT.

Undersøgelsen er vigtig for at undersøge den sproglige mening, der konstrueres, når **politik** af medierne beskrives gennem *sport*. I den resterende del af dette speciale bliver målområder markeret med **fed**, mens kildeområder fremhæves med *kursiv*. Hvordan fremstilles den enkelte politiker eller et bestemt parti, når det er en sportsgren, der bruges til at beskrive disse? Netop denne undersøgelse vil finde sted gennem en analyse af sportsmetaforens kilde- og målområder.

Det er svært at gisne om en journalists motiv til at benytte en bestemt sportsmetafor til at beskrive politik. Men et bud kan være, at det er for at gøre sproget mere levende og gør politik lettere at forstå ved at benytte et udtryk fra sport, som de fleste forstår. Spørgsmålet er, om denne forståelse er givet? Selvom sportsmetaforer i nogle tilfælde er blevet brugt i en sådan grad, at de kan opfattes som klichéer, er der alligevel plads til fortolkning. Og hvis medierne pludselig benytter metaforerne med en anden betydning, end læserne normalt forbinder dem med, hvilken betydning har det så for medbetydningerne af udtrykkene?

Der er mulighed for fortolkning af alle metaforer, fordi det drejer sig om, hvilken baggrund man har for at forstå en metafor. Fordi sportsmetaforer oftest defineres klart i Den Danske Ordbog, er det interessant at undersøge, hvorvidt der er andre betydninger af den enkelte metafor. Intentionen med at benytte sig af en sportsmetafor kan være, at det er en metafor, som de fleste forstår på den samme måde. Men er det egentlig tilfældet, eller er der forskellige betydningspotentialer af den enkelte metafor? Det er dermed også væsentligt at undersøge, hvilke billedlige kvaliteter den enkelte metafor har mulighed for at rumme, fordi det har journalistisk betydning, hvordan det giver mening at benytte metaforer.

Det er disse problemstillinger, jeg ønsker at undersøge i denne opgave. Det leder mig frem til følgende problemformulering:

Hvad kendetegner sportsmetaforers kilde- og målområder i dansksprogede politiske nyheder, og hvilke betydningspotentialer har metaforerne?

Begrebsafklaring

Kilde- og målområde: Begreberne kilde- og målområder er begreber, der hænger sammen med metafor-teori. Vi henter metaforiske udtryk fra et bestemt konceptuelt område for at forstå et andet område. Kildeområdet er det område, hvor vi henter udtryk for at forstå et andet område fra. Målområdet er det område, som vi forstår gennem disse udtryk fra kildeområdet (Kövecses 2010: 4).

Sportsmetafor: Ordet sportsmetafor står ikke i Den Danske Ordbog. Men når ordet sportsmetafor benyttes i dette speciale, menes der en metafor, der har *sport* som kildeområde. Det vil altså sige, at det er en bestemt sportsgren eller bare sport i sin helhed, der bruges til at forstå et andet område. Sportsmetaforen behøver ikke at begrænse sig til et enkelt ord, og den vil ofte bestå af flere ord og dermed danne et udtryk.

Betydningspotentialer: Ordet betydningspotentialer dækker i dette speciale over to forskellige ord. Til dels menes der det billedlige potentialer, som en bestemt metafor rummer. Desuden er der fokus på de konnotationer, der lægger sig til et bestemt ord eller udtryk. Konnotationen af et bestemt ord eller udtryk betyder den fortolkning og association, der dannes i en persons hoved, når man hører dette ord eller udtryk. Det står altså i modsætning til denotation, som er den definition af et ord, der står i ordbogen og må opfattes som et ords bogstavelige betydning. Konnotation drejer sig dermed om medbetydninger (Schreier 2012).

Da dette speciale er skrevet i en særlig tid, vil bilag 1 indeholde en beskrivelse af, hvad corona har betydet for udformningen af denne opgave.

Teori

Det følgende afsnit vil forklare opgavens teoretiske grundlag, der tager sit generelle udspring i George Lakoff og Mark Johnsons 'Metaphors We Live By' fra 1980. Teorien i denne opgave beror dog på den danske udgave af bogen 'Hverdagens Metaforer', der er oversat af Ulrik Hvilshøj og Hanne Salomonsen. Det er gjort for at sikre, at valgene omkring oversættelserne er konsekvente, og jeg desuden på den måde ikke skal forsøge at oversætte bestemte metaforer selv. Endvidere vil afsnittet beskæftige sig med udviklingen af metafor-teori siden 1980 og den kritik, der er forbundet med George Lakoff og Mark Johnsons teori. Afsnittet vil belyse, hvordan et ord kan have forskellige betydningspotentialer i form af denotationer og konnotationer. Slutteligt vil det redegøre for de nogle af de studier, der har beskæftiget sig med sportsmetaforer. Dermed vil metafor-teorien blive præsenteret, før den kobles sammen med sportsmetaforer.

Konceptuel metafor-teori (CMT)

“De fleste mennesker opfatter metaforen som et poetisk eller retorisk virkemiddel, som noget usædvanligt der ikke optræder i dagligsproget. Desuden betragtes metaforen typisk som et rent sprogligt fænomen, som noget der har med ord at gøre snarere end med tanke eller handling. Derfor tror de fleste mennesker at de kan klare sig helt fint uden metaforer. Vi har imidlertid gjort den erfaring at metaforer spiller en fremtrædende rolle i hverdagen, ikke kun i sproget, men også i tanke og handling. Vores almindelige begrebssystem som vi både tænker og handler ud fra, er metaforisk i sin grundstruktur” (Lakoff og Johnson 1980: 13).

Sådan indledes George Lakoff og Mark Johnsons ‘Hverdagens metaforer’, der udkom i 1980. Bogen har siden været en form for bibel i forhold til metaforer, hovedsageligt fordi den forårsagede et skift i måden at omtale metaforer på (Gibbs 2013). Som Lakoff og Johnson også selv skriver, blev metaforer tidligere udelukkende opfattet som noget, der havde med sproget at gøre og altså udelukkende var noget verbalt. Men de to professorer giver et andet bud: nemlig at metaforer er et konceptuelt fænomen, der gennemsyrrer menneskers hverdag (Lakoff og Johnson 1980).

Hvis man slår ordet metafor op i Den Danske Ordbog, står det klart, at ordet stammer fra det græske ord *metaphora*, der betyder overføring. Det defineres i Den Danske Ordbog som *“en sproglig figur, hvor et ord eller en ordforbindelse overføres fra sin normale, bogstavelige betydningssammenhæng til en anden, billedlig brug”* (Den Danske Ordbog 2020). Det er nogenlunde samme ordlyd, der omringer begrebet i ‘Hverdagens metaforer’: *“Metaforens væsentligste egenskab er at den lader os forstå og opleve én slags ting ved hjælp af en anden”* (Lakoff og Johnson 1980: 15). Det betyder altså, at mennesker gennem metaforen forstår et område ved hjælp af et andet område.

At metaforer skulle være et konceptuelt fænomen, der er fuldstændig gennemgående for menneskers hverdag, er hovedargumentet i ‘Hverdagens metaforer’. En række eksempler fra bogen viser, hvordan metaforer står som grundramme for menneskers måde at tænke, tale og handle på. Lakoff og Johnson illustrerer dette ved at undersøge det metaforiske koncept **DISKUSSION ER KRIG**.

DISKUSSION ER KRIG

Dine påstande kan ikke *forsvares*.

Han *angreb* hvert eneste *svage punkt* i min argumentation.

Hans kritik *ramte plet*.

Jeg har aldrig *vundet* en diskussion med ham.

Er du uenig? Okay, *fyr løs!*

Hvis du bruger den *strategi*, *udsletter* han dig totalt.

Han *skød* alle mine argumenter i *sænk*. (Lakoff og Johnson 1980: 14)

Lakoff og Johnson argumenterer for, at det er umuligt at komme udenom at tabe og vinde, når der er tale om en diskussion. Man benytter sig af en bestemt strategi og angriber modstanderens positioner. Det betyder, at vi som mennesker lever efter metaforen DISKUSSION ER KRIG, og det er praktisk talt umuligt at forestille sig en diskussion, der ikke kan vindes eller tabes og dermed sidestilles krig. Lakoff og Johnson argumenterer derfor for, at al diskussion er metaforisk struktureret: "*Begrebet er struktureret metaforisk, handlingen er struktureret metaforisk og som følge heraf er også sproget struktureret metaforisk*" (Lakoff og Johnson 1980: 15).

Der er to typer af områder, der har betydning for, hvordan en konceptuel metafor opstår. På engelsk bruges det engelske ord *domain*, men på dansk bruges ordet *område*. Mennesker henter metaforiske udtryk fra et konceptuelt område for at forstå et andet område. Det område, som vi henter udtryk fra, kaldes kildeområdet. Det område, der bliver forstået via dette udtryk, bliver kaldt for målområdet: "*The target domain is the domain that we try to understand through the use of the source domain*" (Kövecses 2010: 4). Det betyder altså, at vi benytter os af et område for at forklare et andet og derigennem skabes et metaforisk koncept.

Når man undersøger den konceptuelle metafor LIVET ER EN REJSE, er **livet** målområdet, mens *rejse* er kildeområdet. Vi skal forstå målområdet **livet** gennem kildeområdet *rejse*. Det er en konceptuel metafor, fordi det ikke nødvendigvis altid er denne præcise formulering af metaforen, der er i spil. Den overordnede metafor hedder LIVET ER EN REJSE. Men det betyder ikke, at det altid er denne konkrete metafor, der benyttes, når det bliver beskrevet, hvad **livet** er. Man skal snarere se det sådan, at det kan opfattes som en konceptuel metafor, hvis et bestemt kildeområde gentagende gange bliver brugt til at beskrive et bestemt målområde. Kildeområdet er i dette tilfælde

rejse, men det behøver ikke være det konkrete ord *rejse*, der er i spil i metaforen. Det kan ses i sætninger som ”babyen *ankommer* snart” eller ”bedstefar er *gået* bort”. Det er blot kildeområdet og dermed det område, hvor ordene findes, men det behøver bare at være ord, der relaterer sig til det at rejse (Kövecses 2010).

I ’Hverdagens metaforer’ benytter Lakoff og Johnson ikke begreberne kilde- og målområder, men de beskriver nøjagtigt disse koncepter: ”*I DISKUSSION ER KRIG-metaforen så vi at udtryk fra krigsordsforrådet, fx angribe, ramme plet, fyre løs, udslette, giver os mulighed for på en systematisk måde at tale om de kampmæssige aspekter ved diskussion*” (Lakoff og Johnson 1980: 17). Her bruges begrebet *krigsordsforrådet*, men der er tale om de nøjagtigt samme tanker, der ligger bag *kildeområdet*; nemlig at det er her, mennesker henter de ord, der skal bruges til at beskrive et andet ord – i dette tilfælde *diskussion*.

Kövecses forklarer de to begreber yderligere i forhold til den konceptuelle metafor DISKUSSION ER KRIG. Det er ikke sådan, at netop denne metafor optræder i almensproget, men det er den overordnede konceptuelle metafor for, hvordan mennesker forstår *diskussion*. Det gør vi nemlig ved hjælp af metaforiske udtryk, der alle har kildedomænet *krig*. Der er altså en sammenhæng imellem metaforiske lingvistiske udtryk og konceptuelle metaforer: “*We can state the nature of the relationship between the conceptual metaphors and the metaphorical linguistic expressions in the following way: the linguistic expressions (i.e., way of talking) make explicit, or are manifestations of, the conceptual metaphors (i. e., ways of thinking)*” (Kövecses 2010: 7). Det betyder, at det abstrakte vi tænker, bliver gjort konkret gennem det vi siger. Det sker via metaforiske tanker, der giver sig til kende i metaforiske udtryk.

Tre former for metafor-teori

Lakoff og Johnson opererer med tre forskellige former for konceptuelle metaforer: strukturelle, orientering og ontologiske. De strukturelle metaforer omhandler den situation; “*(...) hvor et begreb er metaforisk struktureret ved hjælp af et andet*” (Lakoff og Johnson 1980: 24).

Orienteringsmetaforer drejer sig for det meste om rumlig orientering og organiserer hele systemer af begreber i forhold til hinanden. Det gælder eksempelvis metaforen GLAD ER OP, hvor *glad* er orienteret i retningen *op*, der altså indikerer, at man er *oppe*, når man er glad. Det kan eksempelvis føre til sætninger som: Du er i *højt* humør (Lakoff og Johnson 1980). De ontologiske metaforer er:

“Måder at forstå begivenheder, aktiviteter, følelser, idéer osv. entiteter og substanser på” (Lakoff og Johnson 1980: 37). Hvis man eksempelvis betragter ordet *inflation* som en entitet, så kan det føre til sætninger som: *Inflationen giver mig kvalme*. Altså kan man tage et kompliceret begreb og gøre det mere forståeligt gennem ontologiske metaforer (Lakoff og Johnson 1980). Dette speciale vil hovedsageligt beskæftige sig med de strukturelle metaforer, da specialet undersøger, hvordan målområdet **politik** er metaforisk struktureret ved hjælp af kildeområdet *sport*.

Lakoff og Johnson understreger dog, at struktureringen af et givent målområde er delvist, for hvis den var total, ville det eksempelvis betyde i metaforen TID ER PENGE, at tid rent faktisk var penge: ”Så når vi siger at et begreb er struktureret af en metafor, mener vi at det er delvist struktureret og at det kan udvides i nogle retninger, men ikke i andre” (Lakoff og Johnson 1980: 23). Med den sidste del af sætningen mener Lakoff og Johnson, at man eksempelvis kan jonglere med idéer, men hvis man eksempelvis investerer tid i noget, så er det altså ikke muligt at få denne tid tilbage, da der er tale om en metafor (Lakoff og Johnson 1980: 23). Den metaforiske strukturering er dermed delvis.

Denotation og konnotation

Når det handler om, hvordan mennesker opfatter et ord eller i dette tilfælde en metafor, er der to begreber, der er vigtige: denotation og konnotation. Et ords grundbetydning hedder denotation, mens medbetydninger af ordet hedder konnotationer. Hvis der eksempelvis tages udgangspunkt i ordet *hest*, så har dette ord en række forskellige synonymmer såsom *krikke*, *ganger* og *øg*. Disse har alle grundbetydningen *hest*, der er ordets denotation, men de har også en række medbetydninger, fordi man får en række billeder i hovedet, når man eksempelvis hører ordet *øg* (Eskelund og Larsen 2004). Hvor *øg* kan have negative konnotationer, fordi det er muligt at forestille sig en meget slidt hest, vil *ganger* sandsynligvis have det modsatte. Disse medbetydninger er ordets konnotationer.

Det betyder, at denotation skal opfattes som den bogstavelige forstand af ordet, mens konnotation er de associationer, der dannes i forbindelse med ordet. Hvor denotationen af et ord synes at være åbenlys, så er konnotationen snarere et spørgsmål om opfattelse og fortolkning: ”Typically connotative meanings are not made explicit, but are merely suggested. You have to infer them” (Schreier 2012: 52). Det betyder, at den konnotative mening ændrer sig afhængig af øjnene, der ser: “Whereas denotative meanings may be similar even to different audiences, this is not the case for

connotative meanings. In fact you would even expect connotative meanings to differ between audiences and different audience groups (...)” (Schreier 2012: 53).

Da dette speciale vil undersøge de forskellige betydningspotentialer sportsmetaforer har i danske politiske nyheder, er netop metaforens konnotationer afgørende. Konnotationer og metaforer er flettet ind i hinanden: *“Connotative meaning has been implicated in metaphoric extensions of word meaning in a variety of ways”* (Brownell 2000: 187). Konnotationer kan være en så integreret del af et metaforisk udtryk, at det kan opfattes som definition for et ord og dermed indgå i en ordbog som forklaring af et ord. Men det er helt afgørende, at konnotationerne af et ord eller udtryk hænger sammen med meningen: *“A concept's connotation must be an accessible part of its meaning to provide an effective basis for metaphor”* (Brownell 2000: 187). Det kan eksempelvis være, hvis man forsøger at koble to områder, der ikke normalt har noget med hinanden at gøre gennem en metafor: *“Microsoft Corporation is the tiger of the business world”* (Brownell 2000: 187). Hvis metaforen skal give mening, skal konnotationerne af både *Microsoft Corporation* og *tiger* stemme overens. Ellers mister metaforen sin betydning.

Det kan være afgørende for opfattelsen af en metafor, at det er bestemte konnotationer, der forbindes med de enkelte dele af metaforen. Det er et vigtigt grundlag for denne opgaves analyse, der vil undersøge forskellige betydningspotentialer af sportsmetaforer i politiske nyheder. Denotationen af et bestemt ord eller udtryk vil i dette speciale som udgangspunkt basere sig på den definition, der står i Den Danske Ordbog. Ovenstående afsnit indikerer, at en metafor kan være afhængig af konnotationerne af bestemte dele af metaforen for, at den overhovedet giver mening. Derfor vil dette speciale undersøge, hvilke mulige konnotationer en sportsmetafor har, da det ikke er sikkert, at denotationen er selvforklarende.

Udviklingen inden for metafor-teori

George Lakoff fremlagde i 2009 en ny teori, der lå i forlængelse af ‘Hverdagens metaforer’. Han mente ikke, at den nye teori undergravede den tidligere, men var en tilføjelse, eftersom der var sket meget på de 30 år, siden han skrev bogen sammen med Mark Johnson. Med ‘Neural Theory of Metaphor’ peger Lakoff på, at hjernens funktion i høj grad hænger sammen med, hvordan metaforer virker. Han konstaterer, at vores hjerner er fuldstændig afgørende for al skabelse af koncepter: *“We think with our brains. There is no other choice. Thought is physical. Ideas and the concepts that*

make them up are physically “computed” by brain structures” (Lakoff 2009: 2). Teorien er kompleks, men dens omdrejningspunkt er de neuroner, vores hjerne er bygget op af: *“The neural theory provides a much better understanding of how thought and language work and of how metaphorical thought fits into the picture”* (Lakoff 2009: 30). Hvordan neuronerne reagerer, når de skal opfatte en bestemt metafor, er afgørende for teorien.

Nye bud på metaforteori

Zoltán Kövecses har undersøgt nye bud på metaforteori og sat dem op i forhold til hinanden. Han tager udgangspunkt i den konceptuelle metafor: *Denne kirurg er en slagter*. Når han ser på metaforen gennem den klassiske metaforteori fra Lakoff og Johnson, står det klart, at kildeområdet er *slagtning*, mens målområdet er **kirurgi**. Dermed kan der opfattes en konceptuel metafor, der hedder: KIRURGI ER SLAGTNING. Dette vil altså blive tolket, som om en slagter automatisk må opfattes som værende sjusket og inkompetent, da metaforen giver en idé om, at den givne kirurg ikke kan finde ud af sit arbejde og dermed agerer som en slagter.

Blending-teori er en anden teori, som Kövecses nævner. Blending-teori omhandler en ny måde at analysere *meningen* med metaforer på, hvor de stiller forskellige kendetegn ved kilde- og målområder op overfor hinanden (Kövecses 2011). Teoretikere, der har med blending-teori at gøre, afviser denne karakterisering af slagtere: *“Blending theorists explicitly reject any suggestion that butchers are inherently incompetent”* (Kövecses 2011: 14). Teoretikerne opfatter det i stedet sådan, at der er en række punkter, der klassificerer henholdsvis *slagtning* og **kirurgi** eksempelvis i forhold til, hvilke instrumenter de bruger, og hvem de opererer på. Hvis disse punkter blendes sammen, fører det til denne konklusion: *“This blend set up this way leads to the interpretation of the surgeon as being ineffective, nonprofessional, and, ultimately, incompetent”* (Kövecses 2011: 14).

I George Lakoffs ‘Neural Theory of Metaphor’ bruger han en abstrakt metafor til at forklare metaforen: *“A PERSON WHO PERFORMS ACTION WITH CERTAIN CHARACTERISTICS IS A MEMBER OF A PROFESSION KNOWN FOR THOSE CHARACTERISTICS”* (Kövecses 2011: 15). Det betyder her, at en kirurg bliver opfattet som slagter, hvis han er sjusket eller uforsigtig, fordi det er den måde, faget slagtning opfattes, fordi slagtere skærer igennem kød med kraft i stedet for præcision. Lakoff peger dog selv på, at dette tegner sig ved hjælp af en stereotyp omkring slagterfaget.

Kövecses har selv udviklet teorien om 'main meaning focus', der betyder, at kildeområdet har at gøre med en bestemt betydning, der knytter sig til målområdet. Her er begrebet 'central viden' helt afgørende og betyder, at viden om en bestemt enhed er generisk og karakteristisk: *"For example, the meaning focus of the concept building as a source domain is the 'making of a strong building' which maps onto the 'creation/construction of a stable/lasting complex system'"* (Kövecses 2011: 16). 'Main meaning focus', her oversat til 'central viden', giver den fordel, at det kan forklare, hvorfor slagtere opfattes som inkompetente i denne sammenhæng. Det skyldes, at: *"focus of the source domain would maintain that the feature is mapped because it is one of the main meaning foci associated with butchers that derives from the contrast between a surgeon's work and butcher's work"* (Kövecses 2011: 17).

Kövecses kommer frem til, at alle teorierne har deres force, og den ene teori udelukker ikke nødvendigvis den anden. Teorierne er ikke fastlåste, og der kommer hele tiden nye tilføjelser på området.

Kritik af CMT

Konceptuel metafor-teori (CMT) har haft stor betydning for, hvordan metaforer studeres og hvilken indflydelse og betydning de har for den måde, som mennesker tænker og agerer på. Der er dog kritikere, der sætter spørgsmålstegn ved, om det nu også kan passe, at der er så stor sammenhæng imellem sindet, sproget, kroppen og kultur, og det hele kan forstås gennem konceptuel metafor-teori.

Teorien er blevet kritiseret for simpelthen at være utilstrækkelig i sit empiriske grundlag (Gibbs 2013). Selvom der ligger et omfattende empirisk grundlag til baggrund for teorien, og Lakoff og Johnson har revideret deres teori undervejs, er der fortsat kritikere, der sætter spørgsmålstegn ved selve teorien som helhed. Kritikken går også på, at der ikke findes tilstrækkelige kriterier i forhold til definitioner af, hvornår noget er en konceptuel metafor. Derfor mener kritikerne ikke, at der er grundlag for, at en konceptuel metafor kan opfattes som basis for sprogsystemer og underbevidstheden generelt (Gibbs 2013). Teorien er desuden blevet kritiseret for manglende kompleksitet: *"Furthermore, many critics of CMT - even those working within its framework - argue that the reality of spoken and written discourse is far more complex, in terms of metaphorical thought patterns, than discovered by traditional CMT methods"* (Gibbs 2013: 19).

Raymond W. Gibbs Jr. peger på, at når man benytter sig af CMT, er det vigtigt at være tydelig omkring den analyse, der fører fra sproglige formuleringer til markeringen af en metafor. Det vil betyde, at der vil komme større fokus på de kriterier, der skal til for at observere en bestemt metafor, hvilket vil give et større empirisk grundlag og mere forsvar af teorien. Kritikere har netop fremhævet, at de manglende kriterier gør, at det er svært at acceptere CMT som en sammenhængende teori om metaforer (Gibbs 2013).

Det er derfor vigtigt, at der er kommet et større fokus på arbejde med korpuslingvistik inden for metaforteori (Gibbs 2013). Begrebet korpuslingvistik vil blive forklaret på omfattende vis i metodeafsnittet (Side 19). Korpuslingvistik baserer sin sproglige analyse på en tekstsamling. Det vil sige en større samling af forskellige tekster (Kirshmeier-Andersen 2000). Korpuslingvistik er god til at kvantificere de metaforiske mønstre og derigennem finde ud af, hvilke konceptuelle metaforer der eksisterer. Korpuslingvistik er dermed også blevet brugt til at identificere metaforer på en troværdig måde gennem eksempelvis computerprogrammer (Gibbs 2013).

Ifølge Gibbs bør brugere af CMT være meget opmærksomme på, hvordan de udfører deres analyse. Det betyder, at de skal kigge nærmere på de konkrete ord og fraser, der skaber en metafor og ikke blot acceptere denne metafor. De bør være endnu mere åbne over for korpuslingvistik og andre metoder, der kan give et andet indblik i metaforer. CMT-brugere må stille spørgsmålstejn ved de underliggende hypoteser, der har at gøre med CMT. De er nødt til at være mere kritiske over for teorien for i sidste ende at komme frem til et stærkere empirisk og teoretisk grundlag. De er også nødt til at være åbne for, at der findes andre forklaringer på de fund, man gør sig. Det betyder samtidig, at brugere af CMT skal være bevidste om, hvad CMT kan og ikke kan og dermed blive endnu skarpere på, hvornår CMT er brugbar (Gibbs 2013).

Denne opgave vil hovedsageligt tage udgangspunkt i den oprindelige teori fra Lakoff og Johnson. Det skyldes, at netop denne teori kan illustrere, hvordan *konceptuelle metaforer* hænger sammen. Det spiller ikke den store rolle, hvordan hjernen har indflydelse på skabelsen og forståelsen af metaforer, da dette speciale har til formål at analysere betydningspotentialer samt kilde- og målområder af sportsmetaforer. Det har dermed ikke afgørende betydning, hvilke områder i hjernen der har indflydelse på forståelsen af en metafor, da det væsentlige er de konnotationer, som vi får af

en specifik sportsmetafor, samt hvilke kilde- og målområder sportsmetaforerne beror på. Dette speciale har heller ikke til formål at sætte spørgsmålstegn ved, hvorfor en bestemt sportsmetafor lyder, som den gør. Det ville være et helt andet speciale, hvis baggrunden bag den enkelte metafor skulle undersøges som det eksempelvis ville kunne gøres gennem 'blending theory'. Det er derfor nyttigt at gøre brug af Lakoff og Johnsons CMT-teori i dette speciale, da teorien giver mulighed for at analysere den store mængde af sportsmetaforer, der alle hører ind under den overordnede konceptuelle metafor POLITIK ER SPORT.

Jeg er opmærksom på den kritik, som CMT har været udsat for og vil forsøge at tage disse kritikpunkter med i min indsamling af empiri. Således vil jeg være så gennemsigtig i mine valg som muligt. Dette er også en af grundene til, at analysen er baseret på korpuslingvistik, der giver et solidt empirisk fundament.

Sportsmetaforer

Kövecses peger på, at sport og lege generelt er brugbare i forhold til metaforer: "*Games and sports are characterized by certain properties that are commonly used for metaphorical purposes*" (Kövecses 2010: 20). Det betyder altså, at sport har egenskaber, der gør, at de i høj grad kan bruges til at skabe metaforer. Politik bliver beskrevet af journalister via en række forskellige kildedomæner, og *sport* er et af dem: "*Politics has many additional aspects that are understood by means of a variety of further source domains, including games and sport, business or war*" (Kövecses 2010: 24-25). Gibbs mener, at sport endda er et meget gennemgående kildeområde for politik: "*Many of the metaphors used in politics draw heavily and systematically on the languages of sports and warfare*" (Gibbs 1994: 140). Politik og sport hænger sammen, når det kommer til metaforer. Ngyuen Thi Thu Hang udpeger den strukturelle metafor POLITIK ER SPORT (Hang 2016). Det er således en undersøgelse af netop denne strukturelle metafor, som ligger til grund for dette speciale.

Sportsmetaforer i den amerikanske valgkamp

Ngyuen Thi Thu Hang foretog i 2016 et studie af sportsmetaforer i politiske nyhedsrubrikker. Han undersøger den strukturelle metafor POLITIK ER SPORT og fokuserer hovedsageligt på politiske nyhedsrubrikker under den amerikanske præsidentvalgkamp i 2012. Det gør han konkret ved at kigge på 100 nyhedsrubrikker, hvoraf de 35 indeholdt sportsmetaforer. Han kategoriserer herefter

sportsmetaforene efter den sportsgren, som metaforen hører ind under. Han konkluderer at: POLITIK ER BOKSNING, POLITIK ER HESTESPORT, POLITIK ER BASEBALL, POLITIK ER ATLETIK og POLITIK ER BASKETBALL. De tre mest fremtrædende sportsgrene, og dermed kildeområder, er *atletik, boksning og hestesport*.

Ved hjælp af den strukturelle metafor POLITIK ER ATLEKTIK bliver den amerikanske præsidentkampagne fremstillet som værende et løb, hvor de to kandidater løber om kap i håbet om at nå frem til målstregen først. Når journalister benytter sig af den strukturelle metafor POLITIK ER BOKSNING, kan det danne et billede af, at politikerne gennem deres ord og handlinger slår modstanderen i ansigtet. På den måde kan den enkelte politiker være i offensiven eller defensiven alt efter, om det er vedkommende, der uddeler eller modtager slag. Den strukturelle metafor POLITIK ER HESTESPORT fremstiller politikere som heste, der løber om kap på en bane: *“The horse which is running in front of the others has better chance to touch the finish line earliest as well as to become the winner. In a political election, the candidate who is leading in the polls is also referred to as the front-runner”* (Hang 2016: 18).

Hang konkluderer, at de fleste populære sportsgrene i USA generelt har betydning for de kildeområder, der er til stede i nyhedsrubrikkerne: *“It can be seen that most of the popular sports in the US take the role as source domains in those sports metaphors”* (Hang 2016: 16). Det betyder, at kildeområderne til de sportsmetaforer, der optræder i de amerikanske medier, decideret kommer fra de sportsgrene, der i forvejen er stor fokus på i medierne.

Desuden kommer Hang frem til, at sport som kildedomæne er interessant for læseren: *“Using a specific concept (sport) to structure a more abstract one (politics), political news headlines not only become friendlier but also linger on readers’ minds, arouse their curiosity about the articles’ contents”* (Hang 2016: 18). Når sport bruges som kildedomæne, er det altså både lettere for læseren at forholde sig til rubrikken, men det betyder også, at læseren bliver mere nysgerrig omkring, hvad artiklen rent faktisk indeholder. Dermed kommer Hang også frem til, at der synes at være et underliggende forhold mellem *sport* og **politik** (Hang 2016). Det er netop dette forhold, denne opgave vil undersøge ved at analysere kilde- og målområderne ved de sportsmetaforer, der indgår i dansksprogede politiske nyheder.

Sportsmetaforer på tværs af sprog

Dalibor Kesić og Emir Muhić har undersøgt 24 sportsmetaforer, som de har oversat fra engelsk til serbisk for at undersøge, hvorvidt sportsmetaforer er universelle. De ønsker at finde ud af, om der findes tilsvarende metaforer på deres modersmål. De understreger, at udtryk og idiomer ikke bare opstår ud af den blå luft: *“Idioms and phraselogs are not generated accidentally; they are junctions of collective thought and wisdom reached through a concise and metaphorical expression”* (Kesić og Muhić 2013: 28).

De kommer frem til, at det er muligt gensidigt at oversætte omkring halvdelen af udtrykkene direkte (Kesić og Muhić 2013). Men det er nødvendigt i oversættelsen, at vi har en fælles forståelse og referenceramme for at forstå hinanden: *“We always understand each other - if the apparatus that analyses our sensations is the same”* (Kesić og Muhić 2013: 32). Det betyder, at når vi har den samme baggrundsforståelse for et bestemt begreb, vil det være muligt for os at forstå de samme sportsmetaforer på tværs af sprog. Men hvis en metafor bliver mere specifik på det enkeltes lands historie eller det enkelte sprogs dynamikker, så bliver det langt mere vanskeligt at forstå sportsmetaforer på tværs af sprog (Kesić og Muhić 2013).

VALGKAMP ER SPORT

I bogen ‘Political discourse in the media: cross-cultural perspectives’ fra 2007 undersøger Anita Fetzer og Gerda Eva Lauerbach, hvordan den politiske diskurs i medierne hænger sammen på tværs af landegrænser ved at lave forskellige studier af internationale medier og sammenligne de fund, de gjorde sig. Her var et af de delelementer, som de to forskere havde fokus på den strukturelle metafor ELECTION IS SPORT - på dansk VALGKAMP ER SPORT. De sammenligner brugen af sportsmetaforer under forskellige valgkampe på tværs af landegrænser. De kommer frem til, at *løb* er den mest gennemgående sportsmetafor i den mængde data, som de har indsamlet på tværs af de forskellige nyhedsmedier. Det gør sig gældende for både det at løbe, men også det simple ord *løb* (det engelske *race*), og Fetzer og Lauerbach peger på, at forklaringen kan være, at *løb* er et meget simpelt begreb og samtidig et begreb, der i høj grad giver et billede af fremadrettet bevægelse (Fetzer og Lauerbach 2007).

Fetzer og Lauerbach gør sig desuden den observation, at populære sportsgrene i det enkelte land ikke har nogen påvirkning på, hvilke sportsmetaforer der er fremtrædende på tværs af landegrænser:

“There is little evidence in our data that sport metaphors differ substantially cross-culturally according to the types of sports most popular in each country” (Fetzer og Lauerbach 2007: 87).

Netop denne observation vil indgå i diskussionen i dette speciale.

Sportsmetaforer i almensproget

Henrik Lorentzen skrev i 2016 artiklen “Der er gået sport i sproget - om sportsmetaforer i almensproget”. I artiklen omtaler han et materiale på ca. 170 ord og udtryk, som han har indsamlet. Materialet består af *“sportsudtryk med metaforisk betydning udenfor sportens verden registreret i Den Danske Ordbog som den så ud i efteråret 2014”* (Lorentzen 2016: 21). Udvælgelsen af empirien i denne opgave tager udgangspunkt i netop denne liste. Det vil blive belyst i de følgende afsnit.

Henrik Lorentzen peger på, at forskellige udtryk og ord kan opdeles efter sportsgren og generelle sportsudtryk. *Fodbold* er den sportsgren, hvor flest udtryk og ord stammer fra, men *cykling* og *boksning* fylder også en del i materialet. Henrik Lorentzen fremhæver desuden det faktum, at forskellige udtryk er kommet til på forskellige tidspunkter. Tidligere kom kildeområderne til sportsmetaforer i høj grad fra eksempelvis *hestesport* eller *boksning*, mens der er mange aktuelle sportsmetaforer med *fodbold* som kildeområde (Lorentzen 2016). Det mener Henrik Lorentzen at have forklaringen på: *“Senere blev fodbold en dominerende sportsgren, både for de aktive og for tilskuerne og de almindeligt interesserede, og derfor er det mere end oplagt at billedsproget også præges af en aktivitet der fylder så meget i medierne”* (Lorentzen 2016: 24). Netop denne pointe vil jeg vende tilbage til i specialets analyse.

Metode

Det vil i dette afsnit blive forklaret, hvilke metoder der anvendes i forhold til at besvare problemformuleringen i dette speciale. Afsnittet vil både indeholde en gennemgang af de konkrete metoder i form af korpuslingvistik, semantisk metaforanalyse og kvantitativ metode, men det vil også forklare, hvordan metoderne konkret vil bidrage til en besvarelse af problemformuleringen.

Korpuslingvistik

Der er i denne opgave udviklet et tekstkorpus, der kommer til at ligge til grund for analysen.

Tekstkorpusset bliver præsenteret på omfattende vis i afsnittet om empiri. Et tekstkorpus er en samling af tekster, der stammer fra forskellige kilder og genrer: *“A corpus is any large collection of texts that arise from natural language use; in a linguistic context, it is in contrast to other types of text that were invented specifically for illustrating a point about language”* (Charteris-Black 2004: 31). Sabine Kirshmeier-Andersen peger i sin tekst om dansk korpuslingvistik på, at det er nødvendigt, at teksterne er indsamlet efter bestemte kriterier, en given standard og er tilgængelige elektronisk: *“I princippet ville enhver tekstsamling hvad enten den er elektronisk eller trykt, kunne kaldes et korpus, men betegnelsen korpus bruges primært om tekstsamlinger som opfylder de ovennævnte kriterier”* (Kirshmeier-Andersen 2000: 12).

Det står klart, at et tekstkorpus skal have en vis størrelse, før det kan bruges til at drage generelle konklusioner: *“The advantage of size and the inclusion of a wide range of texts is that the corpus has greater potential for making claims about language in general”* (Charteris-Black 2004: 31). Her peger Kirshmeier-Andersen på, at tekstmængden afhænger af, hvilken type undersøgelse man udfører: *“Til kvalitative undersøgelser kan et korpus på få tusinde ord være tilstrækkeligt, hvorimod kvantitative undersøgelser kræver korpura af en vis størrelse - typisk over en million ord”* (Kirshmeier-Andersen 2000: 13).

I Danmark begyndte den korpusbaserede forskning for alvor i 1970'erne, da Hanne Ruus og Bente Maegaard udførte deres ordhyppighedsundersøgelser (Kirshmeier-Andersen 2000). Korpuslingvistik, der er det danske ord for en analyse med udgangspunkt i et tekstkorpus, beror både på kvantitative og kvalitative metoder. De to metoder har forskellige forcer, men det har også stor betydning for brugen af dem, hvordan forskerens problemformulering ser ud. Derfor er det vigtigt at finde den rette balance imellem de to metoder: *“While corpus-based analysis may work best when quantitative and qualitative approaches interact, we may still distinguish between those whose primary orientation is quantitative because the focus is on word or phrase **forms** and those whose primary orientation is qualitative because the focus is on word or phrase **meanings**”* (Charteris-Black 2004: 32). Hvis der er tale om en undersøgelse, hvor det essentielle er at finde frem til, hvor ofte et bestemt ord indgår i en sammenhæng, vil det være helt åbenlyst at benytte sig af overvejende kvantitative metoder. Kvalitative metoder har derimod mulighed for at besvare en anden type af spørgsmål: *“Qualitative approaches answer questions such as: what are the different meanings that are attached to particular words or phrases?”* (Charteris-Black 2004: 32).

Kvalitativ korpuslingvistik

En teoretiker som Michael Stubbs fokuserer i høj grad på det kvalitative: *“Researchers such as Stubbs (2001: 5) are more interested in qualitative approaches – we can see this when he tells us that ‘Corpus semantics studies how words are used in text and discourse and uses observations of use as evidence of meaning’”* (Charteris-Black 2004: 33). Det helt afgørende ved kvantitativ og kvalitativ metode er dog, at begge metoder studerer, hvordan sproget i praksis bliver brugt i stedet for at have formodninger om, hvordan sproget bruges (Charteris-Black 2004). Den måde at studere ord og udtryk på giver netop mulighed for at opdage nuancer og konnotationer, som det havde været svært at opdage, hvis det blot var enkelte ord, der blev analyseret (Charteris-Black 2004).

Victoria Hasko peger på, at korpuslingvistik i høj grad er blevet forbundet med indsamling af data gennem en computer, men indsamling af store mængder data har fundet sted i mange hundrede år før computerens opfindelse: *“Although today we tend to associate all branches of corpus linguistics with a machinereadable format, language corpora were assembled and analyzed B.C. (before computers) by numerous language luminaries (...) with application to grammatical, lexicographical, and dialectological endeavors”* (Hasko 2012: 4758). Tidligere foregik indsamlingen af data på papir, men den kan stadig sammenlignes med det, der i dag opfattes som kvalitativ korpuslingvistik. Selvom de kvantitative metoder inden for korpuslingvistik har fyldt meget i form af udviklingen af store tekstkorporer, er der også kommet langt større fokus på kvalitativ korpuslingvistik (Hasko 2012).

I forhold til den kvalitative korpuslingvistik er det vigtigt at udvælge tekster, der er naturlige, og det er vigtigt at dokumentere, hvor teksterne stammer fra. Det vigtige ved naturlige tekster er, at de ikke er opfundne: *“The requirement for naturally occurring speech acknowledges the importance of analyzing actual, authentic, and attested data, as opposed to invented examples”* (Hasko 2012: 4760).

Det er netop styrken ved korpuslingvistik, at både kvantitativ og kvalitativ metode bidrager til resultaterne: *“Although qualitative analysis is often constructed as **not** being concerned with frequencies and statistical classification of linguistic features identified in the data, the value of mixing qualitative and quantitative approaches to corpus research is uncontested”* (Hasko 2012: 4761). At inddrage kvantitativ metode tilføjer den styrke, at det er muligt at arbejde med langt

større mængder af data, hvilket giver et større empirisk grundlag (Hasko 2012). Tilsammen giver det helt unikke muligheder: “(...) *a unique and promising path to the continued discovery of the complexities of human communication, with richness, precision, and appreciation for its multifaced ecology*” (Hasko 2012: 4762).

Semantisk metaforanalyse

Med udgangspunkt i Lakoff og Johnsons metafor-teori vil der i dette speciale blive udført en semantisk metaforanalyse. Professor Niels Åkerstrøm Andersen skriver, at semantik som begreb omhandler bestemte strukturer, der *”forbinder kommunikation med kommunikation”* (Andersen 1999: 142). Semantik er bestemte former af mening: *”Semantik er med andre ord kondenserede og gentagelige former for mening, der står til rådighed for kommunikation. Disse generaliserede former er relativt situationsuafhængige og opnår deres konkrete indhold i den kommunikation, der udvælger dem”* (Andersen 1999: 143). Det betyder, at semantikken eksempelvis kan rumme begreber eller ting (Andersen 1999).

Elisabeth Engberg-Pedersen, Kasper Boye og Peter Harder er mere konkrete i deres bog med den simple titel ‘Semantik’ fra 2019. De forstår semantik som sproglig betydning og påpeger, at metaforer er en stor del af den kognitive semantik (Boye et al. 2019). Den kognitive semantik ser metaforer på en helt bestemt måde: *”Inden for kognitiv semantik analyseres metafor som et rent mentalt – kognitivt – fænomen der kan udtrykkes sprogligt, men også på andre måder”* (Boye et al. 2019: 64). De beskriver, hvordan metaforer dermed kan opfattes som en mental overførsel gennem mål- og kildedomæner – i dette speciale bliver disse omtalt som *mål- og kildeområder*. De kognitive semantikere peger ligeledes på, at en metafor kan føre til mange forskellige metaforiske udtryk, og det mener de ikke har betydning for forståelsen: *”Sprogbrugerne ænser knap nok at der er tale om et udtryk de aldrig har hørt før, for det passer til metaforen”* (Boye et al. 2019: 66).

I dette speciale vil jeg studere den enkelte metafor på frase-niveau, hvilket bringer semantikken i spil. I afsnittet **brug af metode** forklarer jeg mere konkret, hvordan jeg ønsker at gennemføre denne undersøgelse.

Kvantitativ metode

Det hænger i høj grad sammen med brugen af korpuslingvistik, at der også skal indgå kvantitativ

metode i udarbejdelsen af analysen. Denne undersøgelse vil dog hovedsageligt være kvalitativ, hvorfor den kvantitative analyse ikke vil være særligt omfattende. Der er dog tale om et relativt stort tekstkorpus, så det er givende at inddrage kvantitativ metode til at give et tælleligt overblik. Der vil derfor primært være tale om tabeller, der giver et billede af kilde- og målområderne i form af tal.

Kvalitet i kvalitativ metode

Når det kommer til den kvantitative metode, bruges begreber som *validitet*, *reliabilitet* og *generaliserbarhed* til at beskrive, hvor meget kvalitet der er i en bestemt undersøgelse eksempelvis i forhold til, om et bestemt eksperiment vil kunne genskabes. Tilfældet er et andet, når det drejer sig om den kvalitative metode. Her er der andre kvalitetskrav, og der er ikke på samme måde enighed om disse krav til, hvad der kendetegner god forskning og dermed en god undersøgelse (Brinkmann og Tanggaard 2010). Brinkmann og Tanggaard peger på en række forskellige forskere, der hver giver deres bud på, hvad god kvalitativ forskning er. Her fremhæver de Henning Olsen, der har fokus på metodologisk refleksion. Hos Olsen er det væsentlige, at man skal kunne se forskerens vej fra designet af undersøgelsen til udførelsen og analysen. På den måde kan man som læser tage kritisk stilling til de resultater, der kommer ud af den givne undersøgelse (Brinkmann og Tanggaard: 491).

Det væsentlige i denne opgave er *gennemsigtighed*. Det er der flere årsager til. For det første er det vigtigt i både metafor-teori og i korpuslingvistikken, at det er empirisk funderet, og at det er muligt at gennemskue, hvor denne empiri er fundet. Desuden er det væsentligt for netop denne analyse, at der er stor gennemsigtighed, fordi der er tale om en kvalitativ undersøgelse baseret på en relativ stor mængde empiri, så det skal være muligt at gennemskue, hvorfor bestemte eksempler er udvalgt til at beskrive en større mængde. Derudover skal det være muligt at gennemskue vejen fra start til slut i undersøgelsen, så det er muligt for læseren af dette speciale selvstændigt at tage stilling til undersøgelsens resultater.

Brug af metode

Jeg har indsamlet et tekstkorpus med 367 teksteksempler, der ligger til grund for analysen. Dette tekstkorpus vil blive introduceret på omfattende vis i det kommende empiri-afsnit (Side 28). Hvis jeg ikke havde indsamlet dette tekstkorpus, ville det ikke være muligt at foretage den analyse, som

jeg ønsker at foretage i denne opgave. Det er helt afgørende, fordi der er tale om et speciale, der har til formål at undersøge en generel tendens om sportsmetaforer i danske politiske nyheder. Hvis det skal være muligt at drage generelle konklusioner, er det afgørende, at empirien er omfattende. Desuden har det været vigtigt for netop dette speciale at gøre brug af et stort empirisk materiale, da min analyse er baseret på konceptuel metafor-teori, der er blevet kritiseret for ikke at være tilstrækkeligt empirisk funderet. Gibbs peger på, at der er kommet mere og mere fokus på korpuslingvistik i forbindelse med metafor-teori, hvorfor dette netop også er to metoder, der kobles sammen i dette speciale. Derfor har det været et fokuspunkt for mig i dette speciale, at analysen netop er stærkt empirisk funderet.

Jeg vil benytte mig af både kvantitative og kvalitative metode i forhold til den første del af analysen, der omhandler metaforernes kilde- og målområder. Det er dog gennemgående, at jeg hovedsageligt benytter kvalitativ metode i hele opgaven. Det skyldes, at jeg undersøger en problemstilling, der nødvendigvis må besvares via kvalitative undersøgelser, da det overordnede fokus er på *meningen* af sproget og på konnotationerne – ikke hvor hyppigt denotationerne alene fremkommer. Det er dog afgørende at gøre brug af kvantitativ metode for simpelthen at optælle de kendetegn, der går igen i særligt metaforernes kildeområder. Her vil jeg benytte mig af tabeller for at få et kvantitativt overblik over de kilde- og målområder, der indgår i de forskellige sportsmetaforer. På den måde vil jeg også være i stand til ikke blot at skelne imellem de enkelte sportsgrene inden for sportsmetaforerne, men også se på, hvilke målområder der er gennemgående i tekstkorpuset.

Selvom der måske ikke er så stor variation i mængden af kildeområder, er det her også interessant at se, hvorvidt mængden af målområder varierer meget. Jeg vil benytte kvalitativ metode i form af den semantiske analyse og den kvalitative korpuslingvistik til at gå i dybden med nogle af de eksempler, der hører under den overordnede metafor. Desuden vil udpegningen af sportsmetaforernes kilde- og målområder ske på baggrund af en kvalitativ undersøgelse. Jeg vil gennemføre den semantiske analyse ved at kigge på de enkelte dele af sætningen ved hjælp af Lakoff og Johnsons metafor-teori. Jeg vil undersøge, hvilke sammenhænge der er i metaforernes kilde- og måldomæner og lokalisere, hvorvidt der kan skabes en overordnet forståelse af de kilde- og måldomæner, der fremstår i empirien. CMT-teorien vil i høj grad ligge til grund for udførelsen af følgende analyse.

Når det kommer til sportsmetaforernes målområder, er der tale om en mere vanskelig skelnen end den, der finder sted i forhold til kildeområderne. Hvor det er simpelt at skelne imellem forskellige sportsgrene og udtryk i form af sportsmetaforernes kildeområder, er det straks mere kompliceret at skelne imellem de politiske aspekter. Da dette hovedsageligt er en kvalitativ undersøgelse, beror denne del af analysen dermed også på en subjektiv vurdering af de forskellige målområder. Det er nødvendigt at nævne denne subjektive vurdering, fordi det kan have betydning for, hvordan empirien fordeler sig i de enkelte målområder. Dog er det stadig de samme målområder, der er tale om, og det har derfor ikke større betydning for udfaldet af denne opgaves konklusion. Det har primært betydning for de kvantitative undersøgelser, da det drejer sig om antal og ikke indhold, hvor de forskellige tekststykker placerer sig blandt målområderne.

Jeg vil benytte kvalitativ metode til at besvare den anden del af problemformuleringen, der omhandler, hvilke betydningspotentialer sportsmetaforer har i danske politiske nyheder. Det er nødvendigt at udføre denne del af analysen ved hjælp af kvalitative metoder, fordi undersøgelsen handler om, hvilke betydningspotentialer sportsmetaforer rummer i politiske nyheder. Det er ikke muligt at foretage en kvantitativ analyse af, hvilke betydningspotentialer en metafor rummer. Desuden er det *meningen* af sproget, der er i fokus.

Jeg vil konkret udføre denne undersøgelse af sproget ved at benytte mig af den semantiske analyse og undersøge de konnotationer, der udspringer af den enkelte sportsmetafor samt undersøge det betydningspotentialer, der hæfter sig til den enkelte metafor. Indsamlingen af det tekstkorpus, der ligger til grund for denne semantiske analyse, har åbenlyse kvantitative kvaliteter, men også kvalitative, da udvælgelsen af sætningerne i korpusset er baseret på subjektive vurderinger. Jeg vil konkret udføre den semantiske analyse ved at gennemgå empirien og se konkret på betydningspotentialer for den enkelte sportsmetafor. Jeg tager afsæt i den denotative betydning, som den er beskrevet i Den Danske Ordbog og ser på, hvor der opstår forskellige betydninger for den enkelte sportsmetaforer i en given politisk sammenhæng. Desuden vil jeg her undersøge det betydningspotentialer, som metaforen rummer gennem det sprogbrug, der benyttes til at beskrive den.

Der er nødvendigvis ikke plads til at undersøge betydningspotentialer af samtlige 102 sportsmetaforer i dybden. Derfor vil analysen bero på en række af de sportsmetaforer, der kan

bruges til at beskrive sportsmetaforernes betydningspotentialer i mere overordnede træk. Det er altså udvalgte sportsmetaforer, der er i fokus i anden del af analysen, men disse sportsmetaforer er udvalgt i forhold til det samlede tekstkorpus og de 102 sportsmetaforer. Det relevante i undersøgelsen er naturligvis at undersøge den enkelte metaforers betydningspotentialer, men det relevante er i ligeså høj grad at fokusere på det generelle betydningspotentialer af sportsmetaforerne. Dermed vil netop denne del af analysen i høj grad også have fokus på, hvordan betydningspotentialer af sportsmetaforerne giver sig til udtryk i forskellige sætningskonstruktioner og ved forskellig brug af metaforerne.

Jeg vil i analysen arbejde analytisk induktivt. I den induktive metode tager man udgangspunkt i empirien og formulerer en teori på baggrund af de data, man har til rådighed. I den deduktive metode tager man udgangspunkt i en teori, som man afprøver på empirien. I den analytisk induktive metode kombineres de to metoder. Det betyder, at man tager udgangspunkt i empirien og kigger på, hvad denne indeholder. Samtidig arbejder man dog deduktivt på den måde, at man leder efter bestemte forhold i den tekst, som man analyserer (Brinkmann og Tanggard 2010).

Jeg vil lade empirien være udgangspunktet for de konklusioner, jeg kommer til at drage på baggrund af analysen. Det vil jeg gøre ved at kigge på den enkelte sportsmetafor og se, hvilke opfattelser man kan få af denne uden at have teorien in mente. Det vil jeg gøre, fordi den analytisk induktive metode netop tillader, at man lader empirien være udgangspunkt for analysen. Jeg vil lede efter de forhold, hvor det er muligt at undersøge sportsmetaforernes betydningspotentialer i dybden. Det være sig eksempler, hvor betydningspotentialer giver sig til udtryk eller ikke giver sig til udtryk i en specifik sammenhæng. Netop disse eksempler er essentielle for anden del af analysen. Samtidig vil jeg benytte mig af metafor-teori til at undersøge sportsmetaforernes kilde- og målområder.

Afgrænsning

Jeg har allerede i min problemformulering afgrænset mig til at fokusere på de sportsmetaforer, der fremtræder i politiske nyheder. Jeg har valgt udelukkende at fokusere på disse i den sammenhæng, fordi jeg arbejder med den hypotese, at der er en sammenhæng mellem sport og politik i kraft af sproget. Jeg er derfor interesseret i at se nærmere på netop dette emne, da det i litteraturen i høj grad er blevet belyst, hvordan der er sammenhæng mellem krig og politik. Jeg har derfor også haft fokus

på, at der netop var tale om sportsmetaforer og ikke krigsmetaforer i udvælgelse af de metaforer, som jeg har fokuseret på i analysen.

Det har jeg mere præcist gjort ved at tage udgangspunkt i den liste, som Henrik Lorentzen har udarbejdet. Listen er en samling af ca. 170 ord og udtryk, der stammer fra sportens verden, men som ofte bliver brugt i almensproget. Jeg har ladet mig inspirere af denne liste og har tilføjet mine egne ord og udtryk undervejs, men den hovedsagelige basis for min indsamling af empiri, er den liste, som jeg har modtaget af Lorentzen.

I min indsamling af empiri har jeg således også set bort fra nyheder, der ikke har et politisk element. Der vil altså ikke være empiri, hvor sportsmetaforerne optræder i anden sammenhæng end en politisk sammenhæng. Jeg har således afgrænset mig fra at indsamle empiri, hvor sportsmetaforerne optræder i sportsnyheder eller i nyheder om samfundet generelt. Der skal indgå et politisk element for, at jeg har udvalgt det som empiri i denne opgave.

Jeg har valgt udelukkende at fokusere på dansksprogede politiske nyheder. Det har jeg gjort af forskellige årsager. For det første er jeg i stand til at lave en langt skarpere analyse, når jeg skal analysere tekster, der stammer fra mit modersmål. Jeg kan dermed skrive analysen uden at skulle lave oversættelser, så jeg ikke risikerer at lave oversættelser, der kan være op til fortolkning. Men den anden og vigtigste grund er, at jeg så et hul i forskningen på dansk. Der er flere andre steder (som det også fremgår af teorien) lavet lignende undersøgelser på andre sprog - dog med lidt varierende fokus. Jeg håber derfor, at dette speciale kan bidrage til en større forståelse på forskningsfeltet om det metaforiske sammenspil imellem politik og sport i danske medier. Jeg håber samtidig, at det kan belyse betydningspotentialer af sportsmetaforer generelt.

Jeg har også valgt at foretage min analyse på baggrund af betydningspotentialer. Det har jeg gjort, fordi jeg ønsker at analysere, hvilke betydningspotentialer den enkelte sportsmetafor har på en teoretisk baggrund. På den måde har jeg afgrænset mig fra at undersøge, hvordan den enkelte metafor bliver opfattet af læseren. Jeg vil derfor ikke benytte mig af fokusgrupper eller lignende feedback-metoder i denne opgave. Det ville være en anden opgave, hvis jeg skulle fokusere på, hvordan sportsmetaforer konkret blev opfattet af læseren.

Empiri

Det følgende afsnit har til formål at beskrive den empiri, der ligger til grund for analysen. Afsnittet er relativt omfattende, da det er helt essentielt for metafor-teori samt korpuslingvistik, at der er gennemsigtighed omkring indsamlingen af empirien og empirien i det hele taget. Jeg har derfor forsøgt at være så tydelig omkring mine valg og fravalg som overhovedet muligt.

Liste over sportsmetaforer

Empirien til denne opgave er som sagt indsamlet med udgangspunkt i en oversigt, som ledende redaktør på Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Henrik Lorentzen, har udviklet. Jeg har fået tilsendt listen i sin helhed af Henrik Lorentzen, men han har bedt mig om at holde den fortrolig, da listen endnu ikke er publiceret. Det er svært at pege på, hvorfor Lorentzen ønsker at hemmeligholde denne liste, da den blot indeholder de konkrete formuleringer i form af ord og udtryk, der kan opfattes som sportsmetaforer. Det er muligt, at han arbejder på at lave en omfattende liste over sportsmetaforer i almensproget, som han ønsker at udgive på et tidspunkt, men det er spekulation. Jeg vil naturligvis respektere hans ønske om ikke at dele den. Jeg vil derfor omtale listen i overordnede termer, så der dannes en forståelse af listens indhold, men jeg vil ikke vedlægge listen som bilag.

Listen indeholder en række ord og udtryk, der opfattes som sportsmetaforer. Det er klart, at det vil være muligt at forestille sig dele af Henrik Lorentzens liste, når man kigger i det tekstkorpus, der er udarbejdet med udgangspunkt i listen, men da der er tilføjet ord og eksempler til listen, vil det ikke være muligt at gennemskue den oprindelige listes udformning ud fra det tekstkorpus, der kan ses i sin fulde længde i bilag 2. Desuden er der en række ord og udtryk på den oprindelige liste, der ikke levede op til de krav til tekstkorpuset, der vil blive præsenteret senere i dette afsnit. Disse ord og udtryk er dermed ikke at finde i tekstkorpuset.

Henrik Lorentzens liste er ikke nødvendigvis udtømmende, men jeg har valgt at tage udgangspunkt i listen, da den er udarbejdet af en af de førende sprogeksperter i Danmark. Desuden er det umiddelbart den eneste liste af sin art, hvor det er forsøgt at lave en oversigt over sportsmetaforer i det danske sprog. Jeg har som sagt også tilføjet mine egne ord og udtryk til listen. Det er ord og udtryk, jeg selv er stødt på i min research, eller som jeg er blevet inspireret til at tilføje ved at gennemlæse den liste, som jeg har modtaget fra Henrik Lorentzen. Jeg har også søgt efter

sportsmetaforer, hvis kildeområde stammer fra sportsgrene, der ikke nødvendigvis er særlig udbredt i Danmark som eksempelvis *basketball* og *baseball*. Det har jeg gjort, fordi jeg fandt det vigtigt for analysen at undersøge, om der blot optræder sportsmetaforer, hvis kildeområde er populære sportsgrene i Danmark i dansksprogede politiske nyheder. Jeg har også samlet nogle af de sportsmetaforer, som Henrik Lorentzen nævner i sin liste, under én samlet metafor. Der er flere af metaforerne, der blot er forskellige bøjninger af det samme ord eller udtryk, og jeg har derfor eksempler på disse under den samme overordnede sportsmetafor.

Der er, som nævnt i det foregående afsnit, indsamlet et tekstkorpus, der ligger til grund for analysen. Jeg vil i opgaven komme med en stor mængde eksempler fra korpusset, men den overordnede empiri kan findes i form af bilag 2.

Konkret indsamling

Jeg har indsamlet min empiri gennem søgninger af udtryk og ord, der kan opfattes som sportsmetaforer. Denne konkrete indsamling har fundet sted ved at eftersøge udtryk og ord på Infomedia. Jeg har ofte søgt udelukkende på de få ord, som udtrykket rent faktisk bestod af og har derefter læst mig gennem mange eksempler med tanke på krav til, hvad jeg ønskede at have med i mit tekstkorpus. Jeg vil komme ind på disse krav senere i dette afsnit. For det meste har det været tilstrækkeligt at søge på det enkelte ord eller udtryk, men jeg har indimellem også gjort brug af at søge på ordet *politik* i de tilfælde, hvor der har været mange tusind artikler at læse på en enkelt søgning. Der er desuden dukket mange sportsartikler op, men dem har jeg naturligvis set bort fra. Det har jeg både gjort, fordi der ikke er tale om politiske nyheder, men hovedsageligt fordi der i sportsartikler ofte er tale om den bogstavelige betydning og ikke en metafor, som jo er det, som dette speciale søger at undersøge.

Krav til tekstkorpus

Jeg har søgt via Infomedia i perioden 1. marts 2019 til 1. marts 2020. Jeg har valgt denne periode, fordi jeg er interesseret i at foretage min undersøgelse på et så opdateret grundlag som muligt. Jeg har valgt at indsamle empiri fordelt over et helt år, så jeg undgår, at empirien bærer præg af at være skrevet på et bestemt tidspunkt på året. Det er klart, at der er tidspunkter på året, hvor en bestemt sportsgren fylder mere i journalisters bevidsthed end andre. Jeg skal ikke udtale mig om, hvorvidt fodboldsæsonen eksempelvis har en indflydelse på, hvor mange fodboldrelaterede sportsmetaforer

der bliver brugt på et bestemt tidspunkt, men ved at benytte empiri fra et fuldt år, har jeg udelukket dette som fejlkilde.

Jeg har udelukkende søgt i danske aviser, da jeg er interesseret i at analysere de sportsmetaforer, der optræder i de danske medier. Jeg ønsker desuden at indsamle et omfattende tekstkorpus på dansk, der kan ligge til grund for videre arbejde på området på dansk, hvis nogen ønsker at benytte sig af det. Jeg har ikke begrænset mig til at søge i bestemte aviser, så jeg har søgt på tværs af landsdækkende aviser. Jeg er interesseret i at skabe et tekstkorpus, der spænder bredt over forskellige medier. Det skyldes, at jeg er interesseret i at afdække betydningspotentialer i sportsmetaforer samt disses kilde- og målområder. Hvis jeg begrænsede mig til en enkelt avis, ville jeg samtidig afskære mig selv fra sprogbrugen fra en række journalister. Det ville betyde for analysen, at den hovedsageligt ville kunne bruges til at sige noget om brugen af sportsmetaforer på netop det medie. Da det er selve sportsmetaforerne og ikke mediet, jeg er interesseret i, har jeg derfor valgt at søge mere bredt over flere medier. Jeg har dog valgt at begrænse søgningen til de landsdækkende dagblade, da specialet ikke har til formål at undersøge et bestemt nichemedie i Sønderjyllands brug af sportsmetaforer, men snarere at tegne et generelt billede af det store medie-billede. Selvom der er tale om danske medier og dansksprogede nyheder, så betyder det ikke, at alle teksterne handler om dansk politik. De kan i ligeså høj grad handle om international politik. Det afgørende er ikke, at nyheden stammer fra dansk politik, det afgørende er, at det er formuleret af et dansk medie.

Det er været vigtigt for min udvælgelse af tekster, der skal indgå i tekstkorpuset, at teksterne rent faktisk stammer fra det medie, hvor de står. Det betyder, at jeg har valgt at se bort fra læserbreve og debatindlæg, da disse ikke er udformet af mediet, men kan være skrevet af den almene dansker. Da jeg er interesseret i netop, hvordan medierne gør brug af sportsmetaforerne, så er det ikke relevant at inddrage tekster, der ikke er formuleret af ansatte på det givne medie. Det betyder, at jeg har valgt at lade ledere og analyser være en del af tekstkorpuset, da disse er produceret af ansatte på mediet. Jeg har derfor også valgt ikke at benytte mig af citater af politikere. Hvis det derimod er journalisten, der stiller et spørgsmål, har jeg valgt at lade det indgå i tekstkorpuset. Jeg har også inddraget flere fototekster, da jeg opfatter en fototekst som en ligeså gyldig del af en given nyhed som den resterende tekst.

Den sværeste udvælgelse drejer sig om, hvad der definerer en politisk nyhed. Det er i dette tekstkorpus og speciale *politisk*, hvis der er tale om en artikel med politiske aktører, politiske beslutninger eller politiske begivenheder. Det skal samtidig sættes i relation med en nyhed. Her har det mest væsentlige for min udvælgelse været, at der var tale om en aktuel politisk sag. Det betyder, at jeg har undladt politiske portrætter, men politiske analyser er tilvalgt, fordi disse giver et indblik i en aktuel politisk sag.

Empiriens udseende

Jeg har indsamlet et tekstkorpus bestående af 367 tekster fordelt over 102 udtryk og ord, der dækker over en sportsmetafor. Som nævnt i metode-afsnittet pointerer Kirshmeier-Andersen, at det kan være tilstrækkeligt med et korpus på få tusinde ord, når der er tale om en kvalitative undersøgelse (Kirshmeier-Andersen 2000: 13). Denne undersøgelse er overordnet kvalitativ, og tekstkorpuset består således af 8.803 ord. Det varierer meget, hvor lang den enkelte tekst er. Nogle af eksemplerne består blot af et par enkelte ord, mens der er andre eksempler, der er lange, fyldestgørende sætninger. I de eksempler med blot få ord er der ofte tale om en rubrik. I de lange eksempler er der tale om en sætning, hvor det har været nødvendigt at medtage hele sætningen i forhold til analysen. Tekstkorpuset er en blanding imellem rubrikker og sætninger i brødteksten. Begge er nødvendige for at give et fyldestgørende billede af de konnotationer, der opstår omkring sportsmetaforerne i danske politiske nyheder, fordi sammenhængen også har betydning for konnotationerne. Derfor har det været vigtigt både at inddrage tekster, hvor den fulde sammenhæng var med og tekster, hvor rubrikken forsøger at skabe sammenhæng på meget lidt plads. Desuden fremgår mediet samt datoen for artiklen af tekstkorpuset for at skabe gennemsigtighed.

Som nævnt tidligere tog jeg udgangspunkt i Henrik Lorentzens liste og tilføjede også selv ord til listen over ord, jeg ville eftersøge. Det er dog bestemt ikke alle de sportsmetaforer på den oprindelige eftersøgningsliste, der er til stede i det indsamlede tekstkorpus. Det skyldes, at flere af disse sportsmetaforer i de konkrete nyheder i den givne periode simpelthen ikke fremstår på en måde, som levede op til ovenstående krav til, hvad tekstkorpuset skulle indeholde i forhold til aktualitet, medier og det politiske. Der er således hele sportsgrene, der ikke er repræsenteret i tekstkorpuset, da de simpelthen ikke levede op til disse krav.

Antallet af eksempler på den enkelte sportsmetafor varierer fra mellem ét tekststykke til ti tekststykker. Det varierer, fordi det har været meget forskelligt, hvor mange eksempler pr. sportsmetafor, der har levet op til de ovenstående krav. Det har derfor ikke været afgørende, at der skulle være et bestemt antal eksempler pr. sportsmetafor. Det helt afgørende har været, at eksemplerne levede op til kravene.

Det er således netop de 367 tekststykker, der er udvalgt, fordi de lever op til kravene om det politiske, aktualiteten og medierne. Ved nogle af sportsmetaforerne gav det sig selv, da der ikke var så mange eksempler, der levede op til kravene. Ved nogle af sportsmetaforerne var der dog langt flere eksempler end de ti, der er til stede i tekstkorpuset. Disse ti er derefter udvalgt på baggrund af, at de giver et varieret udtryk af sportsmetaforen, hvor dette har været muligt. Denne udvælgelse har været vigtig i forhold til undersøgelsen af den enkelte sportsmetafors konnotationer.

Fejlkilder

Jeg er meget opmærksom på, at indsamlingen af empiri har været baseret på et kvalitativt grundlag. Jeg har opsat en række kriterier for, hvordan de enkelte tekststykker til tekstkorpuset skulle udvælges. Et af kriterierne for udvælgelsen var, at de skulle stamme fra en politisk nyhed. Jeg har stillet nogle krav op for, hvornår noget kan defineres som værende en politisk nyhed, men det er klart, at udvælgelsen stadig beror på min subjektive vurdering af, hvornår disse punkter er opfyldt. Det er også en af grundene til, at jeg har valgt at skabe et så omfattende tekstkorpus, som der er tale om i denne opgave. På den måde vil jeg være i stand til at drage generelle konklusioner, selvom indsamlingen af min empiri ikke nødvendigvis er reproducerbar forstået på den måde, at det måske ville føre til nogle andre teksteksempler, hvis en anden forsøgte at gentage min indsamling.

Det er dog også vigtigt for mig at understrege, at det ikke er reproducerbarhed, der er i fokus, da der er tale om en kvalitativ undersøgelse af sproget, der vil være præget af den enkelte forsker. Jeg har dog alligevel opstillet ovenstående punkter, fordi jeg ønsker at skabe så stor gennemsigtighed for udvælgelsen som muligt og samtidig også ønsker at opnå en viden om sportsmetaforer i politiske nyheder.

Analyse

Det følgende afsnit har til formål at analysere, hvad der kendetegner sportsmetaforers kilde- og målområder i dansksprogede politiske nyheder. Afsnittet vil først fokusere på kildeområderne, hvor de 102 sportsmetaforer er inddelt i syv forskellige kildeområder. Hernæst vil det fokusere på målområderne, hvor sportsmetaforerne kan opdeles i fem målområder. Desuden vil afsnittet undersøge, hvilke betydningspotentialer metaforerne har. Da arbejde med metafor-teori og metaforanalyse kræver stor gennemsigtighed, er der i denne analyse stor fokus på eksempler og detaljer, således at det er nemt at gennemskue, hvorledes analysen er produceret. Det vil dog ikke være den fulde mængde af eksempler på kilde- og målområder, der fremlægges i den følgende analyse, hvorfor der må henvises til tekstkorpuset i form af bilag 2 for den fulde eksempelsamling. Dette tekstkorpus er ikke opdelt i mål- eller kildeområder, det er blot opdelt i de 102 forskellige sportsmetaforer.

Sportsmetaforernes kildeområder

Ifølge Lakoff og Johnson kommer den strukturelle metafor i spil, når der benyttes et bestemt område til at forklare et andet område. Dette område være sig eksempelvis noget u håndgribeligt eller noget, der er svært at definere. Derfor benyttes et andet område til at gøre det første område lettere for en eventuel læser at forholde sig til.

Den følgende analyse vil tage udgangspunkt i den strukturelle metafor POLITIK ER SPORT. Her er det kildeområdet *sport*, der benyttes til at forklare målområdet **politik**. Politik er et område, der kan være svært at forklare og måske også at forholde sig til. Derfor benytter eksempelvis journalister sig af sportsmetaforer, hvor de netop tager udgangspunkt i det konkrete *sport* til at forklare det ukonkrete **politik**.

Denne analyse undersøger sportsmetaforer i danske politiske nyheder. Det er tydeligt i empirien, at der er nogle sportsgrene, der er langt mere dominerende som kildeområde end andre. Det kan være vanskeligt at skelne imellem bestemte kildeområder i form af forskellige sportsgrene, da disse kan overlappe på tværs af den enkelte sportsgren, da man eksempelvis scorer mål i mange sportsgrene. Derfor vil disse kategorier i flere tilfælde have en lidt mere bred betegnelse som eksempelvis *boldspil*. Her er der tale om en række udtryk, der faktisk kan høre under både håndbold og fodbold, hvorfor de er samlet under en mere overordnet kategori. Hvor Henrik Lorentzen i sin liste har

besluttet, hvilke konkrete boldspil der må tale om, er der i dette speciale lavet mere overordnede kategorier for at skabe overblik. Der er identificeret syv forskellige kildeområder gennem en analyse af tekstkorpuset.

De syv kildeområder

De dominerende metaforer er *løb*, *boldspil* og *tekniske termer*, som det kan ses i nedenstående tabel. Det danske ord *løb* skal i den resterende del af denne opgave forstås som det engelske *race*. Dermed er det ikke blot et løb, som det forstås i atletikkens verden, der gør sig gældende her, men i højere grad i forståelsen *kapløb*, altså kampen om at komme først. Det er også vigtigt at understrege, at der fortsat er den mulighed, at nogle af disse sportsmetaforer overlapper imellem de syv overordnede kildeområder. Disse kildeområder er dog udvalgt på baggrund af de generelle træk, der er kendetegnende for den enkelte sportsmetafor og for at skabe klarhed i analysen. Desuden vil der i det følgende blive belyst en række eksempler. Det er dog ikke alle de 102 sportsmetaforer, der vil komme i spil, hvorfor jeg igen må henvise til tekstkorpuset (bilag 2) for alle sportsmetaforerne.

I nedenstående tabel ses det, hvordan de 102 sportsmetaforer fordeler sig på de syv kildeområder. Under tabellen ses desuden fordelingen af hver af de konkrete metaforer under kildeområderne.

Tabel 1

Kildeområde	Antal metaforer	Andel i %
Løb	22	21,6
Boldspil	22	21,6
Tekniske sportstermer	22	21,6
Boksning	12	11,8
Generel sport	12	11,8
Hestesport	8	7,8
Sejr	4	3,8

Løb: Førerfelt, slutspurt, på den korte/lange bane, stå distancen, dødt løb, kamp til stregen, kapløb, give stafetten videre, i startblokkene, startskud, startsignal, tyvstart/tyvstarte, æresrunde, frontløber, i førertrøjen, den grønne førertrøje, hægte nogen af, give/vise baghjul, køre friløb, køre parløb, udskilningsløb, kæden hopper af

Boldspil: Score, tackle, ind i kampen, udskiftningsbænk/sidde på bænken, være med på sidelinjen/på sidelinjen, være på banen/melde sig på banen/komme på banen, mandsopdække, kridte banen op, stå på mål for noget, finte, holdspiller, fange på det forkerte ben, redde på målstregen, skyde/sparke til hjørne, selvmål, dribble udenom/dribble sig frem til/dribble igennem, sololøb, ligge til højrebænet, skævert, benspænd, boldøje, dømme ude

Tekniske sportstermer: Dagsform, halvleg, overdommer, fairplay, på hjemmebane, på udebane, aftalt spil, skydeskive, uafgjort, hæve overliggeren, højdespring/højdespringer, gult kort, rødt kort, gear, slå en kølbøtte, sidestep, spagat, der er dømt nøl, timeout, fodfejl, pitstop, bruge noget som springbræt

Boksnings: slå under bæltstedet, kaste håndklædet i ringen, ringvrag, infight, sparringspartner, være ude i tovene, knockout, sænke paraderne, letvægter, ringhjørne, sværvægter, sende til tælling

Generel sport: Benarbejde, gå til stålet, fedtspil, slutspil, nationalsport, folkesport, game, heppekor, frit spil, let spil, på egen/modstanderens banehalvdel, gå sukkerkold

Hestesport: et hestehoved foran, staldfidus, staldtips, hurdle, galop, i opløbet, urent trav, klappe hesten

Sejr: Være danmarksmester, være verdensmester, til den store guldmedalje, vandrepokal

Metaforen POLITIK ER LØB

Løb er blandt de mest dominerende kildeområder i ovenstående tabel. Hele 22 af de 102 sportsmetaforer har et kildeområde, der stammer fra løb. Når *løb* er kildeområde med **politik** som målområde betyder det, at der sker en metaforisk strukturering af **politik** gennem *løb*. Dermed opstår den strukturelle metafor POLITIK ER LØB, der er eksemplificeret i nedenstående eksempler.

POLITIK ER LØB

Samtidig skranter økonomien i Italien stadig voldsomt, ligesom EU står over for flere strukturelle udfordringer på **den lange bane** (Berlingske)

Det har alt sammen kostet på opbakningen, og op mod tirsdagens valg er de amerikanske medier begyndt at diskutere, om Warren kan **stå distancen** (Jyllands-Posten)

Dødt løb i Israel åbner for Netanyahus afgang (Information)

Tårnhøj irer vil give britiske EU-forhandlere **kamp til stregen** (Berlingske)

Det Demokratiske partis græsrodder er stærkt engagerede i **kapløbet** frem mod primærvalgene næste år, hvor op mod 20 kandidater ventes at prøve lykken (Jyllands-Posten)

Stafetten blev søndag efter en samtale med præsidenten **overdraget** til den franske sundhedsminister, Agnès Buzyn, der ellers kort forinden havde understreget, at hun på ingen måde ønskede at stille op til posten (Jyllands-Posten)

Med denne uges åbning af Folketinget har **startskuddet** lydt for dansk politiks første år efter valget (Berlingske)

De unge **tyvstarter** fredag den 20. september med en global skolestrejke - de voksne følger trop ugen efter med en totimers pause for klimaet (Information)

Briterne er på vej til valg med Johnson i **førertrøjen** (Politiken)

Vismændene har taget **den grønne førertrøje** (Børsen)

I over et døgn havde Radikale Venstres boligordfører, Jens Rohde, forsøgt at finde et flertal uden om regeringen ved at **køre parløb** med flere blå partier (Politiken)

Politiske stjerner slukkes i hårdt demokratisk **udskilningsløb** (Jyllands-Posten)

Med *løb* som kildeområde i forhold til metaforen POLITIK ER SPORT tillader det en systematisk måde at beskrive **politik** på. Lakoff og Johnson beskriver, hvordan vi henter vores ordforråd fra et bestemt område til systematisk at kunne beskrive et andet (Lakoff og Johnson 1980). Denne systematiske måde at beskrive **politik** på kan dermed give et billede af, at politik er et løb, hvilket betyder, at der er en start og en slutning. Det bliver indikeret ved brug af ord som *startskud*, *frontløber* og *kamp til stregen*, at det gælder om at komme først i mål.

Denne metaforiske forståelse af **politik** kan føre til opfattelsen af, at der må findes en vinder og en taber. Netop dette kildeområde strukturerer **politik** som noget, hvor det gælder om at komme først i mål. Hvis kildeområdet havde været et mindre konkurrencepræget et af slagsen, som eksempelvis *friluftsliv*, ville det give potentiale til nogle helt andre billeder af **politik**. Dette kildeområde ville i stedet kunne tegne politik som værende noget hyggeligt og afslappende. Dette er bestemt ikke tilfældet, når der er tale om *løb* som kildeområde. Her bliver **politik** netop fremstillet som en konkurrence, hvor det er absolut afgørende at komme først i mål og vinde.

Netop denne brug af *løb* som kildeområde bruges i høj grad i sætninger, der beskriver **valgkamp** (Bilag 2: side 89, 90, 98 og 99). Her er der tale om en begivenhed, hvor der findes en start og en slutning, hvilket kan være årsagen til, at netop denne type metafor er populær på dette område. Her må **valgkamp** nødvendigvis ses som målområde, hvorfor denne pointe bliver uddybet i den næste del af analysen, der handler om målområder. Denne strukturering er delvis, da det eksempelvis ikke er tilfældet, at Mette Frederiksen rent fysisk har løbet en *æresrunde* i FN.

Det samme gør sig gældende, når der er tale om de dele af kildeområdet, hvor *cykling* er mere dominerende. Her er der stadig tale om et løb, men det har et lidt andet betydningspotentiale end de resterende metaforer. Man kan *få baghjul*, og personen i front kan være iført *førertrøjen*. Disse metaforer kan således også tegne et billede af, at **politik** er et område, hvor det handler om være i front. Forskellen på cykelløb og generel løb er dog, at der i cykelløb kan være tale om etaper, hvor man dermed kan have førertrøjen undervejs i et etapeløb, hvilket kan sammenlignes med den måde, der foretages meningsmålinger i en valgkamp. Som det kan ses i bilag 2 og i ovenstående eksempler, bruges disse metaforer af journalister primært til at beskrive valgkampe.

Metaforen POLITIK ER BOLDSPIL

Fodbold og håndbold er to meget populære boldspil i Danmark og har ifølge medlemstal fra DGI og DIF tilsammen over 400.000 medlemmer (DIF 2020). Der er således en række kendetegn ved boldspil generelt, hvor det er svært at udpege den præcise sportsgren, da disse udtryk går igen. Derfor er alle former for boldspil samlet under det samme overordnede kildeområde. Når *boldspil* er kildeområde, mens **politik** er målområde, er der tale om den strukturelle metafor POLITIK ER BOLDSPIL.

POLITIK ER BOLDSPIL

De tre kommuner, hvor borgerne **scorer** den højeste gevinst er Rudersdal, Hørsholm og Gentofte (Avisen Danmark)

170.000 politibetjente har været på gaden i Colombia for at **mandsopdække** mere end 200.000 demonstranter, der protesterer over sociale ulighed (Information)

Løkkes **Fogh-finte** ligner bluff og et blålys (Politiken)

Venstre og DF vil **skyde** hård klimaknast **til hjørne** (Børsen)

Løkkes forslag om en SV-regering er et **selvmål** af de store (Ekstra Bladet)

Suleimani formåede dog altid at **drible udenom** - om end med stort besvær - men hans efterfølger får efter al sandsynlighed nemmere ved at gennemtrumfe sin vilje (Information)

KD sætter partiformand på **udskiftningsbænken** (Avisen Danmark)

Men han har samtidig svært ved at forstå Kristian Jensens **sololøb** (B.T.)

Og forklaringen ligger ifølge den amerikansk tv-vært Mika Brzezinski **lige til højrebenedet** (B.T.)

Men den nye retning kan vise sig at være fyldt med politiske **benspænd** (Børsen)

Mange politikere blev **fanget på den forkerte ben** og halsede efter vælgerne (Politiken)

Så strid var stormen, at Iglesias tilbød at gå af, men han blev **reddet på målstregen** af partiets græsrodder i en tillidsafstemning (Weekendavisen)

Den indeholder en gennemarbejdet strategi for, hvordan Alternativet vil **tackle** dagene efter det kommende folketingsvalg, hvis der skal dannes en ny regering (Fyns Amts Avis)

Hvor *løb* fik **politik** til at fremstå som noget, hvor det handler om at komme først, så er tilfældet et lidt andet, når det drejer sig om, at *boldspil* er kildeområde. *Boldspil* som kildeområde har ikke i samme grad fokus på at udpege en klar vinder og en klar taber. Der er et helt andet billedpotentialer på spil. Der er i høj grad fokus på duellerne. Det gælder om at *fange din modstander på det forkerte ben*, at *tackle din modstander* og at *drible udenom din modstander*. Når netop disse udtryk bruges til at beskrive **politik**, har det den betydning for målområdet, at der er fokus på den direkte modstander eller på en bestemt situation, som det handler om at håndtere. Det er dermed kendetegnende for *boldspil* som kildeområde, at disse ofte tages i brug, når der er behov for at beskrive en situation, hvor en politiker eksempelvis er i direkte duel med en anden politiker eller en politisk aktør står i en situation, som denne aktør har brug for at overvinde.

Men der er også mulighed for, at netop denne form for symbolik kan være forvirrende for læseren. Mens det virker relativt simpelt at forstå **politik** som et *løb*, hvor der er en taber og en vinder, bringer *boldspil* mere specifikke udtryk i spil. Det handler dog også nødvendigvis meget om den kontekst, de bruges i, hvorfor den enkelte metafors billedkraft kan variere meget.

Når Børsen skriver *Venstre og DF vil skyde hård klimaknast til hjørne*, kræver det pludselig et kendskab til sporten fodbold for, at denne sætning skal give mening for læseren. Jeg vil vende tilbage til de konnotationer, der hæfter sig til de former for metaforer, hvor det kræver et kendskab til sportsgrenen senere i analysen. For selvom det er gældende for flere af kildeområderne, at det

kræver et kendskab til sportsgrenen, så er der mere på spil end blot forforståelsen i denne sætning. Selvom det muligvis er konkret at forestille sig to partier, der *sparker* noget bestemt *til hjørne*, er der noget sprogligt ved sætningen, der kan volde problemer i forhold til læserens forestilling. Ordet *klimaknast* kan være vanskeligt at forestille sig, da det indeholder to forskellige ord. Ordet *knast* er en form for træ, og dette skal så forstås i sammenhæng med *klima*. Derudover skal læseren forestille sig, at to partier sparker til denne træagtige klima-sag. *Knast* kan dog også ifølge Den Danske Ordbog forstås som et forhold, der udgør en forhindring, men det gør ikke nødvendigvis den sproglige mening mere konkret (Den Danske Ordbog 2020). Den sproglige kontekst har dermed betydning for forståelsen af målområdet gennem kildeområdet *boldspil*. Det er desuden generelt kendetegnende for *boldspil* som kildeområde, at det kan være en fordel, hvis læseren af disse sportsmetaforer rent faktisk har en forforståelse for de forskellige former for boldspil.

Metaforen POLITIK ER TEKNISKE SPORTSTERMER

Når det drejer sig om en sport generelt, er der en række termer, der går igen. Disse termer er vanskelige at placere i en bestemt sportsgren, da de i helheden er væsentlige for forståelsen af sporten. Der er også en række af disse tekniske udtryk, der bruges som kildeområde i eksemplerne i tekstkorpuset. Det følgende er dermed den del af analysen, der fokuserer på metaforen POLITIK ER TEKNISKE SPORTSTERMER.

POLITIK ER TEKNISKE SPORTSTERMER

Kongressen giver Donald Trump **det gule kort** (Jyllands-Posten)

Rødt kort til rød bus (Ekstra Bladet)

For det kan godt være, at venstrefløjen, den tunesiske regering og en række europæiske med er forargede over Salvinis mangel på enhver form for **fairplay** i sin politiske kommunikation (Berlingske)

Lars Løkke Rasmussen (V) slog på dag to i valgkampen en ordentlig politisk **kolbøtte** (Jyllands-Posten)

Erdogan synes således trængt op i et hjørne, hvorfra det bliver svært at **sidesteppe** (Information)

Kurz selv vil omvendt også stå i en permanent **spagat**, hvor økologiske tiltag kostant skal forhandles og formidles på ny, så vælgerne ikke stikker tilbage til FPÖ på den yderste højrefløj (Information)

I første omgang fordi en politisk **timeout** vil gøre det svært at gennemføre livsvigtige justeringer af den italienske økonomi i forbindelse med næste års finanslov (Berlingske)

Regeringen anklages for **nøl** fra begge fløje (Jyllands-Posten)

Meget kan ændres inden **anden halvleg** søndag 30., hvor stats- og regeringscheferne mødes igen (Politiken)

Jeg møder ham, da han gør **pitstop** på strækningen mellem Viborg og Kolding (Avisen Danmark)

Når **politik** struktureres via *tekniske sportstermer*, har det forskellige betydninger for forståelsen af **politik**. Der er flere eksempler, der rent sportsligt udspringer af en eller anden form for *gymnastik*. *Gymnastik* som kildeområde har et lidt andet udgangspunkt end flere af de andre kildeområder i denne analyse. Her er der snarere fokus på kreative bevægelser, end der er på at finde en vinder eller en taber – i hvert fald, når der tales om det billedlige udtryk. Det kan have den betydning, at der kan være tale om et mere kreativt sprogbrug.

Når Information skriver, at *Kurz selv vil omvendt også stå i en permanent spagat*, er det umiddelbart et billede, der er skarpt. Dette kan være tilfældet, fordi der her er tale om en anderledes brug af ordet *spagat* i en sammenhæng, som det ikke normalt bruges i. Det betyder altså, at *spagat* kan give liv til målområdet **politik**. Denne nytænkende måde at benytte *tekniske sportstermer* på står i skarp kontrast til andre termer, der er langt mere anvendte i forbindelse med at beskrive **politik**. Jyllands-Posten skriver, at *Kongressen giver Donald Trump det gule kort*. Netop denne metafor for en advarsel er hyppigt brugt, og det kan måske være svært at gennemskue den sproglige kreativitet. Denne brug af disse former for tekniske sportstermer kan altså give et billede af **politik** som en interessant, kreativ proces. Men der skal ikke meget til, før det i stedet kan være et drænende kildeområde, der ikke bidrager positivt til forståelsen af **politik**. Det er en sådan brug af metaforen, der kan føre til klichédannelser.

Disse tekniske termer forudsætter igen en form for baggrundsviden. Jyllands-Posten skriver eksempelvis, at *regeringen anklages for nøl*. Det betyder egentlig bare, at regeringen anklages for at trække tiden eller simpelthen er for langsomme. Denne forestilling kræver dog en baggrundsviden om håndbold, hvorfor også brugen af disse tekniske termer vil blive belyst senere i denne analyse.

Metaforen POLITIK ER BOKSNING

Skønt medlemstallet i Danmark ikke er højt i sportsgrenen boksning (DIF 2020), er *boksning* ikke desto mindre et område, der hyppigt bliver benyttet som kildeområde i sportsmetaforer i dansksprogede politiske nyheder. 12 metaforer i tekstkorpusset har *boksning* som kildeområde, hvorfor den strukturelle metafor her hedder POLITIK ER BOKSNING.

POLITIK ER BOKSNING

Fredag trådte USA's forhøjelse af straffolden på kinesiske varer i kraft, og økonomer frygter, at Kinas modsvar kan udløse tre hårde **knockout** til europæisk økonomi (Børsen)

Meldingen får dog ikke erhvervsministeren til at **sænke paraderne**, set i lyset af hvordan prispolitikken hidtil har blevet håndteret (Jyllands-Posten)

Buttigieg viste sig for første gang i en tv-debat som en politiker, der ikke afstår fra at **ramme** en modstander **under bæltstedet** (Information)

Theresa May havde ellers lovet, at de ville forlade EU 29. marts 2019, men i aften **kastede** hun **håndklædet i ringen** og foreslog en udsættelse, som parlamentet vedtog (Berlingske)

Under valgkampen i Texas forsøgte Ted Cruz og Donald Trump at tegne Beto O'Rourke som **en letvægter** og socialist (Politiken)

Umiddelbart er der intet der tyder på, at May denne gang skulle have held med sit foretagende, og at hun som **et ringvrag** vælger frivilligt at kravle ind i ringen igen for at modtage endnu flere slag kan tendere til masochisme (Information)

Johnson har fået sit Brexit-ja - nu venter **infigthen** med EU (Berlingske)

Socialdemokratiets formand Mette Frederiksen har mistet en af sine nærmeste **sparringspartnere**, efter partiets gruppeformand Henrik Sass Larsen i går sygemeldte sig (Kristeligt Dagblad)

Liberaldemokraternes Jo Swinson viser tænder i kampen for at beholde Storbritannien i EU, og Jeremy Corbyns Labour er **ude i tovene** (Information)

Den britiske parlamentsformand har med en tudsegammel regel **sendt** Theresa May **til tælling** (Berlingske)

Hvor *løb* i høj grad begrebsliggør **politik** til at fremstå som et løb, betyder *boksning* som kildeområde noget andet for opfattelsen af **politik**. Ved brug af den strukturelle metafor POLITIK ER BOKSNING kan **politik** fremstilles som en kamp, hvor det gælder om at slå sin modstander ud.

Når Information skriver *Liberaldemokraternes Jo Swinson viser tænder i kampen for at beholde Storbritannien i EU, og Jeremy Corbyns Labour er ude i tovene*, kan det tegne et specifikt billede i læserens hoved. Begrebet *ude i tovene* kan give idéen om, at Labour står i en meget svær situation, og hvis det er muligt at forestille sig et parti, der sveder og er helt nedkørt, så er det i hvert fald det, som metaforen indikerer. Når *Jo Swinson viser tænder*, er Information allerede i gang med at benytte et bestemt sprog, som jo her insinuerer, at Jo Swinson skulle være særligt aggressiv og klar til kamp. Denne metafor er dermed gennemgående for hele sætningen og ikke blot den del, hvor der er en konkret bokse-metafor i spil. Metaforer, der har *boksning* som kildeområde, ligner nærmest krigsmetaforer på den måde, at de begge beror på betragtningen om, at det gælder om at slå din modstander (i krig eller bokseringen) helt til plukfisk. Det har dermed den betydning for **politik**, at det kommer til at fremstå som en krigsagtig situation. **Politik** beskrives hermed igen som en situation, hvor det handler om at vinde over sin modstander. Det gælder dog ikke udelukkende om at vinde, det er også vigtigt, at din modstander nærmest ikke er i stand til at rejse sig igen. Denne type af metaforer bruges i høj grad i situationer, hvor en politiker er i konkret duel eksempelvis i form af en tv-debat eller i en situation, hvor det går rigtig skidt for en bestemt aktør.

Metaforen POLITIK ER GENEREL SPORT

Der er nogle udtryk, der bruges til at beskrive sport, men som ikke nødvendigvis er tekniske termer. Disse udtryk betegnes i denne opgave som *generel sport*. Når **politik** struktureres gennem disse *generelle sportsudtryk*, sker det altså gennem metaforen POLITIK ER GENEREL SPORT.

POLITIK ER GENEREL SPORT

Blandt både tilhængere og kritikere har det længe været **en nationalsport** at gætte på, hvad Putin vil gøre for at blive ved magten efter 2024 (Jyllands-Posten)

På vejen vil Mette Frederiksen, Nicolai Wammen og Dan Jørgensen nyde godt af, at et gigantisk **heppekor** - bestående af organisationer og store vælgergrupper, der sætter det øverst på deres dagsorden - vil klappe dem frem mod målet (Berlingske)

Det er en virkelig dårlig idé ikke at have en snackstrategi, hvis man gør sig håb om at få en selfie med præsidentkandidaten Elisabeth Warren uden at **gå sukkerkold** (Politiken)

Der blev **gået** mere **til stålet** i den sidste duel mellem Lars Løkke Rasmussen og Mette Frederiksen i går aftes (Berlingske)

Løkke jagtede støtte på Færøerne, men nordatlantiske mandater er i **frit spil** (Jyllands-Posten)

Det er vanskeligt at sige noget generelt om disse 12 sportsmetaforer, da de dækker over en del forskellige udtryk. Det kan dog siges, at de har en række forskellige billedpotentialer, der, afhængigt af konteksten, kan give læseren en sproglig læseoplevelse. Når Jyllands-Posten skriver, at *blandt både tilhængere og kritikere har det længe været en nationalsport at gætte på, hvad Putin vil gøre for at blive ved magten efter 2024*, har det potentiale til at danne et billede af en række mennesker, der nærmest sidder og oddser på, hvad Putin har tænkt sig at gøre. Men udtrykket *nationalsport* har også potentiale til at være en kliché, hvorfor det kan være afgørende i hvilken kontekst, det bliver brugt i. En mere kreativ brug af ordet kan muligvis have betydning for, hvordan politik opfattes.

Metaforen POLITIK ER HESTESPORT

Hestesport foregår normalt på en trav- eller galopbane, men *hestesport* har også bevæget sig ind i det sportsmetaforiske univers i dansksprogede politiske nyheder. Således stammer lige under otte procent af kildeområderne i empirien fra *hestesport*. Eksempler på metaforen POLITIK ER HESTESPORT ses nedenfor.

POLITIK ER HESTESPORT

Nordirland er den store **hurdle** (Børsen)

Når den egentlige valgkamp går i gang, og statsministeren trykker på knappen, sætter vælgerne i mentalt **galop** og går endnu mere op i de politiske kampe (Dagbladenes Bureau)

Sidstnævnte er endda i nogle meningsmålinger et **hestehoved** foran premierminister Theresa Mays konservative, der risikerer at blot blive femtestørste parti (Avisen Danmark)

Valgkampen går ind i **opløbet**, og det er højsæson for at uddele valgløfter (Kristeligt Dagblad)
Formentlig for at lure et par **staldfidusser** af til den opgave, han selv var ved at køre fast i (Politiken)

Det er dette katalog af **staldtips**, den nye folketingsformand, Henrik Dam Kristensen (S), vil tage udgangspunkt i for at gøre kommissionerne billigere og hurtigere (Politiken)

Opgøret blev de to stormagter USA og Kina har været ude på en sand rutschebanetur med gensidige beskyldninger om **urent trav** i samhandlen (Berlingske)

Jan E. Jørgensen vil **klappe hesten** og have partifæller til at klappe i, efter en stribe har meldt ud, at Inger Støjberg bør blive næstformand (Ekstra Bladet)

Hestesport som kildeområde og **politik** som målområde kan ligeledes give idéen om, at **politik** er et *løb*, der kan vindes. Det ses med ord som *galop*, der understreger, at det er vigtigt at løbe meget hurtigt. Kristeligt Dagblad skriver, at *valgkampen går ind i opløbet (...)*. Det vil sige, at valgkampen går i sin afgørende fase, og det gælder om *at komme i mål først*. Der er dog et andet element i spil, der ikke rigtig har fundet plads i symbolikken omkring de andre kildeområder i denne analyse. Ord som *staldtips* og *staldfidus* taler pludselig ind i anden del af sport – nemlig odds-branchen.

Det er en stor del af *hestesport*, at der samtidig spilles penge på, hvilken hest der klarer sig bedst. Dette faktum er dermed også en del af de sportsmetaforer, der er i empirien. Det interessante er, at det i denne sammenhæng ikke bruges i forhold til penge, men snarere har fokus på den anden del af ordet. Pludselig er det faktisk tips og fidusser, der er det væsentlige i forhold til at beskrive **politik**. Det er interessant, da der dermed er en form for dobbelthed i spil. Her er det ikke alene et spørgsmål om at vinde og tabe, men der er i ligeså høj grad fokus på gevinsterne og tabene ved et bestemt løb. Når **politik** struktureres gennem netop disse former for metaforer, kan det dermed give et billede af, at der er flere elementer på spil end blot sejr og nederlag, når det kommer til **politik**. Netop denne strukturering kan give læseren et billede af, at der faktisk også foregår et andet spil, hvor vinderen kan samle sin gevinster i en bunke.

Metaforen POLITIK ER SEJR

Der er fire af de 102 sportsmetaforer, der skiller sig ud. De handler meget konkret om at være vinder på den ene eller den anden måde. Disse fire vinderudtryk strukturerer dermed **politik** gennem metaforen POLITIK ER SEJR.

POLITIK ER SEJR

I 2004 blev Nyrup **danmarksmester** i personlige stemmer, og Socialdemokratiet fik 5 medlemmer af partiet (Politiken)

Den ubestridte **verdensmester** inden for feltet er Tysklands kansler, Angela Merkel (Jyllands-Posten)

Så der skal fortoldes, registreres, kontrolleres og dekretes til **den store guldmedalje**, så der bliver opkrævet told og ikke kommer ulovlige produkter ind i EU's indre marked (Information - 8. april 2019)

Hvad **vandrepokalen** Simon Emil nu vil lave, er en meget stor hemmelighed (Ekstra Bladet - 26. oktober 2019)

Når **politik** struktureres gennem disse fire metaforer, kan det igen give et billede af, at **politik** er noget, hvor der må findes en taber og en vinder. Gennem brug af ord som *danmarksmester* og *verdensmester* kan det endda give det indtryk, at det er muligt at vinde over et helt land eller simpelthen hele verden i **politik**. Det er dog også udtryk, der måske kan give en vis sproglig forvirring. Eksempelvis er en *vandrepokal* en fysisk pokal, der gives til et vindende hold, der så næste år giver den videre til det næste vindende hold. Når dette udtryk i stedet bruges til at beskrive en politiker, der hyppigt skifter parti, får det pludselig betydning som ordet *vendekåbe*. Dette konkrete eksempel vil jeg analysere yderligere i den del af analysen, der omhandler sportsmetaforenes betydningspotentialer.

Generelle kendetegn ved kildeområderne

Selvom de 102 sportsmetaforer beror på en række forskellige sportsgrene, er det alligevel muligt at tale om nogle mere generelle kendetegn for sportsmetaforenes kildeområder. Disse syv kategorier er: *løb*, *boldspil*, *tekniske sportstermer*, *boksning*, *generel sport*, *hestesport* og *sejr*.

Det er kendetegnende for en del af disse sportsmetaforer og særligt dem, der strukturerer **politik** gennem begrebet *løb*, at **politik** dermed fremstår som en aktivitet, hvor der er en taber og en vinder, og hvor det handler om at nå frem til målstregen først. Det gælder også for de fleste af metaforene, der udspringer af *hestesport*, at det handler om at komme i mål først. Dermed må **politik** nødvendigvis forstås på en måde, hvor det er afgørende at vinde. Dette kildeområde er dermed særdeles benyttet, når det drejer sig om politiske valgkampe.

Det er også kendetegnende for flere af disse kildeområder, at der er tale om dueller. Det gælder specielt de sportsmetaforer, der udspringer af *boldspil* og *boksning*. Netop disse metaforer strukturerer **politik** via en forståelse af, at du skal nedkæmpe eller udmanøvrere din direkte modstander. Disse metaforer benyttes i særlig grad, når der er tale om en tv-duel eller en situation, hvor en bestemt politisk aktør er i problemer.

Der er dog også en række kildeområder, der er *tekniske termer*. Den tekniske term har naturligvis sit udspring i en specifik sportsgren, men den er helt overordnet et udtryk, der bruges i forskellige sportsgrene. Det har den betydning for kildeområdet, at det kan blive sværere at aflæse og dermed muligvis kan have den betydning for målområdet **politik**, at dette ikke er blevet mere konkret, som

ellers netop er den umiddelbare hensigt ved at benytte en metafor. Lakoff og Johnson understreger netop, at mennesker benytter metaforer for at strukturere et begreb, således at dette begreb bliver lettere at forstå. Denne idé problematiseres, hvis kildeområdet ikke er klart.

De sportsmetaforer, hvor kildeområdet stammer fra *løb* eller *boldspil* er på den måde mere konkrete, selvom de faktisk er mindre specifikke i det enkelte ords fortolkning. Den tekniske term *timeout* er lagt mere specifik end udtrykket fra boldspil *at være på sidelinjen*, men det kan være lettere at forestille sig en *sidelinje* end en *timeout*, hvis man ikke ved, hvad en *timeout* er. Det er naturligvis muligt, at læseren kender til disse *tekniske termer*, hvorfor forståelsen så vil være klar. Det er dog væsentlig for forståelse af, hvad der kendetegner sportsmetaforenes kildeområde at have netop denne skelnen med.

Sportsmetaforers målområder

Som omtalt i metode-afsnittet er der forskel på at foretage en analyse af sportsmetaforenes kildeområder og sportsmetaforenes målområder. Mens kildeområderne primært stammer fra en forholdsvis prædefineret liste, er målområderne på forhånd udefinerede og må derfor udelukkende identificeres i analysen.

Det var nødvendigt blot at analysere de 102 sportsmetaforer i den del af analysen, hvor fokus var på sportsmetaforenes kildemetaforer. Det skyldes, at det blot var eksempler på de samme kildeområder, der befandt sig under de 102 metaforer, hvorfor der ikke var grund at analysere samtlige 367 tekststykker i tekstkorpuset. Når det drejer sig om analysen af sportsmetaforenes målområder, er sagen dog en helt anden. Her er det fuldstændig afgørende at analysere samtlige af de 367 tekststykker, da de ikke på samme måde kategoriseres under den enkelte metafor. Dette bekræftes ved, at det eksempelvis både kan være den danske politiker Lars Løkke Rasmussen og den amerikanske præsident, Donald Trump, der foretager et *benspænd*. Her er der tale om det samme kildeområde, men der er tale om to forskellige målområder i form af Lars Løkke Rasmussen og Donald Trump.

Kövecses skriver, hvordan målområdet er det område, som vi prøver at forstå gennem kildeområdet. Denne opgave er centreret omkring den strukturelle metafor POLITIK ER SPORT. Målområdet er dermed det til tider abstrakte begreb **politik**, der dækker over en række forskellige aktører, begivenheder og forhandlinger.

Den semantiske metaforanalyse af de 367 teksteksempler har ført til en identifikation af fem forskellige målområder. Denne identifikation er foregået ved, at målområdet er blevet udpeget for hver af de 367 teksteksempler i tekstkorpuset. Den konkrete identifikation er sket ved at stille spørgsmålet: Hvad er det, vi skal forstå gennem kildeområdet? Derigennem er der fundet fem overordnede kategorier, som de 367 sportsmetaforer fordeler sig under. Det havde været muligt at skille disse i endnu mindre kategorier eksempelvis ved at udpege bestemte politiske aktører som Mette Frederiksen eller Donald Trump. Det væsentlige i denne opgave er dog at udpege de kendetegn, der er ved de enkelte målområder, og disse er forholdsvis ens, uanset hvilken konkret politiker der er tale om. Derfor er der udpeget disse fem overordnede målområder. De fem målområder ses i nedenstående tabel 2.

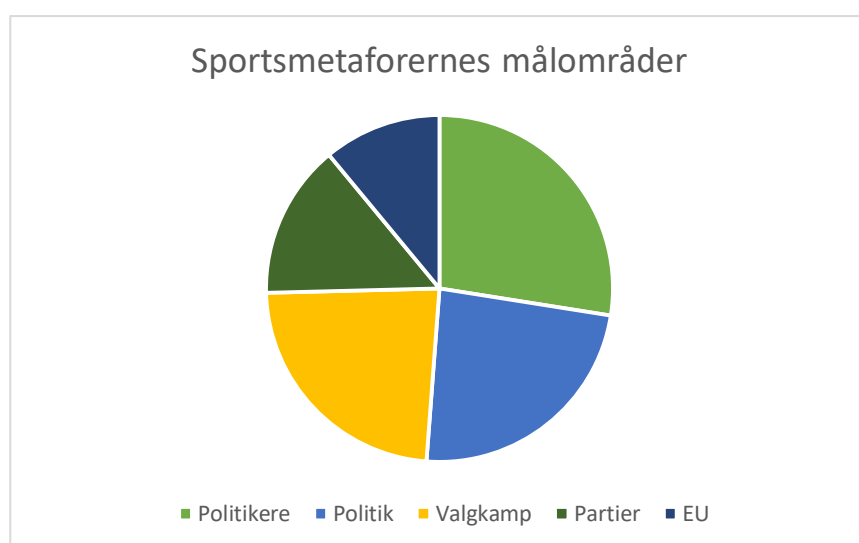
Tabel 2

Målområde	Antal sportsmetaforer	Andel i %
Politikere	101	27,5
Politik	87	23,7
Valgkamp	86	23,4
Partier	53	14,4
EU	40	11

Figur 1

Ovenstående figur viser de fem forskellige målområder fordelt i et cirkeldiagram. Som det kan ses i ovenstående figur er det **politikere**, **politik** samt **valgkamp**, der er de tre dominerende målområder. Der er færre eksempler i tekstkorpusset, der har **partier** og **EU** som målområde.

De fem målområder består både af politik med et lidt mere overordnet perspektiv, konkrete aktører og specifikke begivenheder.

Politikere som målområde

Politikere er det målområde, der fylder mest i optællingen af sportsmetaforenes målområder. Det bliver hurtigt klart, når eksemplerne nedenunder studeres nærmere, at der er tale om politikere fra hele verden. Disse kunne have været delt op i mindre målområder, men det ville ikke være synderligt givende for analysens resultater i forhold til at svare fyldestgørende på problemformuleringen. Det væsentlige er, hvad der struktureres gennem kildeområdet sport. Det væsentlige er ikke, hvem der struktureres. I dette tilfælde er der tale om, at **konkrete politikere** struktureres gennem *sport* og dermed metaforen POLITIKERE ER SPORT.

POLITIKERE ER SPORT

Det var sent i februar, og USA's præsident, **Donald Trump**, var godt i gang med en omgang mental *spagat* (Jyllands-Posten)

Løkke spiller med *på sidelinjen* (B.T.)

Støjberg er en politisk provokatør: Hun trækker tingene bevidst hårdt op f.eks. med fejringen af udlændingestramninger med lagkage - for at skabe debat. Hun er ingen udpræget *holdspiller* (Politiken)

Erdogan synes således trængt op i et hjørne, hvorfra det bliver svært at *sidesteppe* (Information)

Der er sket meget, siden **Mette Frederiksen** i valgkampen blev *fanget på det forkerte ben*, da hun af en gymnasieelev blev spurgt om drivhusbelastningen fra partiets røde roser (Politiken)

Modi *dribler* adræt *rundt* mellem stormagterne og har strategisk placeret Indien som ingens fjende og alles ven, men stadig som en gryende global stormagt med militære muskler og store ambitioner fra rumfart til finans og teknologi (Jyllands-Posten)

I over et døgn havde Radikale Venstres boligordfører, **Jens Rohde**, forsøgt at finde et flertal uden om regeringen ved at *køre parløb* med flere blå partier (Politiken)

Boris Johnson *sender* pundet *til tælling* (Berlingske)

Trump slår endnu en *kolbøtte* i Kina-forhandlinger (Jyllands-Posten)

I ovenstående tilfælde er der tale om specifikke aktører, der struktureres gennem sport. Det har den betydning, at samtlige af disse politikere kan fremstå som atleter, der skal konkurrere i en sportsgren. **Jens Rohde** forsøger at *køre parløb* med blå partier, mens **Mette Frederiksen** bliver *fanget på det forkerte ben*. Det er dog fortsat en delvis strukturering, da det eksempelvis ikke er fysisk muligt for **Boris Johnson** at *sende pundet til tælling* i en boksekamp.

Det kan give liv til metaforen *at dribble rundt* blot at tilføje adjektivet *adræt*. Det betyder konkret for målområdet, der i dette tilfælde er **Indiens premierminister Narendra Modi**, at han kan fremstå som en atlet i topform, der manøvrerer blandt alle de andre stormagter. Dette kan altså være en sproglig vækkelse af en sportsmetafor, der ellers kan opfattes som værende en kliche. Et sådant sprogligt billede kan bidrage til en større forståelse af målområdet, når det bliver sprogligt interessant.

Politik som målområde

Det gør sig også gældende i forhold til målområdet **politik**, at det kunne være delt op i mindre målområder. Det dækker således både over international og dansk politik, men her er primært tale om de eksempler, hvor det hverken er muligt at udpege en enkelt aktør i form af politiker, parti eller EU. Når **politik** struktureres gennem *sport*, sker gennem metaforen POLITIK ER SPORT.

Nedenstående er et udpluk af de eksempler, hvor **generel politik** er målområdet.

POLITIK ER SPORT

Fredag trådte USA's forhøjelse af straffolden på kinesiske varer i kraft, og økonomer frygter, at **Kinas modsvar** kan udløse tre hårde *knockout* til europæisk økonomi (Børsen)

Her er et overblik over en **iransk meddelelse**, der har *sendt* atomaftalen *til tælling* (Berlingske)

Nævningsformand og styrelse afviser *urent trav* (Berlingske)

USAs 'benspænd' mislykkedes - iransk tankskib er frigivet (Politiken)

Med denne uges **åbning af Folketinget** har *startskuddet* lydt for dansk politiks første år efter valget (Berlingske - 6. oktober 2019)

Det er ikke **mediernes rolle** at være *overdommer*, når det gælder danskernes politiske valg (Berlingske)

Kina mandsopdækker trods alt deres pandaer med fertilitetslæger, monitorerer deres urin og trækker endda i pandakostume for ikke at vænne dem til synet af mennesker (Weekendavisen)

Venstrefløjen scorer *selvmål*, igen (Politiken)

De kommende måneder vil vise, hvordan **Kina tackler** den problemstilling (Jyllands-Posten)

Aftale sparker ansvar for handikappede til hjørne (Politiken)

Der er en række forskellige kildeområder i spil i forhold til disse mere overordnede målområder. Dermed er det svært at udpege et bestemt område, hvorigennem **politik** generelt er struktureret. Den delvise strukturering sker dog overordnet ved hjælp af kildeområdet *sport*. Desuden er der hovedsageligt tale om aktører, der dermed struktureres gennem *sport* og fremstår som værende deltagere i en bestemt sportsgren. Men struktureringen er ikke komplet. Det er muligt at forestille sig en situation, hvor **politik** struktureres gennem et andet kildeområde end *sport*. At *venstrefløjen scorer selvmål* kunne eksempelvis beskrives som at *venstrefløjen kvajer sig*. Kritikere af CMT-teorien ville dermed argumentere for, at det ikke er alt, der er metaforisk struktureret, blot fordi det er muligt at lave en metafor, der har *sport* som kildeområde og **politik** som målområde.

Valgkamp som målområde

Det næste målområde vil dog understrege, at der er dele af politik, der kan ses som værende metaforisk struktureret gennem *sport*. Ifølge Lakoff og Johnson er den metaforiske delvise strukturering af et begreb helt gennemgående i både tanker og handlinger (Lakoff og Johnson 1980: 13). Dette er **valgkamp** et eksempel på. Nedenstående er eksempler, hvor **valgkamp** er målområdet.

VALGKAMP ER SPORT

Den 77-årige **Bernie Sanders**, der i samtlige meningsmålinger ligger på en stærk andenplads lige efter Joe Biden, holdt sig under den to timer lange debat fornuftigt *på sidelinjen*, hvor han lod Biden tage skraldet (B.T.)

Frem mod valget kan **Løkke** nu håbe, at han kan *køre parløb* med Kristian Thulesen Dahl (Berlingske - 2. april 2019)

Valgkampen går ind *i opløbet*, og det er højsæson for at uddele valgløfter (Kristeligt Dagblad)

Det gælder også filantropen **Tom Steyer**, der ligesom Biden håber at *gøre Nevada* og den næste primærstat, South Carolina, *til et springbræt* (Jyllands-Posten)

Regeringen kom til at spille *på udebane* i valgkampen (Kristeligt Dagblad - 4. juni 2019)

Et hårdt *udskilningsløb* blandt **de 23 kandidater** er allerede i fuld gang (Berlingske - 26. juni 2019)

Når den egentlige valgkamp går i gang, og statsministeren trykker på knappen, sætter **vælgerne** i mentalt *galop* og går endnu mere op i de politiske kampe (Dagbladenes Bureau)

Valgkampens vigtigste *slutspurt* udfordres af miniferie (Jyllands-Posten)

Buttigieg viste sig for første gang i en tv-debat som en politiker, der ikke afstår fra at *ramme en modstander under bæltstedet* (Information)

I modsatte ringhjørne står formand **Jeremy Corbyn** - bakket op af partiets yderste venstrefløj og en fagforeningsboss (Weekendavisen)

Det er meget vanskeligt at forestille sig et sprog angående **valgkamp**, der ikke centrerer sig omkring ordet *løb*. Begrebet **valgkamp** er helt overordnet struktureret via kildeområdet *løb*. Man *stiller op* til et valg, man *fører* i meningsmålingerne, og der er tale om *dødt løb* på valgnatten. **Lars Løkke** kan håbe at *køre parløb* med Kristian Thulesen Dahl, der er et hårdt *udskilningsløb* blandt de 23 demokratiske kandidater til det amerikanske præsidentvalg, og **valgkampen** går ind i en *slutspurt*.

Når der skrives, at vælgerne sætter i mentalt *galop*, rummer det et billedligt potentiale, da det kan være muligt at forestille sig vælgerne som heste, der skruer op for tempoet. Der er dog fortsat tale om en delvis strukturering, da vælgerne ikke sætter i en fysisk galop, når valgkampen går i gang. En anden interessant pointe ved begrebet **valgkamp** er, at ordet i sig selv indikerer, at der er tale om en *kamp*, hvor der må findes en vinder og en taber.

Ovenstående eksempler har alle *løb* som kildeområde undtagen de, hvor det er en konkret aktør, der er repræsenteret i **valgkampen**. Her kan denne aktør godt være struktureret gennem andre kildeområder end *løb*. Her ses *boksnings* flere gange i tekstkorpuset og i ovenstående udvalgte eksempler som et benyttet kildeområde. Derigennem konstrueres de konkrete aktører som bokser, der skal slå modstanderen i gulvet.

Partier som målområde

Partier er også udpeget som et målområde gennem den semantiske metaforanalyse. Her er der tale om en række konkrete partier i dansk og udenlandsk politik, der er struktureret gennem sport.

PARTIER ER SPORT

S skyder højere aktieskat til *hjørne* i ny finanslov (Børsen)

Benspænd for **S-ønske** om flere sygeplejersker (Børsen)

Regeringen anklages for *nøl* fra begge fløje (Jyllands-Posten)

Partiet krævede *timeout* efter afsløring af angrebsmail (Jyllands-Posten)

For mange Venstre-folk er problemet, at den aktuelle situation allerede nu hviler på en række skrøbelige balancer, som har tvunget **partiet** ud i en uholdbar *spagat* (Berlingske)

Med udsigt til et snarligt folketingsvalg må **Dansk Folkeparti** erkende, at topledelsens politiske *boldøje* svigter gang på gang (Ekstra Bladet)

DF'ere går til *stålet* (Ekstra Bladet)

Først stak **man** en kæp i hjulet på forhandlingerne om kviklån, og siden kørte man *parløb* med bl.a. V i EU-politiken (Politiken)

Stram Kurs får *gult kort*: Må ikke indsamle vælgererklæringer (Kristeligt Dagblad)

Boligaftale sender **Radikale** på *sidelinjen* (Ekstra Bladet)

Når **partier** er målområde, er der fortsat tale om en aktør, der dermed struktureres gennem *sport*. Denne strukturering fører til, at målområdet **partier** som aktør kan oversættes direkte til en sportsudøver. Partiet **Stram Kurs** kan få *det gule kort*, og **Venstre** kan tage en *timeout*. Det begrebsliggør dermed den givne aktør som sportsudøver og giver mulighed for brugen af et andet sprog angående partierne. Det er dog muligt at forestille sig, at **partier** kan struktureres gennem et andet kildeområde end *sport*. Hvis **partier** eksempelvis i stedet var struktureret via *krig*, ville der være tale om langt mere ultimative metaforer. Hvor *sport* handler om at finde en vinder og en taber, er *krig* mere ultimativt et spørgsmål om liv eller død. Det kunne være muligt at forestille sig, at de Radikale ikke *stak en kæp i hjulet* og *kørte parløb*, men snarere *sprang forhandlingerne i luften* og derefter *allierede* sig med V. Denne ændring i kildeområde fører dermed til en sproglig forståelse af **politik**, der er mere bombastisk end den, som *sport* kan give.

EU som målområde

Det sidste målområde i denne analyse er **EU**. **EU** er en lidt mere vanskelig størrelse end de andre målområder. Dette målområde råder således over både aktører, forhandlinger og generel politik i EU. Dermed hører Brexit ind under **EU** som målområde, da Brexit netop drejer sig om

forhandlinger i EU. Sportsmetaforer med **EU** som overordnet målområde fylder omkring 11 procent af alle målområder i teksteksemplerne.

EU ER SPORT

EUs ledere *kridter banen op* i kampen om topposter (Berlingske)

Selvom **De Radikales gruppe i Europa** til tider har den *grønne førertrøje* på, er der også undtagelser, som når den stemmer imod højere ambitioner for vedvarende energi (Information)

Brexit-bolden er stadig helt på den britiske *banehalvdel* (Børsen)

De Konservative har under Theresa May forsøgt et blødt Brexit og forplumret det, og Labour forsøger at være både for og imod Brexit - så **Brexit** er i den grad *udebane* for dem begge (Berlingske)

Forvirret over det seneste *benspænd* i **Brexit**? Så læs med her (Berlingske)

Når det kommer til målområdet **EU**, er der både tale om eksempler, hvor en **aktør** er målområde, mens der også er teksteksempler, hvor et **begreb** er målområde. Når en **aktør** er målområde, er der igen tale om, at denne aktør struktureres gennem *sport*. Det ses eksempelvis ved, at **EUs ledere** *kridter banen op*. Dermed fremstår **EUs ledere** som en form for sportsudøvere. Når begrebet **Brexit** er målområde, er det i stedet et begreb, der struktureres gennem *sport*.

Generelle kendetegn ved målområderne

Det er kendetegnede for de 367 teksteksempler, at de kan deles op i to forskellige kategorier. Dem, hvor der er tale om en konkret aktør inden for **politik** og dem, hvor der snarere er tale om et begreb inden for politik eksempelvis **valgkamp**.

I de tilfælde, hvor målområdet er en konkret aktør, har det den betydning, at aktøren bliver struktureret direkte gennem *sport*. Det kan ses ved, at eksempelvis **Boris Johnson** kan fremstå som en atlet, der skal gennemføre et *løb* eller vinde en *kamp*. Der er dog tale om en mindre grad af metaforisk strukturering. Det er muligt at forestille sig en verden, hvor eksempelvis **Mette Frederiksen** eller **Donald Trump** beskrives gennem et andet kildeområde end *sport*.

Tilfældet er helt anderledes, når det drejer sig om begrebet **valgkamp**. Det kan være svært at forestille sig andet end, at valg og valgkamp er struktureret gennem kildeområdet *sport*, og hvis

man skal mere specifik, er **valgkamp** struktureret gennem kildeområdet *løb* – det engelske *race*. Det kan ses, når der er tale om, at politikere *stiller op* til et valg eller når et parti *fører* i meningsmålinger. Dermed finder en metaforisk strukturering sted i forhold til **valgkamp**.

Desuden kan det siges, at når det gælder målområder i dansksprogede politiske nyheder, så må disse nødvendigvis være en repræsentation af tiden. Hvis denne undersøgelse var lavet for 20 år siden eller om ti år, så ville det åbenlyst være en række andre aktører, der var i spil i forhold til målområderne. Netop denne pointe vil jeg diskutere yderligere i den kommende diskussion.

Delkonklusion

Der er identificeret syv forskellige kildeområder, der er kendetegnende for de 102 sportsmetaforer. Disse syv overordnede kildeområder er: *løb*, *boldspil*, *tekniske sportstermer*, *boksning*, *generel sport*, *hestesport* og *sejr*. Der er nogle af disse metaforer, der overlapper i de syv kategorier, men kategorierne er udvalgt i en analyse af samtlige 102 sportsmetaforer, og der er hermed tale om den bedst mulige opdeling.

Det er kendetegnende for en del af disse sportsmetaforer, at de strukturerer **politik** gennem begrebet *løb*. Det gælder både for sportsmetaforer med kildeområdet *løb*, men det gælder eksempelvis også for flere af de sportsmetaforer, der har kildeområdet *hestesport*. Når **politik** struktureres gennem *løb*, vil **politik** fremstå som en aktivitet, hvor det gælder om at komme først i mål, og hvor der nødvendigvis må være både en taber og en vinder. Det kan ses i det faktum, at kildeområdet er vældigt benyttet i politiske valgkampe, hvor der netop er en afslutning samt både tabere og vindere. Kildeområder som *boldspil* og *boksning* tegner derimod et billede af **politik** som en aktivitet, der i høj grad drejer sig om dueller. **Politik** struktureres inden for disse kildeområder som en aktivitet, hvor du skal slå din modstander ud eller i det mindste dribble udenom denne. Disse kildeområder bruges særligt til at beskrive tv-dueller eller svære situationer for bestemte politiske aktører.

I de kildeområder, hvor der er tale om *tekniske termer*, kan læserens forståelse være mere på spil. Disse *tekniske termer* har udspring i en bestemt sportsgren, men det er ikke sikkert, at læseren har kendskab til netop denne tekniske term. Det kan dog også være tilfældet ved nogle af de andre kildeområder. Dog er det kendetegnende ved disse udtryk, at det er udtryk, der i høj grad benyttes.

Ord som *timeout* og *gult kort* kan det argumenteres for er slidte udtryk, der mister det sproglige billede, når de er blevet til klicheer.

Det er kendetegnende for sportsmetaforernes målområder, at der i høj grad er tale om politiske aktører i form af eksempelvis partier eller konkrete politikere. Det har den betydning, at disse konkrete aktører struktureres gennem metaforen POLITIK ER SPORT. Dermed forstås aktører som sportsudøvere, der skal gennemføre et løb eller vinde en kamp. Denne metaforiske strukturering er dog ikke total, da det bestemt er muligt at forestille sig en verden, hvor en politiker er beskrevet ved hjælp af et andet kildeområde end *sport*.

Når det kommer til **politiske begreber** som målområde, er sagen en lidt andet. Med udgangspunktet i målområdet **valgkamp** er der tale om en klar metaforisk strukturering. Det er vanskeligt at forestille sig en valgkamp, hvor politikerne ikke bliver beskrevet som værende løbere, der skal først over målstregen eller som fører i meningsmålingerne. Dermed er **valgkamp** i høj grad metaforisk struktureret gennem *sport*. Dog er denne strukturering fortsat delvis, da der ikke er tale om et fysisk løb i kampen om eksempelvis statsministerposten.

Desuden er det givet, at målområderne er en repræsentation af tiden – i hvert fald i de tilfælde, hvor der er tale om en konkret politisk aktør. Dermed ville **Mette Frederiksen** eller **Donald Trump** sandsynligvis ikke være blandt målområderne, hvis denne undersøgelse var lavet for 15 år siden.

Sportsmetaforernes betydningspotentialer

Den foregående del af analysen har indtil videre fokuseret på sportsmetaforernes kilde- og målområder. Nu vil sportsmetaforernes betydningspotentialer blive analyseret ved blandt andet at kigge på konnotationerne ved den enkelte metafor. I den første del af analysen belyses det, hvordan en lang række af sportsmetaforerne beror på *tekniske termer*. Samtidig er det også relevant at afklare, hvilke betydningspotentialer der er i den enkelte sportsmetafor ikke blot i forhold til konnotationer, men særligt i forhold til det sproglige billede, der tegnes via brugen af sportsmetaforen. Den følgende del af analysen har dermed til opgave at besvare, hvilke betydningspotentialer sportsmetaforerne har.

Det kan være vanskeligt at benytte ordet *kliche* om en bestemt metafor, for hvem har retten til at bestemme det? Det viser sig dog i tekstkorpuset, at der er en række metaforer, der benyttes på den

samme måde og via det samme sprogbrug i hvert eksempel (Bilag 2: Eksempelvis side 75, 76, 97 og 98). Nedenstående er eksempler, der repræsenterer de metaforer, der umiddelbart bliver brugt på nogenlunde samme vis i tekstkorpuset.

Og forklaringen ligger ifølge den amerikansk tv-vært Mika Brzezinski lige til højrebened (B.T.)
Stram Kurs får gult kort: Må ikke indsamle vælgererklæringer (Kristeligt Dagblad)
Den er et benspænd for Mette Frederiksens centrale valgløfte om en ret til tidligere pension for nedslidte (Børsen)

Ifølge Den Danske Ordbog har *ligge lige til højrebened* den overførte betydning, at der er tale om en indlysende og nærliggende mulighed (Den Danske Ordbog 2020). Det kan også være vanskeligt at forestille sig andre mulige konnotationer. Hvis en person ikke kender til den overførte betydning og er venstrebenet, vil dette muligvis give modsatte konnotationer – at der nødvendigvis er tale om noget svært. Hvis man analyserer de teksteksempler, der fremstår i tekstkorpuset, har disse alle brugt metaforen på nøjagtigt den måde, som det fremstår i Den Danske Ordbog.

Gult kort ses i Den Danske Ordbog med to betydninger. Den bogstavelige betydning er et fysisk gult kort, som en dommer kan give i eksempelvis en håndboldkamp som en advarsel. Den billedlige betydning handler dog også om en advarsel eller en form for kritik (Den Danske Ordbog 2020). Hvis en læser ikke kender til begrebet *gult kort*, kan det være vanskeligt at afkode sætningens betydning. Spørgsmålet er dog, om den sportslige betydning længere spiller en rolle, og *gult kort* måske generelt forstås som en advarsel. I tekstkorpuset benyttes *gult kort* netop til at beskrive, hvordan nogen har fået en advarsel.

Ligeledes har *benspænd* to betydninger i Den Danske Ordbog. Den bogstavelige er den fysiske handling at spænde ben, mens den overførte er at forhindre nogen i at gøre noget (Den Danske Ordbog 2020). Mulige konnotationer af *benspænd* kunne være at sparke, at nedlægge nogen eller at forhindre et angreb i fodbold. I tekstkorpuset er der tale om den overførte betydning, hvor *nogen* bliver forhindret i at gøre *noget*.

I alle disse tre eksempler er der ikke umiddelbart problemer med forståelsen. Betydningen og brugen af metaforen er gennemgående. Men det billedlige betydningspotentialer kan være

begrænset, da der er tale om en beskeden kreativitet i forhold til brugen af sproget. I alle ovenstående tilfælde samt i brugen af den samme metafor i tekstkorpuset bruges metaforen helt i overensstemmelse med kendskabet til metaforen. Noget *ligger lige til højrebened*, nogen får et *gult kort*, og der sker et *benspænd*. Metaforen bliver altså ikke sat i nogen ny kontekst eller udfoldet ved hjælp af sproget. Det er dermed svært at udpege, at det billedlige betydningspotentiale er blevet udnyttet. Det billedlige betydningspotentiale kunne have været udfoldet, hvis metaforen havde været mere gennemført. Kongressen kunne eksempelvis have rakt hånden i lommen og kaldt Donald Trump tættere på sig for derefter at række det gule plastikkort op foran ham. Således kunne det have ændret på det billedlige indtryk af teksten.

I andre dele af tekstkorpuset er der en anderledes brug af billedpotentialet af den enkelte metafor. Det følgende eksempel tager udgangspunkt i udtrykket *ringvrag*. I Den Danske Ordbog beskrives dette i den bogstavelige forstand som en bokser, der er slidt efter mange års boksning, mens den overførte betydning er en person, der er nedslidt på grund af sit arbejde (Den Danske Ordbog 2020).

Umiddelbart er der intet der tyder på, at May denne gang skulle have held med sit foretagende, og at hun som et ringvrag vælger frivilligt at kravle ind i ringen igen for at modtage endnu flere slag kan tendere til masochisme (Information)

Det er klart, at denne metafor er struktureret gennem *boksning*. Dermed kan journalisten med denne sætning forsøge at danne et billede af, at en bestemt politiker er blevet slidt ned i sit arbejde. Den sidste del af ordet – *vrag* – kan umiddelbart danne et billede af noget, der på den ene eller anden måde er smadret. Dermed kan konnotationerne omkring dette ord også være i denne genre – at være smadret, ødelagt, træt.

Det interessante er, at der kan skabes et narrativ gennem denne beskrivelse, hvor metaforen *ringvrag* benyttes i en konkret situation. Her bevares bokseretorikken i hele sætningen, hvilket kan give liv til metaforen ved en kreativ brug af denne. Eftersom læseren holdes i hånden med den konkrete indføring til ringen, hvor hun *vælger frivilligt at kravle ind i ringen igen*, synes det unødvendigt at have et stort kendskab til *boksning* for at forstå sætningens betydning. Når det efterfølgende beskrives, at hun vil *modtage endnu flere slag*, og dette *kan tendere til masochisme*, rummer sætningen dermed et stort billedligt potentiale, der synes vanskeligt at ødelægge, selv hvis

læseren ikke ved noget om *boksning*. Det kreative brug af sproget i sætningen muliggør den fulde forståelse af metaforen, da det beskrives nært i en sådan grad, at vigtigheden af en forforståelse kan udviskes. Det billedlige potentiale er derfor mere udnyttet end i de tidligere eksempler i denne analyse.

Denne gennemførelse af et metaforisk narrativ ses flere steder i tekstkorpusset. I det følgende eksempel er det metaforen *sukkerkold*, der er udpeget, men hele sætningen tager udgangspunkt i sportsgrenen *cykling*. Den bogstavelige betydning af *sukkerkold* er ifølge Den Danske Ordbog at miste sin energi eller kræfter specielt på grund af lavt blodsukker. Den billedlige betydning er, at en person mister interessen, fordi det er svært eller personen bliver træt og irriteret over noget (Den Danske Ordbog 2020).

Lige efter følger nogle af de lidt tungere ministre, som på de kommende etaper kan lægge sig i front, hvis de undgår styrt og at gå sukkerkold på de stejle stigninger (Berlingske)

Målområdet her er struktureret gennem et *cykelløb*. Dermed konstruerer denne sætning **ministrene** som cykelrytter, der deltager i cykelløb med etaper, hvor det er muligt at tage en løbende føring. Ordet *sukkerkold* kan give konnotationer som udkørt, smadret, træt eller flad for energi.

Men der er flere metaforiske udtryk på spil i denne sætning – ministrene kan *lægge sig i front*, og de *skal undgå styrt*. Således skabes et narrativ, hvor cykelretorikken er konstant. Dermed frigøres en del af det billedlige betydningspotentiale via en kreativ konstruktion af sætningen. Gennem dette narrativ muliggøres en forståelse af sætningen, selv hvis læseren ikke har kendskab til *cykling*, fordi ord som *styrt* og *i front* skaber en sammenhæng, der er uafhængig af forståelsen af kildeområdet. Det betyder altså, at en læser kan være i stand til at forstå den overordnede symbolik, selvom denne ikke har set etapeløb. Dette er særdeles interessant i forhold til udnyttelsen af betydningspotentialet, da det herigennem er muligt at forstå **politik** gennem et kildeområde, som læseren ikke nødvendigvis har en forforståelse af. Dette er kun muliggjort gennem den kreative opbygning af sætningen, hvor læseren kan følge med i billedet fra start til slut.

Der er også eksempler, hvor det billedlige betydningspotentiale af to metaforer fra det samme kildeområde kommer i spil på helt forskellig vis. Nedenstående eksempler stammer begge fra en

eller anden form for akrobatik. Den bogstavelige betydning af *spagat* ses i Den Danske Ordbog som en øvelse, hvor man sidder på gulvet med det ene ben strakt fremad, mens det andet er strakt bagud. Den billedlige betydning er at være fanget imellem to forskellige interesser eller valg. *Springbræt* betyder bogstaveligt talt et bræt, man kan sætte af på i gymnastik, mens den overførte betydning handler om noget, der giver mulighed for forfremmelse eller videreudvikling (Den Danske Ordbog 2020).

Og så skal hun bruge den sidste del af valgkampen til at gå i spagat - for både at tale til de røde og grønne vælgere og samtidig holde de blå hjemme (Jyllands-Posten)
Nu vil USA's præsident, Donald Trump, gøre det samme på Mars, og Månen skal bruges som springbræt (Jyllands-Posten)

Disse to eksempler er interessante i forhold til betydningspotentialitet. I det første eksempel bruges metaforen netop til at beskrive en situation, hvor **Mette Frederiksen** er fanget mellem to forskellige interesser. Men denne brug af en konkret politiker kan muliggøre en frigørelse af betydningspotentialitet, således at det kan være lettere at forstå metaforen. Den efterfølgende del af sætningen forklarer yderligere, hvad der er på spil, hvorved læseren holdes i hånden og kan få mulighed for at danne sig dette billede gennem den sproglige konstruktion.

Lakoff og Johnson skriver, at vi gennem den strukturelle metafor forstår et område gennem et andet. Kövecses forklarer, at det hjælper det ukonkrete til at blive konkret. I det andet eksempel kan det dog være vanskeligt at forestille sig noget konkret. Læseren skal forestille sig, at månen er et *springbræt*. Denne brug af månen som metonymi synes vanskelig at danne et billede af i hovedet. Dermed ryger betydningspotentialitet, hvilket skaber et problem for det journalistiske narrativ, hvis læseren ikke kan forestille sig den givne metafor. Det kan dermed have betydning, hvad der er målområdet i en given metafor, men det kan også have betydning, hvordan den sproglige konstruktion af sætningen omkring metaforen er.

Endvidere findes en række eksempler i tekstkorpusset, hvor sproget kan virke forvirrende, og hvor kendskab til en given sportsgren og dermed kildeområde eller mangel på samme kan skabe uklarhed i forståelsen. Det være sig både i form af en manglende forståelse af kildeområdet eller en opbygning af sætningen, der ændrer på potentialitet.

I de følgende eksempler kan forståelsen af kildeområdet have betydning for betydningspotentialiet. Forståelsen af kildeområdet kan endda føre til forvirring i forhold til forståelsen af metaforen og dermed metaforens betydningspotentialie.

Ifølge Den Danske Ordbog er en *letvægter* en bestemt vægtklasse i boksning, mens det i overført betydning er en person, der mangler kvalitet eller tyngde (Den Danske Ordbog 2020).

Under valgkampen i Texas forsøgte Ted Cruz og Donald Trump at tegne Beto O'Rourke som en letvægter og socialist (Politiken)

Når en **politiker** beskrives som værende en *letvægter*, konstrueres denne dermed gennem kildeområdet *boksning*. I ovenstående eksempel har journalisten muligvis brugt *letvægter* med henblik på den overførte betydning, hvor en person mangler kvalitet eller tyngde. Men hvis man har kendskab til bokseretorikken, kan det give en helt anden form for konnotationer. Her kan en læser muligvis opfatte en *letvægter* som én, der er lynhurtig, snedig og skarp til at undvige andres angreb. Hvis disse konnotationer læses ind i ovenstående sætning, kan det blive forvirrende for læseren, da det kan være svært at forestille sig, at **Donald Trump** mener, at en socialist er noget positivt. Dermed kan et kendskab til kildeområdet skabe forvirring i forhold til betydningspotentialiet, hvis læseren ikke kender til den overførte betydning.

Der kan ligeledes opstå forvirring i forhold til forståelsen af det følgende eksempel. En *vandrepokal* er en pokal, der skal afleveres tilbage, så den kan udleveres til det næste vindende hold også, men det billedlige udtryk handler om en person, der skifter position i en bestemt sammenhæng.

Hvad vandrepokalen Simon Emil nu vil lave, er en meget stor hemmelighed (Ekstra Bladet)

Ovenstående sætning kan med den overførte betydning forstås som om, at Simon Emil har skiftet parti mange gange. Men metaforens betydningspotentialie kan være svært at gennemskue. For en sportsinteresseret kan et trofæ, et sejrbevis og en triumf være mulige konnotationer af en *vandrepokal*. Hvis disse konnotationer læses ind i sætningen, beskriver det pludselig Simon Emil på en helt anden måde, end det muligvis var tiltænkt med metaforen. I stedet for at fremstå som en

vendekåbe kan **Simon Emil** i stedet fremstå som et *trofæ*, som andre partier måske gerne vil have fat i. Disse konnotationer kan dermed være afgørende for metaforens betydningspotentialer.

Der er to forskellige metaforer i tekstkorpusset, der centrerer sig omkring en førertrøje. Det ene har blot fokus på at være i *førertrøjen*, mens den anden fokuserer på *den grønne førertrøje*. I Den Danske Ordbog er førertrøjen beskrevet som en t-shirt, som den førende i et cykelløb er iklædt, mens den overførte betydning er at være i ledende eller førende position (Den Danske Ordbog 2020).

Selvom De Radikales gruppe i Europa til tider har den grønne førertrøje på, er der også undtagelser, som når den stemmer imod højere ambitioner for vedvarende energi (Information)

I ovenstående eksempel er det netop metaforen *den grønne førertrøje*, der er i spil. Denne konkrete metafor ses ikke i Den Danske Ordbog, så udgangspunkt er med fokus på *førertrøjen*. Hvis man kigger på eksemplerne i tekstkorpusset samt ovenstående eksempel, kan man forstå ordet *grøn* til at symbolisere miljø eller klima. Ordet *grøn* ses i Den Danske Ordbog netop med den overførte betydning *miljøbevidst* (Den Danske Ordbog 2020). Men det interessante ved netop denne metafor er, at den er struktureret gennem *cykling*. Dermed er der den mulighed, at læseren har konnotationer, der omhandler *cykling*, når de læser denne metafor. Netop *den grønne førertrøje* er et udtryk i cykelløbet Tour de France, der benyttes om en trøje, der gives til den cykelrytter, der fører pointkonkurrencen, som man samler point til via en række spurter. Det kan dermed være sprinter, point og spurter, der konnoteres gennem netop dette udtryk, hvis læseren har set Tour de France. Dette kan skabe forvirring i forhold til forståelse af metaforen i denne sammenhæng, fordi De Radikales gruppe måske kan opfattes som hurtige fremfor miljøbevidste.

En *knockout* beskrives i Den Danske Ordbog som det at slå modstander ud, så modstanderen ikke kan fortsætte kampen. Den overførte betydning ses som, at nogen pludselig lider et nederlag eller sættes ud af spillet (Den Danske Ordbog 2020).

Fredag trådte USA's forhøjelse af strafolden på kinesiske varer i kraft, og økonomer frygter, at Kinas modsvar kan udløse tre hårde knockout til europæisk økonomi (Børsen)

I dette eksempel konstrueres **politik** gennem *boksning*, hvorfor knockout her kan forstås i den overførte betydning, hvor europæisk økonomi lider et nederlag. Et knockout kan dog give konnotationer til, at det er umuligt at fortsætte en kamp, at være smadret eller nærmest bevidstløs. Derfor kan det være vanskeligt at forestille sig, at europæisk økonomi bliver udsat for disse slag hele tre gange, da kampen burde være blæst af. Omvendt kan netop dette billede give idéen om, at det står virkelig skidt til for europæisk økonomi, hvis de bliver udsat for sådanne slag tre gange i træk.

Disse fire eksempler viser, hvordan konnotationerne gennem det enkelte kildeområde kan have betydning for metaforens billedpotentialer. Hvis læserens konnotationer ikke stemmer overens med det billede, den givne journalist har forsøgt at tegne, ryger betydningen af metaforen til jorden.

Der er også eksempler i tekstkorpuset, hvor metaforenes betydningspotentialer udfordres via sætningskonstruktionerne. *At sparke noget til hjørne* ses i Den Danske Ordbog som at udsætte en politisk beslutning til en senere tidspunkt (Den Danske Ordbog 2020).

Aftale sparker ansvar for handikappede til hjørne (Politiken)

Det kan være vanskeligt at gennemskue metaforen i ovenstående eksempel, da der sker en personifikation af ordet *aftale*. Ordet *aftale* tillægges en menneskelig egenskab, da det tilsyneladende er muligt for en aftale at *sparke noget til hjørne*. Men det er heller ikke specificeret, hvad det egentlig er, der sparkes til hjørne. Der står blot *ansvar for handikappede*, men det kan være svært at gennemskue, hvilken politisk beslutning der er tale om. Herigennem kan det være svært at aflæse ovenstående metafor, hvorfor betydningspotentialitet begrænses.

Der er også et par teksteksempler i tekstkorpuset, hvor to kildeområder blandes sammen. I følgende eksempel er både krig og sport således i fokus som kildeområde.

Med 'velfærdsløftet', som Venstre selv kalder det, flytter Løkke krigen ind på Mette Frederiksens banehalvdel (B.T.)

Eftersom Lars Løkke flytter krigen ind på Mette Frederiksens banehalvdel, struktureres sætningen gennem både *krig* og *sport*. Denne blanding af to forskellige kildeområder muliggør en forvirring, når det kommer til forståelsen af den givne metafor. Fordi ordet *krig* kommer først i sætningen, er det umiddelbart denne del af sætningen, som den resterende del struktureres gennem. Det kan have den betydning, at struktureringen af **det politiske** bliver noget mere brutal, hvor der nu er tale om en decideret krig imellem to politiske modstandere, der kan indikere, at det har fatale konsekvenser at tabe denne krig.

Delkonklusion

Analysen har belyst, hvordan sportsmetaforerne i danske politiske nyheder rummer en række forskellige betydningspotentialer. Disse kan dog tolkes på forskellig vis afhængig af det sprogbrug, som de udtrykkes gennem.

Metaforernes betydningspotentialer kan for alvor udnyttes i de sætninger, hvor det metaforiske narrativ bibeholdes i hele sætningen. På den måde kan potentialet frigøres, da det muliggør en dannelse af det ønskede billede i hovedet på læseren. Når dette sker, kan det have den betydning, at metaforerne rummer et stort potentiale, der frigøres.

Der er dog også en række eksempler, hvor det er svært at se, hvordan potentialet kan udnyttes. Det kan eksempelvis ses i sammenligningen af *spagat* og *springbræt*, hvor udnyttelsen af potentialet muliggøres på forskellige måder. Der er også flere af sportsmetaforerne, der bliver brugt på en måde, der kan skabe forvirring hos læseren. Det drejer sig eksempelvis om de tekststykker, hvor en forforståelse af kildeområdet kan vanskeliggøre udnyttelsen af det billedlige potentiale, fordi sætningen muligvis ikke stemmer overens med denne forforståelse af kildeområdet. Yderligere findes de eksempler, hvor sætningskonstruktionen kan besværliggøre frigørelsen af det billedlige potentiale af en metafor, simpelthen fordi denne skaber forvirring i sin formulering eller opbygning.

Dermed må det konkluderes, at sportsmetaforerne kan rumme et stort betydningspotentiale, men hvis dette potentiale skal frigøres, må det muliggøres gennem et kreativt sprogbrug og en kreativ sætningskonstruktion.

Diskussion

Denne diskussion vil tage udgangspunkt i de resultater, som analysen har belyst. Den første del af diskussionen vil tage fat i den semantiske metaforanalyse, hvor jeg vil diskutere nogle af de resultater, som analysen og teorien peger på. Den anden del af diskussionen vil have et internationalt perspektiv, da jeg ønsker at diskutere, hvorvidt udbredelsen af bestemte sportsmetaforer ændrer sig på tværs af landegrænser – på baggrund af analysens resultater og inddragelse af andre relevante kilder.

En repræsentation af tiden

Denne undersøgelse må ses som en repræsentation af tiden. Empirien dækker over perioden fra 1. marts 2019 og til 1. marts 2020. Dette var en lidt særlig periode i de dansksprogede politiske nyheder, da der både var folketingsvalg i Danmark, Europaparlamentsvalg i Europa samt en begyndende amerikansk valgkamp op imod det amerikanske præsidentvalg i november 2020.

Det er vanskeligt at argumentere imod, at netop denne tidsramme har haft betydning for analysen. Det er klart, at det har haft betydning, at der i høj grad var tale om et valgår. Men spørgsmålet er dog, hvor stor denne betydning er. Det er særligt i forhold til målområdet **valgkamp** og dermed også kildeområdet *løb*, at det har spillet en rolle. Netop målområdet **valgkamp** er interessant, fordi det er metaforisk struktureret gennem *løb*, hvorfor det er vanskeligt at forestille sig en **valgkamp**, der ikke blev beskrevet med *løb* som kildeområde. Der er dog også dele af valgkampen, der er struktureret gennem *boksning*. Selvom netop perioden for denne undersøgelses empiri bærer præg af flere forskellige valg, vil der stort set altid være en valgkamp at belyse i dansksprogede politiske nyheder. Den amerikanske valgkamp varer nærmest to år, mens der både kan være Europaparlamentsvalg, kommunalvalg og folketingsvalg i Danmark. Der kan også være valg i andre lande, der bliver beskrevet i dansksprogede politiske nyheder. Derfor bør dette ikke have indflydelse på dette speciales konklusion.

Men der er en langt mere væsentlig pointe i forhold til, hvorvidt netop denne periode har haft betydning for analysens resultater. Som understreget flere gange i løbet af denne opgave, er det *meningen med sproget*, der undersøges, og det har i høj grad også været den kvalitative metode, der har været gennemgående. Det har primært *kvantitativ* betydning, at analysen er sket på baggrund af teksteksempler fra et valgår. Det vil jeg argumentere for, at det har, fordi det ikke har betydning for identifikationen af kilde- eller målområder, hvorvidt der var tale om et år, hvor der var valgkamp. Det er meget vanskeligt at forestille sig et helt år af dansksprogede politiske nyheder, hvori der ikke skulle være en eneste artikel om **valgkamp** i et hvilket som helst land, der indeholdt en sportsmetafor. Dermed ville målområdet **valgkamp** og kildeområdet *løb* være identificeret i et hvilket som helst andet år. Det har derfor ikke haft afgørende betydning i forhold til resultaterne i den henseende, at den kvalitative del af analyse havde haft det samme udfald. Det har dog muligvis haft betydning i forhold til antallet af løbemetaphorer som kildeområde, og det kan måske især haft betydning i forhold til, hvor mange sportsmetaforer der beskriver målområdet **valgkamp**. Dette bør dog ikke have betydning for denne opgaves konklusion, da det er metaforernes kvaliteter og ikke kvantiteter, der er fokus på. Det er derfor ikke så væsentligt for resultaterne at optælle, hvor mange teksteksempler der har **valgkamp** som målområde i forhold til at *beskrive* de teksteksempler, der har **valgkamp** som målområde.

Gennemsigtighed i processen

Som det står skrevet i metode-afsnittet i denne opgave, er gennemsigtighed det mest væsentlige kvalitetskriterie i denne opgave. Det er et vanskeligt element, fordi det kræver en høj grad af åbenhed i hele processen i forhold til, at læseren skal kunne gennemskue, hvilke valg der er truffet hvornår, men det er også væsentligt, hvorfor disse valg er truffet. Indsamlingen af empirien har været fuld af afgørende valg. Der er afsnittet, der beskriver netop denne indsamling, omfattende. Men det vil altid være en svær balance, hvor der tages højde for praktiske detaljer uden at gå på kompromis med læseoplevelsen.

Samtidig er der ingen reel måde at måle, hvornår gennemsigtigheden er tilstrækkelig. Det har været afgørende i forhold til brugen af metafor-teori og kvalitativ korpuslingvistik, at der var en tilstrækkelig mængde af empiri, og det var forklaret, hvordan denne var udvalgt. Men her er der flere forskellige udfordringer. For det første kan det være en vanskelig vurdering at nå frem til, hvad en tilstrækkelig mængde er. For det andet er det svært at beskrive, hvordan de tæt på 400 forskellige

eksempler specifikt er udvalgt. Derfor er der netop opstillet nogle krav til empirien i forhold til udvælgelsen, der skulle overholdes. Men det er ikke til at læse ud af denne opgave præcis, hvordan det enkelte teksteksempel er udvalgt.

Denne grad af gennemsigtighed i forhold til den konkrete udvælgelse af empiri har ikke haft betydning for den samlede konklusion, fordi det trods alt fortsat er kvalitative egenskaber, der er i fokus. Måske havde det i lighed med valg af år haft kvantitativ betydning, fordi de forskellige kildeområder kunne fordele sig anderledes over de udvalgte kategorier. Men der ville overordnet være tale om de samme aktører i de samme situationer, hvorfor konklusionen formodentlig ville være den samme i forhold til betydningspotentialerne og kilde- og målområderne i sportsmetaforer.

Nye metaforiske udtryk

Ifølge Boye et al. peger kognitive semantikere på, at det er muligt konstant at danne nye udtryk over den samme metafor, og sprogbrugerne vil faktisk ikke opdage, at der er tale om nye udtryk, fordi det blot bliver en del af metaforen (Boye et al. 2019). Men spørgsmålet er, hvordan det hænger sammen med udnyttelsen af betydningspotentialer? I analysen belyses metaforen *at sparke noget til hjørne*. Her belyses det, hvordan der er flere eksempler på, hvordan en sådan sætning kan konstrueres.

I den sidste del af analysen belyses det, hvordan sætningen *Aftale sparker ansvar for handikappede til hjørne* er konstrueret. Hvis de kognitive semantikere så på dette udtryk, ville de måske konstatere, at dette var et nyt udtryk under metaforen, hvorfor sprogbrugere accepterer det uden at sætte spørgsmålstegn ved formuleringen. Men analysen i dette speciale har belyst, hvordan det kreative sprogbrug og den narrative sammenhæng er væsentlig i forhold til betydningspotentialer. Det er vanskeligt at gennemskue, hvem der er aktøren i eksemplet, og det kan derfor være svært at forstå betydningen af metaforen og dermed også selve meningen med sætningen. Resultaterne i denne analyse peger lidt i den modsatte retning af de kognitive semantikere, fordi resultaterne indikerer, at forståelsen er afhængig af sammenhængen.

Sportsmetaforer på tværs af landegrænser

Boldspil er et af de kildeområder, der er mest dominerende i forhold til de 102 sportsmetaforer, der analyseres i denne opgave. Det er i særdeleshed *fodbold* og *håndbold*, der ligger til grund for dette

kildeområde i denne opgave, men eftersom det i mange tilfælde kan være svært at udpege, om der er tale om den eller anden form for boldspil, blev *boldspil* i stedet udpeget som et mere overordnet kildeområde.

Henrik Lorentzen skriver i sin artikel om sportsmetaforer i almensproget: ”*Senere blev fodbold en dominerende sportsgren, både for de aktive og for tilskuerne og de almindeligt interesserede, og derfor er det mere end oplagt at billedsproget også præges af en aktivitet der fylder så meget i medierne*” (Lorentzen 2016: 24). Denne formulering indikerer altså, at fordi *fodbold* er en populær sportsgren i eksempelvis Danmark, vil dette automatisk give udslag i billedsproget.

Denne påstand stemmer fint overens med det faktum, at mennesker, ifølge Lakoff og Johnson, tænker og handler metaforisk. Hvis fodbold er en del af vores tanker, må det dermed også være en del af vores handlinger og sprog. Resultaterne af denne undersøgelse viser da også, at fodbold og boldspil generelt er en del af sproget, der benyttes i dansksprogede politiske nyheder. Således bakker resultaterne af denne undersøgelse op om den påstand, at fodbold som en populær sportsgren i Danmark også afspejler sig i billedsproget – i denne opgave i form af kildeområdet *boldspil*.

Dette bliver først for alvor interessant, når det internationale perspektiv på sagen kommer i spil. Som nævnt i teori afsnittet undersøgte Fetzer og Lauerbach den strukturelle metafor VALGKAMP ER SPORT og konkluderede, at *løb* var det mest gennemgående kildeområde og dermed den metafor, der blev benyttet mest til at beskrive **valgkamp** på tværs af forskellige lande. Samtidig understregede de, at der ikke var noget, der tydede på, at sportsmetaforer ville ændre sig relativt for det enkelte land i forhold til, hvilke sportsgrene der var populære i det givne land (Fetzer og Lauerbach 2007).

De kom frem til netop denne konklusion på baggrund af en undersøgelse, der handlede om målområdet **valgkamp**. Resultaterne fra analysen i dette speciale viser da også i høj grad, at **valgkamp** hovedsageligt synes at være metaforisk konstrueret gennem *løb*. Der er dog også tilfælde, hvor det er konstrueret gennem *boksning* og dermed snarere har udtryk af en kamp, hvor det gælder om at nedlægge sin direkte modstander snarere end at løbe fra denne.

Det er muligt, at Fetzer og Lauerbach kun talte om den situation, hvor målområdet er **valgkamp**, da de kom med ovenstående konklusion. Der kan derfor være svært at diskutere deres konklusion om sportsmetaforernes manglende variation på tværs af landegrænser på et mere generelt plan og ikke blot i forhold til den stukturelle metafor VALGKAMP ER SPORT.

I lighed med resultaterne i denne opgave har Hang også resultater, der viser det modsatte – nemlig at **valgkamp** ikke kun er struktureret gennem *løb*. Hang kommer frem til i sit studie af den amerikanske valgkamp i 2012, at kildeområderne kommer fra forskellige sportsgrene. Lige under 30 procent af kildeområderne stammer fra *løb*, mens resten kommer fra andre sportsgrene. *Hestesport* kan måske også klassificeres som et løb, men det efterlader fortsat omkring 50 procent af kildeområderne. De resterende kildeområder kommer i stedet fra *boksning*, *baseball*, *basketball* og andre sportsgrene, der ikke er definerede. Der er altså i høj grad noget, der tyder på, at **amerikansk valgkamp** er konstrueret gennem en del andre sportsgrene end blot *løb*, hvilket strider helt imod Fetzer og Lauerbachs konklusion.

Dalibor Kesić og Emir Muhić peger på, at det er muligt at oversætte nogle sportsmetaforer direkte fra engelsk til serbisk, uden at det har betydning for læserens forståelse. Det afgørende i deres undersøgelse er, at mennesker har den samme referenceramme. Hvis metaforer bliver for specifikke i forhold til et bestemt lands historie eller dynamikker, bliver det sværere at forstå sportsmetaforer på tværs af sprog og kulturer (Kesić og Muhić 2013). Dette er interessant i forhold til diskussionen om, hvorvidt sportsmetaforer varierer på tværs af landegrænser. For denne undersøgelse kan indikere, at det i nogle tilfælde er muligt at variere sportsmetaforer på tværs af lande, mens det i tilfælde med landespecifikke sportsgrene som kildeområde vil være langt sværere at variere sportsmetaforerne, hvis det samtidig skal give mening for læseren.

Det ville derfor kræve en mere dybdegående undersøgelse på tværs af lande, hvis der skulle drages en konklusion på dette område. Men det kunne være interessant at teste påstanden, at ikke alle kategorier af sportsmetaforer varierer på tværs af landegrænser. For det er der umiddelbart noget, der tyder på i litteraturen og i dette speciale, at de gør.

I Hangs undersøgelse stammer eksempelvis omkring 15 procent af kildeområderne fra *baseball* og *basketball*. Det er to sportsgrene, der er populære i USA, og de er dermed også en del af

billedsproget, der beskriver **politik** i USA. I dette speciale er *basketball* og *baseball* slet ikke en del af et kildeområde. Det ville høre ind under *boldspil*, men ingen af de metaforer, der stammer fra boldspil, kan klassificeres som kildeområder fra *basketball* og *baseball*. Det tyder på, at de to sportsgrene ikke er populære eller måske endda overhovedet brugte som kildeområder i forhold til målområdet **politik** i Danmark.

Selvom tre forskellige undersøgelser når frem til dette, kunne en mere omfattende undersøgelse på tværs af landegrænser være særdeles interessant for studiet af sportsmetaforers kilde- og målområder. Det vil være journalistisk særdeles interessant, fordi det vil give svar på, hvorvidt billedsproget er nationalt funderet. En sådan undersøgelse ville ikke nødvendigvis begrænse sig til at kunne svare på, hvorvidt sportsmetaforer varierer på tværs af landegrænser, da undersøgelsen måske endda ville kunne besvare mere generelle spørgsmål om billedsproget på tværs af landegrænser.

Delkonklusion

Analysen i dette speciale tager udgangspunkt i et år, hvor der var valgkamp i både Europa, USA og Danmark. Der vil dog nærmest altid være valgkamp et eller andet sted i verden, hvorfor dette er mindre relevant for resultaterne af denne analyse. Derudover er det væsentlige i denne undersøgelse de kvalitative kvaliteter, så det betyder mindre, hvor mange gange målområdet **valgkamp** konkret kan tælles i tekstkorpuset. Det er *meningen* med sproget, der er i centrum for undersøgelsen.

Det mest afgørende og gennemgående kvalitetskriterie i dette speciale er *gennemsigtighed*. Høj gennemsigtighed og et solidt empirisk grundlag er væsentligt grundet den kritik metafor-teori har mødt for et manglende empirisk grundlag og de tilsvarende krav fra den kvalitative korpuslingvistik om at være åben i sine valg og beslutninger i udvælgelse af empiri. Der er ikke total gennemsigtighed i forhold til udvælgelsen af det enkelte teksteksempel i tekstkorpuset, men der er opstillet en række krav til udvælgelsen, der bør give mere åbenhed angående processen. Desuden er det fortsat *meningen* og de kvalitative egenskaber, der er i fokus, hvorfor det ikke bør have haft afgørende betydning for resultaterne, hvis nogle af eksempler var byttet ud med andre.

Kognitive semantikere vil ifølge Boye et al. mene, at det er muligt konstant at lave nye udtryk over den samme metafor, fordi sprogbrugere vil acceptere dette og forstå de nye udtryk. Analysen i

denne opgave peger dog på, at det bestemte narrativ og sætningens opbygning spiller en rolle i forhold til denne mulige forståelse.

Fetzer og Lauerbach peger i deres undersøgelse af den strukturelle metafor VALGKAMP ER SPORT på, at der ikke er variation i sportsmetaforer på tværs af landegrænser og at det primære kildeområde til metaforen VALGKAMP ER SPORT er *løb*. Der er dog resultater i dette speciale samt resultater i Hangs undersøgelse af nyhedsrubrikker i den amerikanske valgkamp, der peger i en anden retning. Disse resultater indikerer, at kildeområderne til sportsmetaforer og dermed sportsmetaforerne i deres helhed varierer på tværs af landegrænser. Det kunne være journalistisk interessant at lave en international undersøgelse af dette for at få svar på, om billedsproget påvirkes af populærkulturen.

Perspektivering

Dette speciale har undersøgt kilde- og målområderne i danske politiske nyheder samt betydningspotentialer i disse sportsmetaforer. Særligt den sidste del af undersøgelsen kunne det være interessant at undersøge via læserinddragelse. Analysen i denne opgave har belyst, at det kan influere på betydningspotentialiet, hvordan metaforen konkret bruges i forhold til sætningskonstruktion og det narrativ, metaforen beskrives gennem.

Hvis man skulle udføre en undersøgelse i forlængelse af denne opgave, kunne det være interessant at inddrage læsere af dansksprogede politiske nyheder. Der er forskellige områder, det kunne være givende at belyse gennem eksempelvis fokusgrupper. Det kunne være relevant for forståelsen af, om særligt kildeområdet har betydning for læserens oplevelse. Hvis læserne ikke synes, at det giver mening at beskrive politik gennem tekniske sportstermer, så er det jo en journalistisk opdagelse, der er væsentlig at gøre sig. Det kunne også være interessant at undersøge forståelsen gennem brugen af specifikke metaforer hos læserne. Det gælder i forhold til, om det kan have betydning at benytte sig af metaforer, som læserne måske opfatter som klichéer. Herigennem kunne det også være journalistisk relevant at undersøge, om der kan ændres på opfattelsen af klichéer via kreativt sprog og nytænkning i forhold til det narrative udtryk omkring metaforen. Denne analyse har vist, at det narrative udtryk kan have relevans i forhold til betydningspotentialiet for den enkelte metafor. Det kunne derfor være spændende, om det også var gældende for selv de metaforer, som der ellers fremstår som klichéer.

Konklusion

Undersøgelsen i dette speciale har besvaret følgende problemformulering:

Hvad kendetegner sportsmetaforers kilde- og målområder i dansksprogede politiske nyheder, og hvilke betydningspotentialer har metaformerne?

Analysen har illustreret, at der er syv forskellige kildeområder, der kendetegner de identificerede 102 sportsmetaforer i dansksprogede politiske nyheder. De syv kildeområder er *løb*, *boldspil*, tekniske *sportstermer*, *boksning*, *generel sport*, *hestesport* og *sejr*. Det er kendetegnende for flere af sportsmetaformerne, at de strukturerer **politik** gennem begrebet *løb*. Det gælder eksempelvis for flere af de sportsmetaforer, der har kildeområdet *hestesport*.

Det kan konkluderes, at når *løb* strukturerer **politik**, kan **politik** fremstå som en handling, hvor det gælder om at krydse målstregen først, hvorfor der nødvendigvis må være tabere og vindere. Det afspejles i det faktum, at kildeområdet i høj grad benyttes til at strukturere politiske valgkampe, hvor der kan ses en målstreg i form af en valgdato og vindere og tabere i forhold til udfaldet af valget. Når **politik** derimod struktureres i kildeområder som *boldspil* og *boksning*, betyder det, at **politik** kan fremstå som en aktivitet, hvor det drejer sig om at vinde en konkret duel. Det er kendetegnede for disse typer af kildeområder, at det bliver en aktivitet, hvor en politiker skal slå sin modstander i gulvet eller i hvert fald snyde den direkte modstander i form af en dribbling. Disse typer af kildeområder er specielt i brug til at beskrive tv-dueller, hvor politikere er oppe imod hinanden.

Læserens forforståelse kan blive udfordret i de kildeområder, hvor der er tale om en teknisk sportsterm. Sportstermerne stammer fra en specifik sportsgren, som det er ikke sikkert, at læseren kender til. Denne forforståelse kan også have betydning ved andre kildeområder. Det er dog kendetegnede, at der er tale om udtryk, der er benyttet i stor skala. Der ses eksempler blandt disse sportstermer, der kan have mistet deres sproglige billede, fordi de er blevet til klichéer og bliver brugt på den samme måde hver gang.

Det er kendetegnende for sportsmetaforernes målområder, at der hovedsageligt er tale om politiske aktører i form af **partier** og **politikere**. Disse konkrete aktører struktureres gennem den strukturelle

metafor POLITIK ER SPORT. Det betyder, at aktørerne kan ses som sportsudøvere, der skal komme først over målstregen i et løb eller vinde en duel i en kamp. Den metaforiske strukturering er dog ikke komplet, da det er muligt at forestille sig en verden, hvor en **politiker** er struktureret gennem et andet kildeområde end *sport*.

Der er tale om en langt mere tydelig metaforisk strukturering i form af målområdet **valgkamp**. Det er vanskeligt at forestille sig et sprog, hvor begrebet **valgkamp** ikke bliver struktureret gennem *løb*. I denne strukturering ses politikere som løbere, der skal først over stregen og som lægger sig i front i meningsmålingerne. **Valgkamp** er dermed i høj grad metaforisk struktureret gennem *sport*, men struktureringen er fortsat ikke total, da en valgkamp ikke er et fysisk løb, hvor **Mette Frederiksen** spurter imod målstregen iført Adidassko og tights.

Analysen har desuden belyst, hvordan sportsmetaforerne i dansksprogede politiske nyheder har en række forskellige betydningspotentialer. Tolkningen af sportsmetaforerne er dog afhængig af det sprogbrug, som de beskrives gennem. Metaforernes betydningspotentialer kan virkelig frigøres i de eksempler, hvor det metaforiske narrativ er gennemgående for sætningens opbygning. Potentialet kan således frigøres, fordi det muliggør dannelsen af et givent billede i læserens hoved. Det betyder, at når denne mulige dannelse finder sted i eksemplerne i tekstkorpuset, kan metaforerne rumme et stort potentiale, der kan gives fri.

Analysen har dog også vist, at der er eksempler på sportsmetaforer i de dansksprogede politiske nyheder, hvor det kan være svært at se, hvordan potentialet kan udmønte sig i en sproglig oplevelse. Det eksemplificeres i sammenligningen af *spagat* og *springbræt*, hvordan potentialet kan udnyttes på vidt forskellig vis.

Der er også eksempler, hvor sportsmetaforerne benyttes på en måde, hvor det kan skabe forvirring hos læseren. Det gælder særligt de tekststykker, hvor forforståelse af kildeområdet er i spil. Denne forforståelse eller mangel på samme kan vanskeliggøre udnyttelsen af det sproglige potentiale, fordi læserens forståelsen ikke nødvendigvis stemmer overens med det ønskede billede. Herudover ses der eksempler, hvor sætningskonstruktionen besværliggør frigørelsen af det billedlige potentiale af en sportsmetafor, fordi sætningen skaber forvirring i formuleringen eller opbygningen.

Det kan konkluderes, at sportsmetaforer i dansksprogede politiske nyheder har et stort betydningspotentiale, men hvis potentialet skal frigøres, må det ske gennem en kreativ brug af sproget og opbygningen af sætningerne.

Valget af år har mindre betydning, da det fokus i denne undersøgelse er på de kvalitative kvaliteter. Det betyder derfor mindre, hvor mange gange et bestemt mål- eller kildeområde kan tælles.

Gennemsigtighed er det vigtigste kvalitetskriterie i dette speciale. Det er væsentligt både i forhold til brugen af konceptuel metafor-teori, der er blevet kritiseret for et manglende empirisk grundlag og den tilsvarende idé om vigtigheden af åbenhed i forhold til den kvalitative korpuslingvistik. Det er svært at have fuld gennemsigtighed i forhold til den konkrete udvælgelse af det enkelte eksempel, men netop derfor er der opstillet en række krav til udvælgelsen, der skaber større gennemsigtighed.

Hvor kognitive semantikere vil mene, at det er muligt at lave nye udtryk over den samme metafor og stadig møde forståelse hos læserne, viser resultaterne i denne analyse i forlængelse af dette, at det bestemte narrativ omkring metaforen og sætningens konkrete opbygning har betydning i forhold til forståelsen.

Ligeledes peger Fetzer og Lauerbach i deres undersøgelse på, at der ikke er variation i sportsmetaforer på tværs af landegrænser. Resultaterne i dette speciale samt resultaterne i Hangs undersøgelse af den amerikanske valgkamp indikerer dog, at kildeområderne netop varierer, hvorfor sportsmetaforene dermed også varierer på tværs af landegrænser. Det kunne være interessant rent journalistisk at undersøge dette fænomen på internationalt plan for at få svar på, om sportsmetaforer varierer på tværs af landegrænser, og hvorfor de i givet fald gør det.

Denne opgave bidrager til forskningen med en større forståelse af samspillet imellem målområdet **politik** og kildeområdet *sport*. Det være sig både i forhold til kilde- og målområderne i sportsmetaforer, men også den måde hvorpå sportsmetaforer benyttes i forhold til at beskrive politik. Dette speciales resultater kan således bidrage til yderligere forskning på området, da den kan ses som et *springbræt* til flere undersøgelser.

Litteraturliste

- Andersen, Niels Åkerstrøm (1999), *Diskursive analysestrategier*, Nyt fra Samfundsvidenskaberne
- Boye, Kasper, Engberg-Pedersen, Elisabeth og Harder, Peter (2019), *Semantik*, Samfundslitteratur
- Brinkmann, Svend og Tanggaard, Lene (2010), *Kvalitative metoder - en grundbog*, Hans Reitzels Forlag
- Brownell, Hiram (2000), "Right Hemisphere Contributions to Understanding Lexical Connotation and Metaphor" i *Language and the brain: representation and processing*, Grodzinsky, Yosef, Shapiro, Lewis og Swinney, David (red.), Academic Press
- Charteris-Black, Jonathan (2004), *Corpus Approaches to Critical Metaphor Analysis*, Palgrave Macmillan
- Dalibor, Kesić og Muhić, Emir (2013), *Sports in metaphor and metaphor in sports*, Sportlogia, 9 (1): 28-33
- Eskelund, Bente og Larsen, Emilie Eskelund (2004), *Tekstanalyse og vurdering - teori og praksis*, Gyldendal
- Fetzer, Anita og Lauerbach, Eva Gerda (2007), *Political discourse in the media: cross-cultural perspectives*, John Benjamins Publishing Company
- Gibbs, Raymond W. Jr (1994), *The Poetics of Mind: Figurative Thought, Language, and Understanding*, Cambridge University Press
- Gibbs, Raymond W. Jr (2013), *Why Do Some People Dislike Conceptual Metaphor Theory?* Cognitive Semiotics, Vol. 5, 14-36
- Hang, Nguyen Thi Thu (2016), *Sports Metaphors in political news headlines*, VNU Journal of Science: Foreign Studies, Vol. 32: 12-20
- Hasko, Victoria (2012), "Qualitative corpus analysis" i *The encyclopedia of applied linguistics*, Chapelle, Carol (red.), John Wiley & Sons
- Lorentzen, Henrik (2016), *Der er gået sport i sproget - om sportsmetaforer i almensproget*, Mål og Mål og mæle 2, 37. årgang, 21-26
- Johnson, Mark og Lackoff, George (1980), *Hverdagens metaforer*, Dansk oversættelse: Hvilshøj, Ulrik og Salomonsen, Hanne, Hans Reitzels Forlag
- Kirshmeier-Andersen, Sabine (2000), *Dansk korpusbaseret forskning. Hvordan kommer vi videre?*, NyS, Nydanske Sprogstudier 30, 11-26

Kövecses, Zoltán (2010), *Metaphor: A practical introduction*, Oxford University Press

Kövecses, Zoltán (2011): *Recent development in metaphor theory - are the new views rival ones?*
Review of Cognitive Linguistics 9 (1), 11-25

Lakoff, George (2009), *The neural theory of metaphor*, SSRN Electronic Journal, 1-33

Schreier, Margrit (2012), *Qualitative Content Analysis in Practice*, Sage Publications Ltd

Internetkilder:

Den Danske Ordbog (2020), *ordnet.dk*, URL: <https://ordnet.dk/ddo>, hentet 3. marts 2020

DIF (2020), *dif.dk*, URL: <https://www.dif.dk/da/politik/vi-er/medlemstal>, hentet 4. april 2020

Bilag

Bilag 1: Udfordringer ved corona-krisen

De sidste måneder har været en underlig tid i verden generelt, hvilket naturligvis også har haft betydning for udformningen af dette speciale. Det følgende er et blot et lille skriv om de udfordringer, som corona-krisen har givet mig i forhold til dette speciale. Det har naturligvis haft betydning, at bibliotekerne har været lukkede. For det første er jeg på den måde blevet frataget et sted, hvor jeg rent fysisk kunne placere mig og fordybe mig i specialet. For det andet har det haft den betydning, at der vil være steder i dette speciale, hvor det er en kilde, der forklarer, hvad en anden kilde mener. Jeg har ihærdigt forsøgt at finde al teori og metode online og har da også købt flere bøger fysisk, som jeg normalt ville have lånt på biblioteket. Men der vil altså være steder, hvor dette har resulteret i en lidt alternativ form for kilde.

Desuden har corona-krisen også haft den betydning, at vejledningen har været anderledes, end det var meningen. Det har helt konkret haft den betydning, at jeg ikke har haft mundtlig vejledning siden februar. Dette skyldes direkte de konsekvenser, som corona har haft for min vejleder. Det er fuldt ud forståeligt, men det har naturligvis haft betydning for vejledningen, at jeg ikke har talt med min vejleder i så mange måneder, da der er forskel på at maile og tale sammen i forhold til nuancerne i vejledningen.

Bilag 2: Tekstkorpus

Score

Det er ikke helt let at få Enhedslistens topfolk til at udtale sig om det forhold, at partikassen på fire måneder scorer knap 100.000 kroner ekstra på grund af den københavnske borgmester Ninna Hedeager Olsens langvarige sygemelding (Information - 21. august 2019)

I takt med, at de radikale og SF scorer massiv fremgang i meningsmålingerne - nærmest en fordobling af mandattallet - bliver tonen over for S også skarpere og mere selvbevidst (Ekstra Bladet - 24. maj 2019)

Efter valget afslørede vi, at han trods en offentlig sygemelding stadig sad på sin post og scorede dermed fortsat det flotte vederlag på 340.000 kroner årligt, som hører med stillingen (Ekstra Bladet - 5. september 2019)

De tre kommuner, hvor borgerne scorer den højeste gevinst er Rudersdal, Hørsholm og Gentofte (Avisen Danmark - 13. marts 2019)

Canadas Grønne Parti scorede tre mandater (Information - 25. oktober 2019)

På Transparency Internationals skala over opfattet korruption scorer Ukraine blot 32, hvor 1 er meget korrupt og 100 det modsatte (Berlingske - 23. juli 2019)

Scorer stemmer i sygesengen (B.T. - 11. maj 2019)

Cameron scorer kassen på Brexit (Avisen Danmark - 4. februar 2020)

Der skal sættes ind over for topchefer, der scorer ekstremt høje lønninger (Børsen - 27. januar 2020)

Tackle

Og ingen ved endnu, hvordan de skal tackles (Jyllands-Posten - 2. juli 2019)

Den indeholder en gennemarbejdet strategi for, hvordan Alternativet vil tackle dagene efter det kommende folketingsvalg, hvis der skal dannes en ny regering (Fyns Amts Avis - 27. april 2019)

Med andre ord: Selvom Mette Frederiksen har fået en stærk start, og selv om udfordringerne fra blå lejr er til at overskue, venter en agenda, som det vil kræve ekstraordinær dygtighed at tackle (Berlingske - 8. december)

Dermed ikke været sagt, at ØMU'en blot kører videre uden en plan for, hvordan makroøkonomiske ubalancer kan og bør tackles fremadrettet (Information - 7. august 2019)

Det får de kun gennem et stærkt EU, og EU kan blive endnu stærkere, hvis folk oplever, at det europæiske samarbejde evner at løse de udfordringer, som staterne ikke selv kan tackle (Politiken - 1. januar 2020)

De kommende måneder vil vise, hvordan Kina tackler den problemstilling (Jyllands-Posten - 13. januar 2020)

Timeout

Partiet krævede timeout efter afsløring af angrebsmail (Jyllands-Posten - 25. februar 2020)

De Konservative opfordrer nu klima- og energiminister Dan Jørgensen til at en "timeout" i sagen om nye tilladelser til udvinding af olie og gas i Nordsøen (Berlingske - 10. oktober 2019)

I første omgang fordi en politisk timeout vil gøre det svært at gennemføre livsvigtige justeringer af den italienske økonomi i forbindelse med næste års finanslov (Berlingske - 12. august 2019)

Der er dømt nøl

Regeringen anklages for nøl fra begge fløje (Jyllands-Posten - 27. januar 2020)

Statsminister Mette Frederiksen (S) er havnet direkte i skudlinjen og modtager hård kritik for nøl med regeringens finanslovsudspil (Ekstra Bladet - 15. oktober 2019)

Utålmodige støttepartier: Regeringen nøler på centrale klimaforhandlinger (Information - 21. januar 2020)

Boldøje

Kristian Jensens skæve boldøje (Kristeligt Dagblad - 14. januar 2020)

Men ligesom Kristian Jensens manglende politiske boldøje i første omgang rev Lars Løkke med i faldet, så betød Jensens fejlvurdering af sin egen rolle i denne uge, at pressens kikkertsigte blev indstillet på Venstres nye formand, Jakob Ellemann-Jensen (Avisen Danmark - 19. januar 2020)

Omend Søren Pape Poulsen demonstrerede et godt boldøje ved at rykke som det første borgerlige parti på klimakampens nye virkelighed med tilslutningen til 70 procentmålsætningen om CO2-reduktion i 2030 (Børsen - 28. september 2019)

På kun et par år er partiet gået fra at have dansk politiks mest suveræne boldøje til at ramme pilskævt for det mest, og flaskehalsen peger til syvende og sidst på formand Kristian Thulesen-Dahl, der virker mere og mere modløs (Berlingske - 26. januar 2020)

Med udsigt til et snarligt folketingsvalg må Dansk Folkeparti erkende, at topledelsens politiske boldøje svigter gang på gang (Ekstra Bladet - 6. april 2019)

Hun har alt det, som han mangler: karisma og politisk boldøje (Politiken - 11. april 2019)

Dømme ude

For tre måneder siden var han dømt ude. Nu er Erdogan for alvor tilbage (Berlingske - 12. oktober 2019)

Hvis Socialdemokratiet vinder valget, vil det være tredje gang på to måneder, at et socialdemokrati erobrer magten i Europa, der dømte dem ude i årene efter finanskrisen (Information - 11. maj 2019)

Fodfejl

I en række situationer har Dansk Folkepartis ledelse været nødt til at irttesætte centrale medlemmer af partiet efter politiske fodfejl i fuld offentlighed (Berlingske - 6. marts 2019)

Fodfejl og manglende gennemslagskraft får formanden for CDU, Annegret Kramp-Karrenbauer, til at opgive kampen om at efterfølge Angela Merkel som tysk kansler (Berlingske - 11. februar 2020)

Men måske Jakob Ellemann-Jensen alligevel har lavet sin første fodfejl allerede inden, han er blevet formand (Politiken - 8. september 2019)

Der har været tegn på intern splittelse og opsigtsvækkende fodfejl, som da Trumps fungerende stabschef Mick Mulvaney i sidste måned på et pressemøde erkendte, at Trump havde presset Ukraine: "Vi gør det hele tiden i udenrigspolitikken" sagde han - for derefter at dementere sine egne bemærkninger (Jyllands-Posten - 14. november 2019)

Pitstop

Jeg møder ham, da han gør pitstop på strækningen mellem Viborg og Kolding (Avisen Danmark - 21. september 2019)

Så derfor kaster vi os over Maria Elisabeth Falk, der holder pitstop på bænken over for Regionshuset (Politiken - 19. maj 2019)

Være danmarksmester

Dansk Folkeparti var i 2000'erne danmarksmestre i at få småbeløb på finansloven til Fregatten "Jylland" og lignende til at trække overskrifter (Kristeligt Dagblad - 8. oktober 2019)

I 2004 blev Nyrup danmarksmester i personlige stemmer, og Socialdemokratiet fik 5 medlemmer af partiet (Politiken - 25. maj 2019)

Være verdensmester

For 50. gang samles verdensmestrene i økonomisk og politisk magt i disse dage til World Economic Forums topmøde i den schweiziske skisportsby Davos (Kristeligt Dagblad - 22. januar 2020)

Den ubestridte verdensmester inden for feltet er Tysklands kansler, Angela Merkel (Jyllands-Posten - 5. juli 2019)

Ind i kampen

Kom så ind i kampen for Margrethe Vestager, Mette Frederiksen (Børsen - 31. maj 2019)

Lars Løkke gør sig klar til valg og stempler ind i kampen mod Mette Frederiksen (Berlingske - 28. april 2019)

Søren Pind og Carl Holst spiller en central rolle i forsøget på at kaste Ellemann ind i kampen om formandsposten (Ekstra Bladet - 21. maj 2019)

Være med på sidelinjen/på sidelinjen

Boligaftale sender Radikale på sidelinjen (Ekstra Bladet - 31. januar 2020)

Løkke spiller med på sidelinjen (B.T. - 17. september 2019)

Der skulle et mirakel til at holde på så mange mandater - især nu, hvor DF ikke bare spiller hårdt fra sidelinjen, men har bevæget sig ind i midten og helt tæt på magten (Ekstra Bladet - 10. marts 2019)

Den bød på på bryllupsdag med Jens, modeshows, middag med statsministeren på Marienborg med lam på menuen - og et alt for spændende kig fra sidelinjen på kampen om at blive hans afløser (Politiken - 2. februar 2020)

Blandt de mange møder på sidelinjen var et andet vigtigt mellem værten, Shinzo Abe, og Xi Jinping (Jyllands-Posten - 30. juni 2020)

Den 77-årige Bernie Sanders, der i samtlige meningsmålinger ligger på en stærk andenplads lige efter Joe Biden, holdt sig under den to timer lange debat fornuftigt på sidelinjen, hvor han lod Biden tage skraldet (B.T. - 29. juni 2019)

USA-analytiker: Trump fumlede klar sejr ud over sidelinjen (Politiken - 29. oktober 2019)

Nye Borgerlige er parkeret på sidelinjen uden indflydelse (Politiken - 27. oktober 2019)

EU's udenrigsministre protesterer fra sidelinjen (Jyllands-Posten - 15. oktober 2019)

Være på banen/melde sig på banen/komme på banen

Tilsvarende var den tidligere Brexitminister Dominic Raab på banen, og han havde også sin hustru, brasilianske Erika, ved sin side (Kristeligt Dagblad - 25. maj 2019)

Nu må Benny på banen (Politiken - 18. februar 2020)

Mandsopdække

170.000 politibetjente har været på gaden i Colombia for at mandsopdække mere end 200.000 demonstranter, der protesterer over sociale ulighed (Information - 23. november 2019)

Politiet var mødt talstærkt op for at mandsopdække Rasmus Paludan, da han i aften endnu en gang demonstrerede sin afsky for koranen, denne gang ved Greve Idrætscenter (Berlingske - 20. april 2019)

Ikke mindst muslimske imamer mandsopdækkes, fremgår det (Jyllands-Posten 28. november 2019)

Regina Ip blev hurtigt mandsopdækket af en håndfuld kampklædte betjente, der ledsagede hende ned igennem flere gader med luksusbutikker i Hongkong (Jyllands-Posten 26. november 2019)

Kina mandsopdækker trods alt deres pandaer med fertilitetslæger, monitorerer deres urin og trækker endda i pandakostume for ikke at vænne dem til synet af mennesker (Weekendavisen 5. april 2019)

Fedtspil

Derfor må han vælge om partiet skal vende tilbage til en nationalkonservativ højrekurs, hvor der ikke bliver plads til fedtspil med S, men hvor NB skal presses ud af markedet (Ekstra Bladet - 16. juni 2019)

Halvleg

Alt dette bliver nemlig først afgjort i anden halvleg. Det vil sige i de forhandlinger, der nu skal til at gå i gang partierne i rød blok i mellem (Avisen Danmark 6. juni 2019)

Meget kan ændres inden anden halvleg søndag 30., hvor stats- og regeringscheferne mødes igen (Politiken - 22. juni 2019)

Venstre har udset sig venstrefløjens aspirationer desangående som sit skarpeste våben til valgkampens anden halvleg (Politiken - 23. maj 2019)

Kridte banen op

Den britiske premierminister, Boris Johnson, havde valgt historiske rammer til at kridte sin banehalvdel op før forhandlingerne med EU om fremtidens samarbejde om handel og samarbejde (Jyllands-Posten - 4. februar 2020)

EU og britisk regering kridter op til hård duel (Børsen - 4. februar 2020)

EUs ledere kridter banen op i kampen om topposter (Berlingske - 29. maj 2019)

Debatten om dimittendledigheden går måneder tilbage, og den begyndte for alvor, da beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard i efteråret kridtede banen op, da han udtalte, at akademikere skal stoppe med at føle sig for fine til at sidde bag kassen i Netto (Avisen Danmark - 10. januar 2020)

En uge inden offentliggørelsen af S-regeringens første finansudspil, kridter Enhedlisten banen op til en udlændingepolitisk kamp, der er "hjerteblood for partiet" (Kristeligt Dagblad - 25. september 2019)

Løkke kridtede selv banen op, da han talte på Venstres ekstraordinære EU-landsmøde (Politiken - 3. marts 2019)

Selv om den nye gruppe for alvor kridter banen op før topmødet, er dens holdninger dog ikke nye: Flere medlemmer af det europæiske ALDE-parti har sagt åbent, at de ikke er tilhængere af parlamentets såkaldte spitzekandidatprocess, hvor for eksempel EPP-gruppen i forvejen har nomineret Weber som kandidat (Berlingske - 28. maj 2019)

Dagsform

Udfordrere til Trump tørner sammen for første gang. Her er de fem favoritters dagsform (Berlingske - 26. juni 2019)

Den erfarne DF-kender Erik Meier Carlsen giver sin vurdering af Dansk Folkepartis dagsform (Berlingske - 28. maj 2019)

Egentlig skulle man tro, at politikerne, journalister og spindoktorer talte om duellen og kamphanernes dagsform (B.T. - 20. maj 2019)

I dag vil de to kandidaters dagsform så endnu en gang kunne aflæses, når Folketingets spørgetime afvikles (Ekstra Bladet - 9. april 2019)

For over en mad med tatar og æggeblomme at få Messerschmidts rå syn på dansk politik anno 2019: Om Dansk Folkepartis dagsform, der i meningsmålingerne ligner en decideret nedsmeltning (Jyllands-Posten - 10. maj 2019)

Nationalsport

Blandt både tilhængere og kritikere har det længe været en nationalsport at gætte på, hvad Putin vil gøre for at blive ved magten efter 2024 (Jyllands-Posten - 16. januar 2020)

Overdommer

Det er ikke mediernes rolle at være overdommer, når det gælder danskernes politiske valg (Berlingske - 9. maj 2019)

Det indebærer desuden en betydelig risiko at gøre Arne Juhl til overdommer for regeringens pensionspolitik: Hvad nu hvis han en dag bliver skuffet over kvinden, der krammede ham en efterårslørdag i Aalborg (Politiken - 15. september 2019)

Det er langt mere interessant at optræde som overdommer i diskussion af andre udfordringer (Børsen - 6. august 2019)

Særligt rollen som økonomisk overdommer gør, at posten er efterstræbt (Kristeligt Dagblad - 12. juni 2019)

Uanset de endelige formuleringer i den klimalov, et bredt flertal ender med at enes om, tyder alt på, at Klimarådet selv får den helt centrale rolle som uafhængig indpisker, rådgiver og overdommer, når får skal skilles fra bukke i fremdriften af den grønne omstilling (Børsen - 30. november 2019)

Overdommer på, om det projekt lykkes, bliver især Sygeplejerådets formand, og hvis Grete Christensen er klog, tager hun sig dyrt betalt for at sige o.k. (Politiken - 7. september 2019)

For det tredje har Klimarådet også løftet en advarende finger, og rådet får med den kommende klimalov afgørende betydning for at vejlede regeringen og være overdommer for dens planer (Politiken - 26. januar 2020)

Stå på mål for noget

Stå selv på mål (Ekstra Bladet - 4. februar 2020)

Slutspil

Samtidig har hun været heldig med, at slutspillet i Danmark og Europa faldt ud til hendes fordel (Berlingske - 7. juli 2019)

Slutspillet (Weekendavisen - 7. juni 2019)

I slutspillet om de politiske forhandlinger om en klimalov ridser Klimarådet nu den kæmpe udfordring op (Børsen - 30. november 2019)

Slutspillet om posterne vil blive komplekst og hårdt, efter at de hidtidige kandidater, de såkaldte “spitzenkandidater”, blev skubbet til side på torsdagens møde mellem de europæiske stats- og regeringschefer (Berlingske - 22. juni 2019)

Partierne har endnu ikke indstillet deres kandidater, men her er fire bud på, hvem der kan stå klar i kulissen i slutspillet (Politiken - 12. juni 2019)

Men efter ugers indledende sonderinger og stadig hårdere forhandlingsrunder er det tydeligt, at det igangværende slutspil i bedste fald vil kunne resultere i dannelsen af en ny regering i løbet af få dage (Berlingske - 26. juni)

Deres kollegaer i Det Europæiske Råd har som noget nyt givet dem mandat til at lede diskussionerne om, hvem der er tunge nok til at være kandidater i slutspillet (Weekendavisen - 7. juni 2019)

En sammenligning af 24. juni-udkastet og den endelige aftale viser, hvad der skete, og hvilke indrømmelser der blev givet i slutspillet, der førte til, at Mette Frederiksen nu har dannet den første socialdemokratiske soloregering i næsten 40 år (Jyllands-Posten - 28. juni 2019)

Fairplay

For det kan godt være, at venstrefløjen, den tunesiske regering og en række europæiske med er forargede over Salvinis mangel på enhver form for fairplay i sin politiske kommunikation (Berlingske - 25. januar 2020)

Finte

Regionsskat kan være politisk finte (Avisen Danmark - 16. juni 2019)

Kan score kassen på fed finte (Ekstra Bladet - 23. september 2019)

Alle flere måneder før blev det daværende Økonomi- og Indenrigsministeriet advaret om finten (Berlingske - 30. august 2019)

Boris Johnson skjulte ydmygelse med trodsig finte (Politiken - 21. oktober 2019)

Portal lukker smuthul efter Riskær-finte (Berlingske - 23. marts 2019)

Særlig finte giver ministers valgkreds en kæmpebonus (Berlingske - 23. februar 2020)

Malker statskassen med orlovs-finte (Ekstra Bladet - 3. marts 2019)

Løkkes Fogh-finte ligner bluff og et blålys (Politiken - 10. maj 2019)

Folkesport

Skatteunddragelse har været en folkesport i Grækenland, og fradragsmuligheder betyder, at der ifølge skattelisterne er fire millioner flere grækere end hos den græske statistik (Berlingske - 5. november 2019)

Game

Game over, Løkke (Politiken - 18. maj 2019)

Til den store guldmedalje

Så der skal fortælles, registreres, kontrolleres og dekretes til den store guldmedalje, så der bliver opkrævet told og ikke kommer ulovlige produkter ind i EU's indre marked (Information - 8. april 2019)

Heppekor

Det heppekor af ideologer, der nærmest dagligt kalder til borgerlig samling, synes helt at ignorere, hvad der reelt er på spil, når det gælder substansen (Børsen - 13. august 2019)

På vejen vil Mette Frederiksen, Nicolai Wammen og Dan Jørgensen nyde godt af, at et gigantisk heppekor - bestående af organisationer og store vælgergrupper, der sætter det øverst på deres dagsorden - vil klappe dem frem mod målet (Berlingske - 29. juni 2019)

Her stod heppekoret af ungsocialdemokrater igen klar med deres slagsang, da formandsbussen ankom til bymidten: "Danmark har brug for, en so-ci-al-demokratisk regering" (Politiken - 11. maj 2019)

På hjemmebane

I Polen spiller Trump på hjemmebane mod sin europæiske prygelknabe (Information - 30. august 2019)

Venstre-debutant slog Thulesen Dahl på hjemmebanen (Jyllands-Posten - 7. juni 2019)

Thulesen Dahl og Vermund dystede i udlændingestramninger på hjemmebanen (Avisen Danmark - 8. marts 2019)

Det foregik i nøglestaten Pennsylvania, hvor den demokratiske veteran er på hjemmebane (Jyllands-Posten - 20. maj 2019)

Sundhedsreformens modstandere tog kampen op på hjemmebanen (Avisen Danmark - 12. april 2019)

Premierminister fik Europa på hjul - nu kan han tabe på sin hjemmebane (Berlingske - 8. februar 2020)

På udebane

Regeringen kom til at spille på udebane i valgkampen (Kristeligt Dagblad - 4. juni 2019)

Blandt gæsterne var ministre og folketingsmedlemmer fra Dansk Folkeparti, der med deres ønske om at nedlægge regionerne var på udebane (Avisen Danmark - 12. april 2019)

De Konservative har under Theresa May forsøgt et blødt Brexit og forplumret det, og Labour forsøger at være både for og imod Brexit - så Brexit er i den grad udebane for dem begge (Berlingske - 28. maj 2019)

Selvom Irans økonomi ligger i ruiner, og den iranske befolkning har gjort oprør mod præsterne, er præstestyret både i stand til at slå oprøret ned på hjemmebane og samtidig eskalere konfrontationen mod USA på spektakulær vis på udebane (Information - 3. januar 2020)

Holdspiller

Støjberg er en politisk provokatør: Hun trækker tingene bevidst hårdt op f.eks. med fejringen af udlændingestrømninger med lagkage - for at skabe debat. Hun er ingen udpræget holdspiller (Politiken - 3. september 2019)

Flere mener, hun skaber splittelse i befolkningen med hendes hårde retorik på udlændingeområdet, og så ser de hende som en solorytter og ikke holdspiller (Avisen Danmark - 5. september 2019)

På plussiden tæller også, at han er kendt for at være en holdspiller, der forstår at holde den form for arrogance og nedvurdering af andre i skak, der tidligere var en del af farens varemærke (Berlingske - 11. august 2019)

Et ofte nævnt kritikpunkt handler om, at Timmermans ikke er en holdspiller, men helst opererer alene (Børsen 30. november 2019) 50

Aftalt spil

Med frifindelsen i sagen om aftalt spil står Donald Trump stærkere på et afgørende tidspunkt (Berlingske - 26. marts 2019)

Frit spil

Løkke jagtede støtte på Færøerne, men nordatlantiske mandater er i frit spil (Jyllands-Posten - 5. juni 2019)

Minister raser over, at myndigheder gav frit spil til ulovlige transporter (B.T. - 5. februar 2020)
Sundhedsminister Magnus Heunicke (S) vil sikre, at Styrelsen for Patientsikkerhed ikke igen kan lave brølere, som giver læger, styrelsen vurderer er til fare for patienternes sikkerhed, frit spil (Avisen Danmark - 18. december 2019)

Let spil

Når den tidlige særlige anklager, Robert Mueller, onsdag skal til høring i Repræsentanternes Hus, vil Republikanerne have lettere spil end Demokraterne (Information - 23. juli 2019)

Vandrepokal

Hvad vandrepokalen Simon Emil nu vil lave, er en meget stor hemmelighed (Ekstra Bladet - 26. oktober 2019)

Fange på det forkerte ben

Boris Johnson har tilsyneladende fanget sine modstandere på det forkerte ben (Information - 15. oktober 2019)

Mange politikere blev fanget på den forkerte ben og halsede efter vælgerne (Politiken - 6. juni 2019)

Fra den ene dag til den anden fik det dagsordenen i dansk politik til at skifte radikalt, og både regeringen og Dansk Folkeparti blev fanget på det forkerte ben (Berlingske - 17. marts)

Omfanget af handelskrigen havde fanget Beijing på det forkerte ben, og afmatningen har været tydelig i de højfrekvente data (Berlingske - 2. april 2019)

Der er sket meget, siden Mette Frederiksen i valgkampen blev fanget på det forkerte ben, da hun af en gymnasieelev blev spurgt om drivhusbelastningen fra partiets røde roser (Politiken - 24. september 2019)

Samtidig er partiet fanget lidt på det forkerte ben i nogle af de store dagsordener - velfærd og klima (Berlingske - 7. marts 2019)

Førerfelt

Meningsmåling vender op og ned på førerfeltet i demokraternes valgkamp (Politiken - 28. november 2019)

Forståeligt, for hun er nu rykket op i meningsmålingernes førerfelt (Information - 17. oktober 2019)

Hvis man sammenligner førerfeltets tre topkandidater, er det nummer tre, senator Elisabeth Warren, der står bedst efter de to første debatter (Information - 29. juni 2019)

Da hun ikke tidligere har været med i førerfeltet, er hun ikke for alvor blevet testet af sine konkurrenter (Berlingske - 13. februar 2020)

Blandt de mange uduelige kandidater, Alternativet har slæbt ind, er den københavnske borgmester Franciska Rosenkilde klart i førerfeltet (Ekstra Bladet - 22. september 2019)

Redde på målstregen

Da Løkke reddede sit formandsliv på målstregen under en opstand i 2014, var det ved at binde sig tættere til udfordrer, næstformand Kristian Jensen (Avisen Danmark - 17. september 2019)

Så strid var stormen, at Iglesias tilbød at gå af, men han blev reddet på målstregen af partiets græsrodder i en tillidsafstemning (Weekendavisen - 17. januar 2020)

Det er ikke relevant at snakke om nu, siger Kenneth Bjerregaard formand for Venstre i Thisted, der i 2014 nåede at kræve Løkkes afgang kort inden hovedbestyrelsesmødet i Odense, hvor Lars Løkke reddede formandslivet på målstregen (Avisen Danmark - 22. juni 2019)

Skydeskive

Erhvervslivet kan blive valgets skydeskive (Jyllands-Posten - 8. maj 2019)

Fire nyligt valgte venstreorienterede kvindelige kongrespolitikere er blevet skydeskive for Trump og republikanerne, der planlægger at kalde dem demokraternes sande ansigt i valgkampen 2020 (Information - 17. juli 2020)

Mette Frederiksen har ageret skydeskive for Donald Trump (B.T. - 23. august 2019)

Efter to debatrunder, hvor han havde været alles skydeskive, var tidligere vicepræsident Joe Biden fast besluttet på ikke at få den rolle igen (Jyllands-Posten - 14. september 2019)

Finanssektoren har været en yndet skyveskive i dette års valgkamp (Børsen - 5. juni 2019)

Men han er jævnligt skydeskive for Trump, og det vinder han på, fordi - logisk - en fjendes fjende må nu engang politisk være en ven (Berlingske - 2. november 2019)

Gå til stålet

Regeringen vil gå til stålet og give terrordømte ekstrastraf (Berlingske - 16. januar 2020)

DF'ere går til stålet (Ekstra Bladet - 10. december 2019)

Der blev gået mere til stålet i den sidste duel mellem Lars Løkke Rasmussen og Mette Frederiksen i går aftes (Berlingske - 3. juni 2019)

Mens ledende politikere hos Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige er blevet usikre på Venstres linje, går K-formand Søren Pape Poulsen til stålet i udlændinge- og retspolitikken (Berlingske - 26. februar 2020)

Slutspurt

Valgkampens vigtigste slutspurt udfordres af miniferie (Jyllands-Posten 27. maj)

Sundheden skal fylde i valgkampens slutspurt. Vælgerne vil tale sundhed - det kniber for politikerne (Avisen Danmark - 1. juni)

En historisk slutspurt er nødvendig (Berlingske - 14. april)

Hektisk slutspurt med fuld tryk på alle kogeplader frem mod Brexit-topmøde (Jyllands-Posten 17. oktober)

Uafgjort

Uafgjort i den første duel imellem Johnson og Corbyn (Jyllands-Posten - 21. november 2019)

Valgkampens uge 2 blev præget af Løkkes afviste frieri til S, en uafgjort tv-duel og

Socialdemokratiets nye økonomiplan (Kristeligt Dagblad - 21. maj 2019)

Farligt, men uafgjort spil (Jyllands-Posten - 18. december 2019)

Det tog flere dage at skabe orden i Iowas valgkaos - hvorefter det endte stort set uafgjort mellem den 38-årige midtersøgende Pete Buttigieg og den 40 år ældre selverklærede socialist Bernie Sanders (Politiken - 7. februar 2020)

Hæve overliggeren

Særligt på klimaområdet har Alternativet været med til at hæve overliggeren for det mulige (Information - 22. februar 2020)

Soleimans afløser på posten som chef for eliteenheden al-Quds-brigaden under revolutionsgarden, Esmail Ghaani, lagde også overliggeren højt: "Gud den Almægtige har lovet os hævn, og Gud er den store hævner" (Jyllands-Posten - 7. januar 2020)

På den korte/lange bane

Samtidig skranter økonomien i Italien stadig voldsomt, ligesom EU står over for flere strukturelle udfordringer på den lange bane (Berlingske - 24. maj 2019)

Flere partier kræver kraftigere reaktioner, og på den korte og den længere bane kan følgende spørgsmål komme på bordet: Stop al våbeneksport til Tyrkiet (Børsen - 12. oktober 2019)

Stå distancen

Mandag vil vise, om han kan stå distancen ved de vigtige opstillingsmøder i Iowa (Jyllands-Posten - 2. februar 2020)

Men er det nok til at vinde opbakning blandt minoritetsvælgerne, og har Buttigieg den politiske dybde, det kræver at stå distancen frem til november? (Jyllands-Posten - 9. februar 2020)

Der venter mange flere svære forhandlinger, hvis sammenholdet skal stå distancen (Jyllands-Posten - 27. juni 2019)

Det har alt sammen kostet på opbakningen, og op mod tirsdagens valg er de amerikanske medier begyndt at diskutere, om Warren kan stå distancen (Jyllands-Posten - 11. februar 2020)

Pete Buttigieg er dygtig og sympatisk, men står næppe distancen, og det samme gælder Amy Klobuchar (Berlingske - 19. februar 2020)

Dødt løb

Dødt løb i Iowa skærper demokratisk opgør (Jyllands-Posten - 6. februar 2020)

Dødt løb i Israel åbner for Netanyahus afgang (Information - 19. september 2019)

Målinger viser, at der er dødt løb mellem Trudeaus liberale parti og det største oppositionsparti, de konservative, men at ingen af dem vil få et absolut flertal (Jyllands-Posten - 21. oktober 2019)

De seneste målinger viser dødt løb i Iowa og New Hampshire mellem Sanders, Warren og de moderate Joe Biden og Pete Buttigieg (Information - 15. januar 2020)

Højdespring/Højdespringer

Måling: De Radikale tager et højdespring inden parlamentsvalget (Jyllands-Posten - 7. april 2019)

Lidt af et højdespring i forhold til tidligere år, hvor den kvindelige andel er steget med et procentpoint om året (Jyllands-Posten - 14. juni 2019)

Kamp til stregen

Tårnhøj irer vil give britiske EU-forhandlere kamp til strengen (Berlingske - 31. januar 2020)
Men hollænderne får kamp til strengen, forklarer den tyske politolog Josef Janning, som indtil for nylig stod i spidsen for tænketanken European Council on Foreign Relations Berlin-kontor (Jyllands-Posten - 25. januar 2020)
Men denne gang skal hun have kamp til strengen, er Chui og hendes gruppe fast besluttet på (Kristeligt Dagblad - 23. november 2019)

Kapløb

Biden under angreb i kapløbet om at blive præsidentkandidat (Jyllands-Posten - 29. juni 2019)
Sanders vandt New Hampshire, men kapløbet er fortsat tæt (Jyllands-Posten - 13. februar 2020)
Forsøg på at tiltrække multinationale koncerner ved at sænke selskabsskatten i de enkelte EU-lande er et kapløb mod bunden, som skal stoppes (Jyllands-Posten - 4. december 2019)
Demokraternes kapløb spidser til efter tv-debat (Kristeligt Dagblad - 17. oktober 2019)
Det Demokratiske partis græsrodde er stærkt engagerede i kapløbet frem mod primærvalgene næste år, hvor op mod 20 kandidater ventes at prøve lykken (Jyllands-Posten - 25. marts 2019)

Give stafetten videre

Stafetten blev søndag efter en samtale med præsidenten overdraget til den franske sundhedsminister, Agnès Buzyn, der ellers kort forinden havde understreget, at hun på ingen måde ønskede at stille op til posten (Jyllands-Posten - 18. februar 2020)
Han lovede, da han overtog stafetten, at forandringens vinde kommer til at blæse gennem det magtfulde ministerium (Avisen Danmark - 28. juni 2019)

I startblokkene

Første mand ud af startblokken var kommissionsformand Jean-Claude Juncker, og fredag aften kunne britiske aviser melde, hvad der står i EU-papirerne til næste uges topmøde: "Der kan ikke gives nogen forlængelse ud over 1. juli, uden at europaparlamentsvalget afholdes på den planlagte dato", lød det (Berlingske - 17. marts 2019)

Startsignal

Og folkeafstemningen om EU's forfatningstraktat i 2005 er netop et af de nøglepunkter, der er blevet identificeret som startsignalet til et skred i Frankrig (Kristeligt Dagblad - 10. maj 2019)

Startskud

Med denne uges åbning af Folketinget har startskuddet lydt for dansk politiks første år efter valget (Berlingske - 6. oktober 2019)

Den vel nok bedste dag for Trump som præsident blev startskuddet til et angreb på de politiske modstandere og medier, der splitter USA yderligere (Politiken - 26. marts 2019)

Det var ikke sådan, at Socialdemokratiet havde forestillet sig startskuddet til den afgørende valgkamp (Jyllands-Posten - 13. maj 2019)

Med tirsdagens kasseeftersyn affyrede finansminister Nicolai Wammen startskuddet til en lang og kompliceret forhandlingsproces, som gerne i god tid inden juleferien fastlægger statens husholdningsbudget for næste år (Børsen - 28. august 2019)

Tyvstart/tyvstarte

De unge tyvstarter fredag den 20. september med en global skolestrejke - de voksne følger trop ugen efter med en totimers pause for klimaet (Information - 6. september 2019)

Hans såkaldte "beach tour" udgør med sin blanding af DJ-optræden i sandet og politiske møder en tyvstart på den valgkamp, der formentlig blev skudt i gang, da han torsdag aflivede Italiens regering (Berlingske - 12. august 2019)

Æresrunde

Ganske vist var Mette Frederiksen i sidste uge på æresrunde hos FN i New York med sin regerings målsætning om 70 procents reduktion af udledningen af drivhusgasser i 2030 (Politiken - 1. oktober 2019)

Frontløber

De demokratiske præsidentkandidater tørnede natten til i går dansk tid sammen om USA's sundhedsvæsen i en debat, hvor frontløber Joe Biden formåede at holde stand (Avisen Danmark - 14. september 2019)

Miljø- og klimafokus er vejen frem, og dansk landbrug skal være global frontløber på begge dele, slog miljøminister Lea Wermelin (S) fast i forbindelse med SLF's nytårskur i Agerskov (Effektivt Landbrug - 8. januar 2020)

Det Demokratiske Parti har det med at slagte de tidlige frontløbere i kapløbet om at blive præsidentkandidat (Berlingske - 15. oktober 2019)

USA's frontløber mod IS revser Trump (Jyllands-Posten - 13. november 2019)

Ditte Juul Jørgensen, der er generaldirektør i EU for energi, får en af hovedrollerne i EU's klimaplan, der skal gøre Europa til grøn frontløber (Børsen - 3. januar 2020)

Knockout

Fredag trådte USA's forhøjelse af straffolden på kinesiske varer i kraft, og økonomer frygter, at Kinas modsvar kan udløse tre hårde knockout til europæisk økonomi (Børsen - 13. maj 2019)

Sænke paraderne

Meldingen får dog ikke erhvervsministeren til at sænke paraderne, set i lyset af hvordan prispolitikken hidtil har blevet håndteret (Jyllands-Posten - 14. august 2019)

Benarbejde

Sverigedemokraterne har erklæret, at de befinder sig godt i den britiske konservative gruppe, som de efter lang tids benarbejde blev lukket ind i for mindre end et år siden (Jyllands-Posten - 11. april 2019)

Det var resultatet af op mod ti års hårdt benarbejde fra danske diplomater, politikere og zoo-folk (Berlingske - 5. april 2019)

Forudsætningen for, at Bloomberg får succes med sin kampagne, er, at han med sine mange penge kan annullere årtiers traditioner og slippe afsted med at undgå at gøre det hårde benarbejde i de første fire delstater og samtidig undlade at medvirke i de 16 tv-debatter fra juni 2019 til februar 2020 (Information - 4. januar 2020)

På dette møde på Thornton Manor Hotel formulerede Varadkar og Johnson et udkast, og hver for sig begyndte de benarbejdet: Johnson overfor sine egne, Varadkar over for EU (Berlingske - 18. oktober 2019)

Slå under bæltstedet

Buttigieg viste sig for første gang i en tv-debat som en politiker, der ikke afstår fra at ramme en modstander under bæltstedet (Information - 21. februar 2020)

Castro beskyldte også Bidens sundhedsplan for at efterlade millioner af mennesker uden dækning, og da Biden benægtede det, hævdede Castro i et slag under bælttestedet, at den 76-årige tidligere vicepræsident ikke kunne huske, hvad han selv havde sagt (Jyllands-Posten - 14. september 2019)

Kaste håndklædet i ringen

Theresa May havde ellers lovet, at de ville forlade EU 29. marts 2019, men i aften kastede hun håndklædet i ringen og foreslog en udsættelse, som parlamentet vedtog (Berlingske - 15. marts 2019)

Nu smider landets premierminister håndklædet i ringen (Politiken - 30. oktober 2019)

Den spanske premierminister har kastet håndklædet i ringen og får kritik for ikke at have arbejdet helhjertet for at danne en regering (Jyllands-Posten - 19. september 2019)

Det konsortium, der står bag den russiske rørledning, kastede fredag håndklædet i ringen og opgav den linjeføring, der kunne give den danske regering ballade med både Rusland, Tyskland, USA for ikke at nævne Polen og de baltiske lande (Berlingske - 2. juli 2019)

Letvægter

Efter den franske præsident, Emmanuel Macrons, og mange andres vurdering er Manfred Weber imidlertid for meget en politisk letvægter uden erfaringer som minister og kommissær (Kristeligt Dagblad - 3. juni 2019)

Vermund kunne have tabt det hele på gulvet, hvis hun var floppet som en letvægter (Ekstra Bladet - 8. marts 2019)

Under valgkampen i Texas forsøgte Ted Cruz og Donald Trump at tegne Beto O'Rourke som en letvægter og socialist (Politiken - 15. marts 2019)

Han gjorde det også for tre år siden, da hans daværende stabschef, Sergej Ivanov, blev afløst af letvægteren Anton Vajno (Weekendavisen - 17. januar 2020)

Ringvrag

Umiddelbart er der intet der tyder på, at May denne gang skulle have held med sit foretagende, og at hun som et ringvrag vælger frivilligt at kravle ind i ringen igen for at modtage endnu flere slag kan tendere til masochisme (Information - 20. maj 2020)

Ringhjørne

I modsatte ringhjørne står formand Jeremy Corbyn - bakket op af partiets yderste venstrefløj og en fagforeningsbosser (Weekendavisen - 20. september 2019)

Hun står dog ikke alene i ringhjørnet, for Danmark har allieret sig med Holland, Sverige og Østrig, en lille alliance, der kalder sig 'the frugal four' eller 'de sparsommelige fire' (Politiken - 17. februar 2020)

Efter i et helt år at have måttet se sig henvist til en plads på bænken, mens Frankrig blev ramt af De Gule Vestes oprør, uden hverken de traditionelle fagforeningers kommandoveje, organisationsstruktur eller medlemskontingenter i ryggen, så CGT og foreningens nye formand, Phillipe Martinez, deres snit til at komme i front i opgøret med regeringen og positionere sig som manden i det modsatte ringhjørne (Weekendavisen - 24. januar 2020)

Infight

Johnson har fået sit Brexit-ja - nu venter infighten med EU (Berlingske - 21. december 2019)

Venstrefløjens muligheder for at påvirke en kommende S-regerings udlændingepolitik stod i Aabenraa igen centralt i valgkampens anden infight mellem Lars Løkke og Mette Frederiksen (Politiken - 23. maj 2019)

Igennem store dele af valgkampen og tiden før det har Rasmus Paludan været i infight med politiet, selvom de passer på ham, når han demonstrerer forskellige steder i Danmark (Ekstra Bladet - 4. juni 2019)

Og det er ikke alle, der er lige begejstrede for denne form for politiske 'in-fight' (B.T. - 27. juli 2019)

Sværvægter

USA's kommende konsulat i Grønland bliver en politisk sværvægter (Politiken - 26. oktober 2019)

Sværvægteren Joe Biden tøvede først. Nu sætter han alt ind på at blive USA's næste præsident (Information - 25. april 2019)

Udlændinge- og Integrationsminister Matias Tesfaye skal allerede nu i armlægning med sværvægterne Pia Kjærsgaard og Inger Støjberg, som har angrebet regeringen for løftebrud på udlændingeområdet (B.T. - 29. juni 2019)

Sparringspartner

Socialdemokratiets formand Mette Frederiksen har mistet en af sine nærmeste sparringspartnere, efter partiets gruppeformand Henrik Sass Larsen i går sygemeldte sig (Kristeligt Dagblad - 11. juni 2019)

Være ude i tovene

Liberaldemokraternes Jo Swinson viser tænder i kampen for at beholde Storbritannien i EU, og Jeremy Corbyns Labour er ude i tovene (Information - 3. august 2019)

Scott Gottlieb gik i december i offensiven med et budskab om, at mange af USAs diabetespatienter er helt ude i tovene i et sundhedssystem, hvor priserne på insulin er steget med flere hundrede procent de seneste år (Berlingske - 7. marts 2019)

Endnu engang vil Venstre-formanden have været langt ude i tovene efter markant tvivl om hans formandskab (Berlingske - 27. august 2019)

Sende til tælling

Den britiske parlamentsformand har med en tudsegammel regel sendt Theresa May til tælling (Berlingske - 19. marts 2019)

Inger sendt til tælling (Ekstra Bladet - 6. august 2019)

Boris Johnson sender pundet til tælling (Berlingske - 31. juli 2019)

Her er et overblik over en iransk meddelelse, der har sendt atomaftalen til tælling (Berlingske - 9. maj 2019)

Konservative krise og vrede østlande sendte Merkel til tælling (Politiken - 2. juli 2019)

Skyde/sparke til hjørne:

Retsopgøret, der blev sparket til hjørne (5. maj 2019 - Berlingske)

Aftale sparker ansvar for handikappede til hjørne (26. marts 2019 - Politiken)

En handelsaftale var så godt som hjemme, men i denne uge opstod der rygter om, at den er skudt til hjørne indtil 2020 (23. november 2019)

Venstre og DF vil skyde hård klimaknast til hjørne (Børsen 28. november 2019)

Socialområde skudt til hjørne (Avisen Danmark - 26. marts 2019)

En central ændring om flerkoneri er skudt til hjørne af Tysklands justistminister (Berlingske - 9. maj 2019)

S skyder højere aktieskat til hjørne i ny finanslov (Børsen - 27. september 2019)

Selvmål:

Selvmål på selvmål (Ekstra Bladet - 25. marts 2019)

Lars Løkkes samtalebog er valgkampens hidtil største selvmål (Information - 22. maj 2019)

Finansministeriets store selvmål (Politiken - 12. januar 2020)

Analyse: Rigsretsballade kan ende som et historisk selvmål for Demokraterne (Berlingske - 19. december 2019)

Klimatosse-udtalelsen er et paradoksalt selvmål af Pia Kjærsgaard, der er vokset ud af Fremskridtspartiet, som politiske modstandere kaldte en samling landsbytosser. Det kom de også til at fortryde (Information - 29. maj 2019)

Venstrefløjen scorer selvmål, igen (Politiken - 29. juli 2019)

Løkkes forslag om en SV-regering er et selvmål af de store (Ekstra Bladet - 17. maj 2019)

Undgå klima-selvmål (Effektivt Landbrug - 28. juni 2019)

Drible udenom/drible sig frem til/drible igennem

Venstres fungerede politiske ordfører, Sophie Løhde, ønsker ikke at stille op til interview, og i sms-svar dribler hun udenom spørgsmålet om, hvorvidt Venstre også vil bakke op om reduktionsmålet: "Danmark skal fortsat stå i spidsen for en ambitiøs grøn omstilling, og vi har intet problem med at sætte procenttal på." (Børsen - 17. september 2019)

Suleimani formåede dog altid at drible udenom - om end med stort besvær - men hans efterfølger får efter al sandsynlighed nemmere ved at gennemtrumfe sin vilje (Information - 25. februar 2020)

Ledsaget af endnu en af de guider, der sørger for, at man selv og journalisten ender det rigtige sted, dribler vi os frem til kassen (Jyllands-Posten - 27. oktober 2019)

Maharajaen af Yorkshire skal drible Boris Johnsons ambitiøse budget i mål (Berlingske - 26. februar 2020)

Tidligere Carlsberg-direktør Jørgen Buhl Rasmussen blev formand i Novozymes i 2017. Han skal sørge for, at den rette topchef dribler en strategi i mål (Berlingske - 18. juni 2019)

Der er nemlig en ganske god grund til, at finansloven sandsynligvis dribler uden om bankskatten, selvom alle partierne i Finansministeriets Struensee-værelse egentlig gerne vil sende en ekstraregning over til Danske Bank, Nordea og alle de andre danske banker, der ifølge Socialdemokratiet og dets støttepartier har brudt det, der lidt vidtløftigt kaldes "samfundskontrakten" (Børsen 21. november 2019)

Fagbevægelsens smarte driblinger (Børsen - 2. april 2019)

Modi dribler adræt rundt mellem stormagterne og har strategisk placeret Indien som ingens fjende og alles ven, men stadig som en gryende global stormagt med militære muskler og store ambitioner fra rumfart til finans og teknologi (Jyllands-Posten 24. maj - 2019)

Udskiftningsbænk/sidde på bænken

KD sætter partiformand på udskiftningsbænken (Avisen Danmark - 6. maj 2019)

Han var kendt socialdemokrat og blandt dem, som Anders Fogh Rasmussen havde nævnt som kandidater til udskiftningsbænken, hvis Venstre kom til magten (Politiken - 19. juni 2019)

Sololøb

Valgmarathon med Løkke i sololøb (Kristeligt Dagblad - 31. maj 2019)

Undermineret Løkke betaler regningen for sit sololøb (Politiken - 9. august 2019)

En række toprådgivere siger farvel til Landbrug & Fødevarer, mens kritikere taler om sololøb fra den nye ledelse (Politiken - 26. januar 2020)

Men han har samtidig svært ved at forstå Kristian Jensens sololøb (B.T. - 13. januar 2020)

Da Mette Frederiksen i forbindelse med grundlovsdag sidste år erklærede, at hun ville danne en etpartiregering og køre sololøb for første gang i over 25 år, skuffede hun De Radikale (Avisen Danmark - 21. juni 2019)

På egen/modstanderens banehalvdel

EU-chefer sparkede bolden tilbage på briternes banehalvdel (Jyllands-Posten 22. marts 2019)

Fremad Ammitzbøll sørger for mere ro på Mette Frederiksens banehalvdel (Berlingske - 9. november 2019)

På den anden banehalvdel er Folkebevægelsen imod EU, LA, DF og De Konservative, der er imod, fordi "skat er et nationalt anliggende", siger Peter Kofod, spidskandidat for DF (Børsen - 13. maj 2019)

Brexit-bolden er stadig helt på den britiske banehalvdel (Børsen - 25. september 2019)

Også Nicolai Wammen, politisk ordfører for Socialdemokratiet, mener, at bolden ligger på briternes banehalvdel (Avisen Danmark - 31. marts 2019)

Med 'velfærdsløftet', som Venstre selv kalder det, flytter Løkke krigen ind på Mette Frederiksens banehalvdel (B.T. - 9. maj 2019)

Hvis man ikke kæmper på den banehalvdel, er det farligt, fordi situationen i Kina er ved at udvikle sig (Børsen - 4. juli 2019)

Selv om der er massiv trængsel på blå banehalvdel, kan det ikke udelukkes, at en del vælgere vil lytte, når Ammitzbøll gør sig til fortaler for en udlændingepolitik, der skal være stram og fast, men også fair (Berlingske - 8. november 2019)

Nu må bolden ligge hos erhvervsminister Simon Kollerup (S) (Berlingske - 15. oktober 2019)

Ligge til højrebenet

Lige til højrebenet (Børsen - 19. december 2019)

Hold da fest! Så ligger den da lige til højrebenet, Jeppe? Nærmest indespærring i land tid til kineserne? (27. februar 2020)

Og forklaringen ligger ifølge den amerikansk tv-vært Mika Brzezinski lige til højrebenet (B.T. - 25. august 2019)

Hvorfor er det vigtigt i et land, hvor nationalkonservative mærkesager som migration ellers ligger lige til højrebenet? (Berlingske - 21. april 2019)

Klimadagsordenen lå lige til højrebenet (Jyllands-Posten - 6. juni 2019)

Benspænd

Men den nye retning kan vise sig at være fyldt med politiske benspænd (Børsen - 27. juni 2019)

Første forsøg på Brexit-benspænd slog fejl (Jyllands-Posten - 31. august 2019)

USAs 'benspænd' mislykkedes - iransk tankskib er frigivet (Politiken - 16. august 2019)

Benspænd for S-ønske om flere sygeplejersker (Børsen - 12. april 2019)

Forfatningsdrama efter benspænd fra Trump (Information - 10. oktober 2019)

Grønt benspænd (WeekendAvisen - 20. december 2019)

Forvirret over det seneste benspænd i Brexit? Så læs med her (Berlingske - 20. marts 2019)

To begivenheder har vakt frygt for benspænd fra den store nabo mod øst (Berlingske - 8. april 2019)

Uden for handelskrigens fokus med straftold på vareimport beretter amerikanske europæiske virksomheder i Kina om et voksende antal tekniske benspænd (Børsen - 23. maj 2019)

Den er et benspænd for Mette Frederiksens centrale valgløfte om en ret til tidligere pension for nedslidte (Børsen - 3. maj 2019)

Gult kort

Stram Kurs får gult kort: Må ikke indsamle vælgererklæringer (Kristeligt Dagblad - 12. december 2019)

Gult kort (Ekstra Bladet - 30. januar 2020)

Gult kort: Weiss undrer sig over Gade (Politiken - 28. november 2019)

Kongressen giver Donald Trump det gule kort (Jyllands-Posten - 17. marts 2019)

Rødt kort

Rødt kort til rød bus (Ekstra Bladet - 6. april 2019)

Skævert

Den amerikanske NATO-ekspert forventer, at demokraterne vinder præsidentvalget til november, og at Trump vil stå tilbage som en fireårig skævert i amerikansk politik (Information - 27. januar 2020)

Og når man skal operere i det spændingsfelt, kan det ikke undgås, at man kommer til at slå en skævert i ny og næ (Effektivt landbrug - 1. august 2019)

I førertrøjen

Briterne er på vej til valg med Johnson i førertrøjen (Politiken - 30. oktober 2019)

USA tæt på at tage energi-førertrøjen (Børsen - 12. marts 2019)

Sådan vinder blå blok klima-førertrøjen (Berlingske - 7. september 2019)

Men det store spørgsmål var, om DF kunne fastholde den gule førertrøje med Nye Borgerlige på stemmesedlen? (Politiken - 9. juni 2019)

Den grønne førertrøje

Selvom De Radikales gruppe i Europa til tider har den grønne førertrøje på, er der også undtagelser, som når den stemmer imod højere ambitioner for vedvarende energi (Information - 28. maj 2019)

Grøn førertrøje (Weekendavisen - 21. juni 2019)

Fortjener Frankrig den grønne førertrøje (Information - 23. januar 2019)

Vismændene har taget den grønne førertrøje (Børsen - 27. november 2019)

Måling: Den grønne førertrøje sidder på de røde partier (Jyllands-Posten - 11. marts 2019)

Partierne kæmper om den grønne førertrøje, og det er også et af de emner, hvor danske parlamentarikere typisk har gjort sig bemærket (Børsen - 26. maj 2019)

EU-kommissionens håb er at kunne levere et budskab på COP25's sidste dag om et EU i den grønne førertrøje i kraft af nye, skærpede klimamål (Information - 12. december 2019)

Kæden hopper af

En række markante borgerlige stemmer giver en analyse af, hvor kæden i deres øjne er hoppet af - og hvordan det borgerlige projekt kan blive genfødt (Berlingske - 2. juni 2019)

Give/vise baghjul

Bernie giver Biden baghjul - men Alexandria fører ordet (B.T. - 26. januar 2020)

Elisabeth Warren stormer frem: Selv Biden får baghjul (Jyllands-Posten - 15. oktober 2019)

Selvom EU-valg og folketingsvalg ikke umiddelbart kan sammenlignes, viste tallene sidste søndag, at S risikerer at få alvorligt baghjul fra de andre partier i den røde blok (Ekstra Bladet - 1. juni 2019)

Dermed giver Trump baghjul til alle Demokraternes tilbageværende 18 kandidater, der kæmper om at blive Trumps udfordrer (Berlingske - 7. november 2019)

Hægte nogen af

Når briterne i dag går til parlamentsvalg, bliver det i høj grad en kamp mellem den konservative premierminister, Boris Johnson, og Labours Jeremy Corbyn, mens Jo Swinson fra De Liberale Demokrater er hægtet af (Kristeligt Dagblad - 12. december 2019)

Regeringspartiet De Konservative har kurs mod et katastrofevalg og bliver i nogle meningsmålinger ikke kun hægtet af af De Liberale Demokrater, men tilmed af De Grønne (Kristeligt Dagblad - 16. maj 2019)

Hvis deres oplevelse er, at de føler sig hægtet af samfundet, fordi det alligevel er eliten, der bestemmer alt, har vi som samfund et alvorligt problem (Berlingske - 19. juli 2019)

Masser af chilenerne føler sig hægtet af den udvikling, der ellers har indbragt Chile titlen som Latinamerikas duks, når det gælder økonomisk fremgang (Politiken - 18. november 2019)

Gå sukkerkold

Lige efter følger nogle af de lidt tungere ministre, som på de kommende etaper kan lægge sig i front, hvis de undgår styrt og at gå sukkerkold på de stejle stigninger (Berlingske - 4. juli 2019)

Det er en virkelig dårlig idé ikke at have en snackstrategi, hvis man gør sig håb om at få en selfie med præsidentkandidaten Elisabeth Warren uden at gå sukkerkold (Politiken - 27. oktober 2019)

Køre friløb

Imens kører partiets EP-kandidater friløb (Jyllands-Posten - 8. maj 2019)

Køre parløb

Op til valget havde DF-formand Kristian Thulesen Dahl kørt tæt parløb med S-formand Mette Frederiksen, men DF blev straffet af vælgerne (Avisen Danmark - 10. februar 2020)

I over et døgn havde Radikale Venstres boligordfører, Jens Rohde, forsøgt at finde et flertal uden om regeringen ved at køre parløb med flere blå partier (Politiken - 31. januar 2020)

Først stak man en kæp i hjulet på forhandlingerne om kviklån, og siden kørte man parløb med bl.a. V i EU-politiken (Politiken - 31. januar 2020)

Frem mod valget kan Løkke nu håbe, at han kan køre parløb med Kristian Thulesen Dahl (Berlingske - 2. april 2019)

Sådan lød slagordet for bare få uger siden, da der stadig var seks hold tilbage i parløbet om at blive den nye lederduo i det socialdemokratiske SPD (Information - 30. november 2019)

Udskilningsløb

Politiske stjerner slukkes i hårdt demokratisk udskilningsløb (Jyllands-Posten - 17. november 2019)

Et hårdt udskilningsløb blandt de 23 kandidater er allerede i fuld gang (Berlingske - 26. juni 2019)

“Det er en situation som i ‘Hunger Games’”, sagde senator Amy Klobuchar, en af kandidaterne, til amerikanske medier med henvisning til det udskilningsløb til døden, som er temaet i den dystopiske fremtidsfilm (Jyllands-Posten - 16. juni 2019)

Men i udskilningsløbet mellem 24 erklærede præsidentkandidater er absolut intet afgjort (Børsen - 28. juni 2019)

Gear

Policyarbejdet internt i partiet kører i lavt gear, og det lammer ikke kun Ellemann, men hele folketingsgruppen (Politiken - 10. november 2019)

Han peger på, at den amerikanske udmelding om Arktis som en del af stormagtens globale magtspil dækker over en udvikling, der har været på vej noget tid, men som nu skifter gear (Politiken - 9. maj 2019)

Søren Pape Poulsen deler brochurer ud ved Storkepringvandet og skifter gear i det, der ligner det første tema i valgkampen: de borgerlige partiers samkvem med partiformand Rasmus Paludan fra Stram Kurs (Politiken - 8. maj 2019)

Hurdle

Men den største hurdle venter stadig (Berlingske - 19. juni 2019)

Nordirland er den store hurdle (Børsen - 3. oktober 2019)

For den første virkelig hurdle for udfordrerne kommer om mindre end to uger, når de indledende tv-transmitterede debatter blandt demokraterne ruller over skærmene på amerikansk tv (Jyllands-Posten 16. juni 2019)

En anden hurdle, der skal overvindes, er Bidens generalieblad som senator fra delstaten Delaware fra 1973 til 2009 (Information - 25. april 2019)

Den store hurdle er at få USA med på bindende aftaler om begrænsninger i udslippene, og at få nye industrilande som Kina og Indien til også at være med (Berlingske - 6. juni 2019)

De juridiske hurdler er kolossale (Information - 16. maj 2019)

Galop

Når den egentlige valgkamp går i gang, og statsministeren trykker på knappen, sætter vælgerne i mentalt galop og går endnu mere op i de politiske kampe (Dagbladenes Bureau - 7. maj 2019)

Et hestehoved foran

Sidstnævnte er endda i nogle meningsmålinger et hestehoved foran premierminister Theresa Mays konservative, der risikerer at blot blive femtestørste parti (Avisen Danmark - 23. maj 2019)

Jimmie Åkessons sverigedemokrater er næststørst med en hidtidig topnotering på 22,6 procent - adskillige hestehoveder foran Ulf Kristerssons konservative Moderaterne på tredjepladsen (Politiken - 9. december 2019)

Kristian Jensen var dog altid et hestehoved foran Poulsen (B.T. - 13. januar 2020)

I opløbet

Valgkampen går ind i opløbet, og det er højsæson for at uddele valgløfter (Kristeligt Dagblad - 29. maj 2019)

Der forhandles, men opløbet ventes først i andet halvår af 2020, fordi interne emner som valg og godkendelse af ny EU-Kommision vil fylde godt på parlamentets tallerken her i efteråret (Politiken - 29. april 2019)

Staldfidus

Formentlig for at lure et par staldfiduser af til den opgave, han selv var ved at køre fast i (Politiken - 29. september 2019)

To af de deltagende afdelingschefer har sæde i den kommission, som V-L-A-K-regeringen nedsatte i februar for at finde seriøse danske staldfidusser til at sikre “en grøn omstilling af personbilerne i Danmark” (Politiken - 22. september)

Staldtips

Det er dette katalog af staldtips, den nye folketingsformand, Henrik Dam Kristensen (S), vil tage udgangspunkt i for at gøre kommissionerne billigere og hurtigere (Politiken - 6. juli 2019)

Urent trav

Opgøret blev de to stormagter USA og Kina har været ude på en sand rutschebanetur med gensidige beskyldninger om urent trav i samhandlen (Berlingske - 15. oktober 2019)

Nævningsformand og styrelse afviser urent trav (Berlingske - 16. februar 2020)

I Danmark er der lykkeligvis ikke mange markante eksempler på urent trav i forbindelse med køb af indflydelse hos politikere eller direkte bestikkelse (Politiken - 12. marts 2019)

Whistlebloweren er den indtil videre anonyme person, der er gået til Kongressen med oplysninger om muligt urent trav i en telefonsamtale mellem Trump og Zelenskij (B.T. - 23. november 2019)

Klappe hesten

Jan E. Jørgensen vil klappe hesten og have partifæller til at klappe i, efter en stribe har meldt ud, at Inger Støjberg bør blive næstformand (Ekstra Bladet - 3. september 2019)

Tilbage er at klappe hesten, og med udnævnelsen af den republikanske senator Rand Paul som særlig Iran-forhandler, tyder det på, at Trump hælder til hesten, eftersom senatoren er erklæret modstander af intervention i Iran (Information - 23. juli 2019)

Både SF, Enhedslisten og Dansk Folkeparti undrer sig over hastværket og opfordrer direktøren til at klappe hesten og revurdere tidsplanen (Børsen - 9. august 2019)

Slå en kølbøtte

Lars Løkke Rasmussen (V) slog på dag to i valgkampen en ordentlig politisk kølbøtte (Jyllands-Posten - 12. maj 2019)

Trump slår endnu en kølbøtte i Kina-forhandlinger (Jyllands-Posten - 5. december 2019)

Måske kan det fikses med en kølbøtte i Finansministeriet ved at ændre den såkaldte konsolideringssti (Børsen - 17. juni 2019)

Mens flertallet af amerikanske medier bruger ordet 'absurd' til at beskrive Donald Trumps argument for sit netop aflyste Danmarks-besøg (USA må ikke købe Grønland), så slår avisen Washington Post en uventet kølbøtte (B.T. - 22. august 2019)

Forinden havde han varmet op til valgaftenen på d'Angleterre, hvilket er lidt af en kølbøtte i forhold til hans liv for nogle måneder siden (Ekstra Bladet - 6. juni 2019)

Sidestep

Erdogan synes således trængt op i et hjørne, hvorfra det bliver svært at sidesteppe (Information - 25. april 2019)

Spagat

Premierminister Boris Johnsons strategi er en spagat, hvor der skal forhandles samtidig med EU og USA (Berlingske - 31. januar 2020)

Kurz selv vil omvendt også stå i en permanent spagat, hvor økologiske tiltag konstant skal forhandles og formidles på ny, så vælgerne ikke stikker tilbage til FPÖ på den yderste højrefløj (Information - 3. januar 2020)

Og så skal hun bruge den sidste del af valgkampen til at gå i spagat - for både at tale til de røde og grønne vælgere og samtidig holde de blå hjemme (Jyllands-Posten - 28. maj 2019)

Det var sent i februar, og USA's præsident, Donald Trump, var godt i gang med en omgang mental spagat (Jyllands-Posten - 12. juli 2019)

For mange Venstre-folk er problemet, at den aktuelle situation allerede nu hviler på en række skrøbelige balancer, som har tvunget partiet ud i en uholdbar spagat (Berlingske - 7. marts 2019)

Bruge noget som springbræt

Nu vil USA's præsident, Donald Trump, gøre det samme på Mars, og Månen skal bruges som springbræt (Jyllands-Posten - 23. juli 2019)

Formandsposten i ultrahøjrepartiet Yemina kan blive et springbræt for den sekulære Ayelet Shaked til at blive premierminister efter Netanyahu, som hun har arbejdet for både som justitsminister og kontorchef (Kristeligt Dagblad - 17. september 2019)

Det gælder også filantropen Tom Steyer, der ligesom Biden håber at gøre Nevada og den næste primærstat, South Carolina, til et springbræt (Jyllands-Posten - 22. februar 2019)

Men selvom det flotte Venstre-resultat er et godt springbræt til det folketingsvalg, der venter, har Gade forbehold mod at skulle bruges i markedsføringen frem mod valget (Kristeligt Dagblad - 29. maj 2019)

Hvis der ikke er nogen kontrol af denne "ydre" grænse, risikerer EU, at kriminelle og smuglere af enhver art fremover vil bruge Nordirland som et springbræt til at få ulovlige varer ind i Irland og derefter videre til resten af EU, herunder Danmark (Kristeligt Dagblad - 12. marts 2019)